

Programmabegroting 2025-2028

Zeewolde

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen	3
1.1 Bestuurlijke samenvatting	3
1.2 Samenstelling bestuursorganen	6
1.3 Kerngegevens	7
1.4 Taakveldenmatrix	8
2. Programmaplan	9
2.1 Programma 0 - Zeewolde bestuurt	10
2.2 Programma 1 - Veilig Zeewolde	17
2.3 Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	20
2.4 Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	22
2.5 Programma 4 - Naar school in Zeewolde	25
2.6 Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	28
2.7 Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	31
2.8 Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	38
2.9 Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	42
3. Paragrafen	46
3.1 Lokale heffingen	46
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	54
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	61
3.4 Financiering	65
3.5 Bedrijfsvoering	71
3.6 Verbonden partijen	77
3.7 Paragraaf Grondbeleid	88
3.8 Openbaarheidsparagraaf Woo	91
3.9 Uitgaande subsidies	93
4. Financiële begroting	95
4.1 Geraamde resultaat op hoofdlijnen	95
4.2 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	95
4.3 Totaal overzicht van het geraamde resultaat	96
4.4 Structureel evenwicht	96
4.6 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	98
4.7 Geprognosticeerde balans en EMU saldo	99
4.8 Maatregelen vanwege korting gemeentefonds 2026 en verder	100
5. Bijlagen	101
5.1 Overzicht reserves en voorzieningen	101
5.2 Staat van reserves en voorzieningen	104
5.3 Uitgebreide geprognosticeerde balans	105
5.4 Uitgebreid overzicht structureel evenwicht	107
5.5 Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld	108

1. Algemeen

1.1 Bestuurlijke samenvatting

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2025-2028. Deze begroting geeft een inhoudelijk en financieel overzicht van taken, plannen én ambities van Zeewolde. De begroting maakt deel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeente en borduurt voort op de doelstellingen uit de Programmabegroting 2024-2027, het coalitieakkoord en het collegeprogramma 2022-2026.

Maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland en zelfs wereldwijd, kunnen invloed hebben op het beleid en de financiën van alle gemeenten in Nederland. De situatie in de wereld is dusdanig dat er voortdurend bijgestuurd moet worden om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen, crisissen en aanhoudende kostenstijgingen. Neem als voorbeeld de oorlog in de Oekraïne die wereldwijd grote impact heeft en zorgt voor een vluchtelingenstroom en de uitdaging om voor voldoende opvang te zorgen. Financiële uitdagingen en de extreem krappe arbeidsmarkt hebben impact op de economie en zo ook op onze organisatie. Naast deze maatschappelijke en economische onzekerheden komen er ook op financieel gebied nog meer onzekere tijden aan.

Het jaar 2025 kent nog een positief saldo. De jaren erna kennen een fors tekort. Het Rijk bezuinigt namelijk vanaf 2026 op het gemeentefonds, de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten. Hierdoor dalen de inkomsten, terwijl de wettelijke taken hetzelfde blijven. We zullen ons moeten voorbereiden op het zogeheten ravijnjaar voor als het rijk niet met oplossingen komt. Daarom is binnen de gemeente gestart met een ombuigingstraject om de voorziene tekorten te dichten. Verderop in deze bestuurlijke samenvatting staat deze route naar een sluitende begroting uitgebreid beschreven.

Ondanks de onzekerheden gaan we onverminderd door met onze dienstverlening en werken we hard aan de opgaven uit het collegeprogramma “Zeewolde in zijn kracht”. Dit doen we samen, want dat vinden we belangrijk in onze gemeente. Met elkaar werken we aan een mooi en krachtig Zeewolde!

Wat zijn onze ambities?

Om te werken aan een krachtig en toekomstbestendig Zeewolde staan in het collegeprogramma zes thema's centraal en 53 bestuurlijk maatschappelijke activiteiten. Deze begroting is daarvan de financiële vertaling.

Thema 1: Wonen en ondernemen

In Zeewolde bouwen we aan een samenleving en blijven we ontwikkelen. Zo streven we naar toekomstbestendige, duurzame woningbouw met veel aandacht voor alle ruimtelijke belangen. We hebben een divers woningaanbod, betaalbaar voor verschillende doelgroepen en het woningaanbod sluit aan op de behoeften van verschillende generaties. We streven naar het behoud van een prettige en veilige woonomgeving en een levendig centrum. We betrekken inwoners bij de ontwikkeling van woningbouwlocaties. Ondernemers bieden we een goed vestigingsklimaat. Met een visie toekomstbestendig bedrijfsleven zetten we de ondersteuning aan de ondernemers van Zeewolde voort.

Thema 2: Agrarisch gebied en buitengebied

Zeewolde heeft een groot buitengebied dat mogelijkheden biedt voor diverse functies. Het is belangrijk dat we met elkaar slim kijken hoe we deze ruimte nu en in de toekomst willen gebruiken. Ook vanuit het Rijk wordt er gekeken naar ons buitengebied, om bepaalde ontwikkelingen in gang te zetten. Denk hierbij aan de komst van een centrale kazerne, grootschalige woningbouw en een nieuwe hoogspanningslijn 380KV. We blijven ook in 2025 investeren in de juiste ondersteuning van onze inwoners en waken ervoor dat alle belangen worden meegewogen. Samen met de provincie vragen we aandacht voor de vraagstukken van en ontwikkelingen in Zeewolde.

Thema 3: Verduurzamen van Zeewolde

We zijn een duurzame gemeente en richten onze leefomgeving daarop in. Niet alleen bij nieuwe ontwikkelingen is een duurzame energievoorziening van belang, ook de bestaande gebouwen zullen duurzamer moeten worden gemaakt. Als gemeente streven we naar energieneutraliteit. Daarnaast is in onze gemeente constante aandacht voor het stimuleren van inwoners op het vlak van duurzaamheid, waarbij we rekening houden met natuur en milieu. Zo zetten we ook in 2025 in op het stimuleren van afvalscheiding en kopen van lokaal voedsel. Daarnaast zetten we in op kleine initiatieven waarmee inwoners hun ecologische voetafdruk kunnen verkleinen.

Thema 4: Vitale samenleving

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. Voor alle inwoners is het kunnen deelnemen aan de samenleving van Zeewolde van belang. Dit is niet voor alle inwoners vanzelfsprekend. Welzijn Zeewolde gaat in 2025 door met de ingezette lijn en activiteiten en gaat de werkzaamheden uitbreiden en verdiepen. We zetten de beweging in gang waarbij meer mensen in staat zijn voor zichzelf en voor elkaar te zorgen en waarbij hulp en ondersteuning goed geregeld is voor inwoners die dit het meest nodig hebben. Het landelijke programma “Eén tegen eenzaamheid” wordt in Zeewolde voortgezet.

Thema 5: Betrouwbare overheid

Onder dit thema vallen vier programma's die elkaar aanvullen: de invloed van inwoners op de overheid, de kwaliteit van dienstverlening, de positie van Zeewolde in de regio en de cultuur van de gemeentelijke organisatie. Zo bouwen we in 2025 verder aan een effectieve, verbindende en eigentijdse organisatie waar bestuurders, teamleiders en medewerkers rolvast en taakvolwassen zijn. Een organisatie waarbij het college als één bestuurt, waar het management de organisatie collegiaal aanstuurt en waar medewerkers op elkaar kunnen rekenen.

Thema 6: Menswaardige en veilige samenleving

Het is belangrijk dat iedereen in Zeewolde zich in de openbare ruimte veilig en op zijn gemak voelt. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeente Zeewolde daar vanuit de eigen verantwoordelijkheid een bijdrage aan leveren. Zo zetten we het komende jaar onder andere in op het bestrijden van cybercrime door preventie, bewustwording, kennisdeling en samenwerking.

Financiële uitkomst Programmabegroting 2025-2028

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2025-2028 zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Resultaat begroting		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Resultaat voor bestemming	Baten	-91.896	-87.891	-81.675	-81.749
	Lasten	93.696	94.375	87.648	85.560
Resultaat voor bestemming - Totaal		1.800	6.485	5.973	3.811
Mutaties reserves	Dotaties aan reserves	2.626	3.150	2.819	3.734
	Onttrekkingen uit reserves	-4.970	-5.574	-4.437	-2.902
Mutaties reserves - Totaal		-2.343	-2.424	-1.618	833
Resultaat na bestemming		-543	4.061	4.355	4.644

In de bovenstaande tabel blijkt dat enkel het jaar 2025 sluit met een voordeel. De overige jaren laten een fors nadeel zien. Uit de onderstaande tabel blijkt verder dat het structurele begrotingssaldo ook alleen voor het begrotingsjaar 2025 voordelig is. Dit structurele evenwicht is belangrijk bij de beoordeling van de provincie van onze gemeentelijke begroting.

Structureel evenwicht	2025	2026	2027	2028
Saldo van baten en lasten	1.800	6.485	5.973	3.811
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-2.343	-2.424	-1.618	833
Begrotingssaldo	-543	4.061	4.355	4.644
Waarvan incidentele baten en lasten	-180	114	116	118
Structureel begrotingssaldo	-363	3.947	4.239	4.526

Forse financiële uitdagingen

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat we vanaf 2026 te maken krijgen met grote financiële uitdagingen, ook wel het “ravijnjaar” genoemd. Zeewolde wordt, net als alle andere gemeenten, geconfronteerd met een sterke daling van de rijksbijdrage met een structureel tekort in de begroting als gevolg. De structurele tekorten zijn in de Programmabegroting 2025-2028 aanzienlijk opgelopen in vergelijking met de Voorjaarsnota 2024. In de zomermaanden zijn diverse begrotingsaanpassingen doorgevoerd op basis van de meest recente informatie. Loon- en prijsstijgingen zijn nog bovengemiddeld en tevens hoger dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit heeft stevig doorgewerkt in de aanpassingen van salarissen van gemeentepersoneel, in de bijdragen aan verbonden partijen op basis van hun begrotingen 2025-2028 en in de budgetten van het Sociaal Domein.

“Prepare for the worst and fight for the best”

Het bovenstaande, door de VNG gehanteerde, motto geeft de ontstane financiële situatie voor gemeenten kernachtig weer. Verenigd in de VNG is de primaire inzet dat Zeewolde redelijkerwijs gecompenseerd wordt door het rijk voor de ontstane tekorten. Tekorten die buiten de directe invloedssfeer van de gemeente ontstaan zijn. Maar tot op heden is structurele compensatie uitgebleven en wordt het aspect tijd een breekijzer. We zullen ons moeten voorbereiden op de situatie dat het rijk niet met de noodzakelijke oplossingen komt.

Route naar een sluitende begroting

Binnen Zeewolde hebben we een goed voorzieningenniveau, iets om trots op te zijn en om te koesteren. Daarnaast worden we geconfronteerd met een financiële realiteit die niet te negeren valt. Daarom is binnen de organisatie een ombuigingstraject gestart om de voorziene tekorten te dichten. Ook gemeenschappelijke regelingen zijn opgeroepen hierin een bijdrage te leveren. Het project begint klein en kan groter worden afhankelijk van de resultaten. We gaan kijken naar de grote uitgaven en inkomsten van de gemeente. Belangrijk hierbij is hoe we onze taken uitvoeren en welke aanpassingen mogelijk zijn als er minder geld beschikbaar is. Wat we niet willen, is te vroeg besluiten nemen die het voorzieningenniveau onherstelbaar aantasten. De insteek is om te behouden wat goed is. Naast de financiële gevolgen spelen ook de bestuurlijke, organisatorische en maatschappelijke impact een belangrijke rol bij de uiteindelijke keuze.

Het doel van het ombuigingstraject is om een inventarisatie te maken van realistische ombuigingsopties voor de begroting vanaf 2026. Hierbij volgen we de lijn van de VNG, die aangeeft om mogelijke ombuigingen te richten op medebewindstaken. Belangrijkste argument hiervoor is dat het gaat om een niet-taakgebonden korting die door het rijk is doorgevoerd. Daarmee ligt het voor de hand om ook op taken die voor het rijk worden uitgevoerd te besparen.

Zeewolde heeft een omvangrijke Algemene reserve, vooral ontstaan door een florerend Grondbedrijf. Hierdoor bestaat de mogelijkheid voor een “zachte landing” bij de implementatie van ombuigingsopties.

Politiek proces

De gemeenteraad zal uiterlijk bij de voorjaarsnota in juli 2025 een besluit nemen over het totale pakket aan ombuigingsmaatregelen. Dit besluit zal verwerkt worden in de begroting 2026 die de raad in november 2025 zal vaststellen. De Auditcommissie en de gemeenteraad worden op meerdere momenten geïnformeerd over de voortgang van het proces.

Alles is bespreekbaar met, zoveel als kan, zo min mogelijk gevolgen voor de samenleving.

1.2 Samenstelling bestuursorganen

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

Burgemeester	G.J. Gorter	
Wethouders	A.S. Scheffer	Leefbaar Zeewolde
	H.L. Hermans	Leefbaar Zeewolde
	E.S.W. Bron	ChristenUnie
	E.L. van de Beld	ChristenUnie
Gemeentesecretaris	K.C. Hamstra	

Samenstelling gemeenteraad

Voorzitter	G.J. Gorter
Griffier	J. Kooij

Leden van de raad

Leefbaar Zeewolde	T.C.M. Zonneveld (<i>fractievoorzitter</i>)
	E. van Es
	S.J. de Vries
	E.E. van den Braber
	B.G.J.S. Sonneveld
	M.H. Jonker
	E.S. Ekker
	T.S. Schaaf
	K.M. Ekker-Vording
	H. Visser
ChristenUnie	G.S. den Bakker (<i>fractievoorzitter</i>)
	A.T. Baas
	F. van Wijk
	A. Kremer
VVD	J.M. de Groot (<i>fractievoorzitter</i>)
	R.C. van Puffelen-Dijkstra
CDA	B.C. van der Weide (<i>fractievoorzitter</i>)
D66	S. Sabur (<i>fractievoorzitter</i>)
Actief Zeewolde	H. Parisius (<i>fractievoorzitter</i>)

1.3 Kerngegevens

A. Sociale structuur	2021 Werkelijk*	2022 Werkelijk*	2023 Werkelijk*	2024 Begroot*	2025 Begroot
<i>Aantal inwoners 1)</i>	23.342	23.693	23.879	23.993	24.457
- 0 - 4 jaar	1.206	1.242	1.216	1.136	1.193
- 5 - 19 jaar	4.274	4.223	4.194	4.611	4.631
- 20 - 64 jaar	14.463	14.634	14.687	14.484	14.792
- 65 jaar en ouder	3.399	3.594	3.782	3.762	3.841
<i>Aantal uitkeringsgerechtigden totaal 2)</i>	280	286	253	292	258
- Wwb (incl. WIJ)	251	260	232	260	241
- IOAW/IOAZ	25	22	17	32	17
- BBZ 3)	4	4	4	N.B.	N.B.

B. Fysieke structuur					
<i>Oppervlakte gemeente in hectaren 3)</i>	26.886	26.886	26.886	26.886	26.886
- oppervlakte land	24.705	24.704	24.703	24.704	24.703
- oppervlakte binnenwater	2.181	2.182	2.183	2.182	2.183
<i>Aantal woningen met woonfunctie 4)</i>	9.155	9.354	9.712	9.354	9.962

C. Financiële structuur					
<i>Opbrengst belastingen</i>					
- totaal OZB eigenaren (x € 1.000,-)	6.005	7.852	8.428	8.601	9.323
- per inwoner	257	331	353	358	381
- totaal toeristen en forensen (x € 1.000,-)	3.784	3.858	4.276	3.915	4.425
- per inwoner	162	163	179	163	181
<i>Algemene uitkering Gemeentefonds</i>					
- totaal (x € 1.000, -) ex nabetalingen	33.540	39.673	41.626	39.806	42.428
- per inwoner	1.437	1.674	1.743	1.659	1.735

*De bedragen hierboven genoemd zijn op basis van de vastgestelde jaarrekeningen (2021 t/m 2023) en begroting 2024.

1) Aantallen bij begroting o.b.v. voorjaarsnota 2024, bij jaarrekening 31 december

2) Begroting: Bron: Betaalmaand 2024-08 Algemene uitkering, officieel gegeven, situatie 31 december, Bron: Meerinzicht, domein Sociaal en Zelfstandigen Loket Flevoland

3) Bron: Betaalmaand 2024-08 Algemene uitkering, officieel gegeven

4) Excl. recreatiewoningen en bijzondere woongebouwen, basis BAG verblijfsobject met woonfunctie, Voorjaarsnota 2024.

1.4 Taakveldenmatrix

Programma 0 - Zeewolde Bestuurt

Taakveld	Omschrijving
0.1	Bestuur
0.2	Burgerzaken
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
0.4	Overhead
0.5	Treasury
0.61	OZB woningen
0.62	OZB niet-woningen
0.63	Parkeerbelasting
0.64	Belastingen Overig
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
0.10	Mutaties reserves
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Programma 1 - Veilig Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer
1.2	Openbare orde en Veiligheid

Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Taakveld	Omschrijving
2.1	Verkeer en vervoer
2.2	Parkeren
2.3	Recreatieve Havens
2.4	Economische havens en waterwegen
2.5	Openbaar vervoer

Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig

Taakveld	Omschrijving
3.1	Economische ontwikkeling
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3	Bedrijfsloket en- regelingen
3.4	Economische promotie

Programma 4 - Naar school in Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
4.1	Openbaar basisonderwijs
4.2	Onderwijshuisvesting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
5.1	Sportbeleid en activering
5.2	Sportaccommodaties
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4	Musea
5.5	Cultureel erfgoed
5.6	Media
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair

Taakveld	Omschrijving
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
6.3	Inkomensregelingen
6.4	WSW en beschut werk
6.5	Arbeidsparticipatie
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)
6.712	Begeleiding (WMO)
6.713	Dagbesteding (WMO)
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk
6.791	PGB WMO
6.792	PGB Jeugd
6.811	Beschermde wonen (WMO)
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
6.821	Jeugdbescherming
6.822	Jeugdreclassering
6.91	Coördinatie en beleid WMO
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd

Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
7.1	Volksgezondheid
7.2	Riolering
7.3	Afval
7.4	Milieubeheer
7.5	Begraafplaatsen en crematoria

Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
8.1	Ruimtelijke ordening
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
8.3	Wonen en bouwen

2. Programmaplan

Basis van de opzet van de programma's is de aansluiting die gezocht is bij het collegeprogramma 2022-2026. Hieraan zijn de doelstellingen gekoppeld.

De begroting is opgesteld volgens de kaders van bestaand beleid, op onderdelen aangevuld met besluitvorming door de raad, voor zover deze nog niet verwerkt waren in het perspectief. Vanuit dit bestaande beleid zijn de voor 2025 benoemde prestaties uitgewerkt.

Toelichtingen per programma

Conform de bij de Nota van uitgangspunten, vastgestelde rapportagegrenzen, worden bij de toelichtingen op programmaniveau, de afwijkingen tussen de begroting 2024 tot en met de 17^e wijziging en de begroting 2025, groter dan, of gelijk aan, € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht.

Uitgangspunten in deze begroting

- Alle bedragen in dit boekwerk zijn x € 1.000,- tenzij anders vermeld;
- De -/- bedragen genoemd in dit boekwerk zijn voordelen;
- Er kunnen afrondingsverschillen tussen de tabellen en toelichtingen voorkomen;
- De mutaties in de reserves worden, net als voorgaande jaren, begroot op taakveld 0.10 in programma 0 conform de geldende wet- en regelgeving. Echter in de begroting 2025 is een presentatiewijziging doorgevoerd. De mutaties in de reserves worden presentatie technisch verantwoord op het taakveld en programma waar de mutatie betrekking op heeft. Hierdoor is er een betere aansluiting tussen de uit te voeren activiteiten en de mutaties in de reserves die hiermee samenhangen. Door deze wijziging wordt het inzicht voor de gemeenteraad verhoogd;
- In de begroting 2025 heeft een kwaliteitsslag plaatsgevonden ten aanzien van de toewijzing van de interne uren aan de taakvelden (naar aanleiding van de nieuwe notitie overhead). De urentoewijzing van de medewerkers aan de taakvelden wordt hierdoor beter inzichtelijk voor de gemeenteraad. Gevolg hiervan is dat er op meerdere plekken binnen de begroting (grotere) budgettaire neutrale verschillen kunnen voorkomen.

2.1 Programma 0 - Zeewolde bestuurt

Algemeen

Het programma omvat de gemeentelijke dienstverlening, de kosten van de bestuursorganen (gemeenteraad, commissies en burgemeester en wethouders) en de ondersteuning daarvan.

Het programma omvat de zorg voor een in meerjarenperspectief sluitende begroting.

Hoofddoelstelling

Als bestuur en organisatie van Zeewolde werken we vraaggericht, slagvaardig, oplossingsgericht en efficiënt. Inwoners worden zo vroeg mogelijk betrokken bij de voorbereiding van belangrijke beslissingen. We zijn terughoudend met gemeentelijke regelgeving. Dienstverlening wordt voor burgers en bedrijven zo dichtbij mogelijk georganiseerd.

We voeren een degelijk financieel beleid gericht op een structureel sluitende begroting. Het streven blijft, de lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau. Voor eventuele noodzakelijke ombuigingen gelden de daarvoor door de raad gestelde kaders.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Coalitieakkoord	2022 t/m 2026	2022	2026
Collegeprogramma	2022 t/m 2026	2022	2026
Algemene subsidieverordening	Onbepaald	2012	Naar behoefte
Financieel technisch beleidskader subsidies	Onbepaald	2012	Naar behoefte
Raadsbesluit kaders ombuigingen (juni 2015)	2016 e.v.	2015	Naar behoefte
Nota Reserves en Voorzieningen	2022 t/m 2025	2022	2025
Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2023	2023 t/m 2026	2023	2026
Financiële verordening gemeente Zeewolde	2023 t/m 2026	2023	2026
Nota Waarderen en afschrijven	2024 t/m 2027	2024	2027
Beheerplan Openbare gebouwen	2023 t/m 2027	2024	2027
Nota Weerstandsvormogen en risicobeheersing	2021 t/m 2024	2021	2025

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

40. Opstellen beleidskader en toetsingskader Participatie (2024) en experimenteren met inwonersbetrokkenheid (2023 e.v.).
41. Wijkwethouders.
43. Programma dienstverlening EHZM.
44. Project Begrijpend schrijven (activiteit afgerond in 2023).
47. Uitwerking Bestuursfilosofie.
48. Doorontwikkeling Organisatie Zeewolde: Opgavegericht werken, opvolging MTO en het Cultuurtraject.
49. Optimaliseren samenwerking EHZM.
50. Project AZC.
51. Project opvang Oekraïners.
52. Project Huisvesting statushouders.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 40.1 Voor elk maatschappelijk vraagstuk het juiste middel om inwoners en ondernemers te betrekken.
- 40.2 College en Raad stemmen af en versterken elkaar over participatie, ieder vanuit zijn eigen rol, zodat er richting de betrokken inwoners een duidelijke boodschap of vraag kan worden meegegeven.

- 40.3 Eerste participatietrajecten starten in 2023.
- 41.1 Een wijkwethouder weet wat er leeft en speelt in een wijk en is zichtbaar en benaderbaar. De wettelijke uitwerking van participatie onder de Omgevingswet is een integraal onderdeel van het toetsingskader zoals genoemd onder activiteit 40.
- 41.2 Een wijkwethouder wordt (h)erkend als ambassadeur en gesprekspartner van een wijk en verbinder tussen de gemeente en de inwoners van een wijk.
- 43.1 Zeewolde handelt zoveel mogelijk klantcontacten direct af. Inwoners worden zoveel mogelijk direct voorzien van de juiste informatie door het publiekscentrum.
- 47.1 Het college is gepositioneerd om de koers integraal af te wegen (richten), het MT om het werk te ordenen (inrichten) en de medewerkers worden in staat gesteld om goed werk te leveren (verrichten).
- 48.1 Een effectieve, verbindende en eigentijdse organisatiecultuur.
- 48.2 Een veilige, inspirerende en steunende plek waar het team de thuisbasis is, de plaats voor plezier, wel-en-wee en succes, en waar de bestaansbasis van de gemeentelijke organisatie de identiteit is.
- 48.3 Een omgeving waarin ruimte is voor ontwikkeling, experimenteren en het maken van fouten, waar echte aandacht is voor elkaar, waar iedereen gezien wordt en waar verantwoordelijkheid wordt genomen en gegeven.
- 48.4 Een organisatie waar professioneel wordt samengewerkt, waar stevig wordt gespard en snel geschakeld, waar aanspreken, doorpakken en nadenken goed in balans zijn.
- 49.1 In de loop van de komende jaren wordt duidelijk waarom de bundeling van bepaalde diensten en werkzaamheden meerwaarde heeft voor alle inwoners in alle drie de gemeenten. Idealiter wordt het resultaat bereikt via een organisch (groei)proces.
- 50.1 Zeewolde heeft zijn taakstelling op het gebied van de huisvesting van asielzoekers gehaald. Het bestemmingsplan voor arbeidsmigranten maakt dit technisch mogelijk. Vluchtelingen kunnen voldoende gebruik maken van onderwijs. Zeewoldense vrijwilligers helpen asielzoekers waar dat kan en nodig is.
- 50.2 Gezondheidszorg, sport en recreatie zal door het COA worden verzorgd.
- 51.1 De gemeente zorgt voor opvang van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne, leefgeld, onderwijs en alle andere zaken die nodig zijn. Dit project loopt sinds maart 2022 en loopt door totdat vluchtelingen terug kunnen naar Oekraïne, of hier een geldige verblijfsstatus krijgen.
- 52.1 We hebben voor de statushouders de wettelijk verplichte onderdelen verzorgd, zoals een woning, inkomen, onderwijs, gezondheidszorg etc.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 40.1.4. We willen de jeugdraad en jongerenraad (voorheen scholierenraad) meer en actiever gaan betrekken, het Burgerpanel (1000 inwoners) meer gaan benutten, de adviesraad Sociaal Domein beter benutten en vrijwilligers meer en beter betrekken.
- 40.3.1 We gaan experimenteren met nieuwe vormen en onderzoeken welke instrumenten er zijn. Onder andere: G-Gebied, wijkwethouders, afval en Meermin.
- 41.1.1 De wijkwethouders luisteren naar en gaan het gesprek aan over onderwerpen die leven bij bewoners en nemen dit mee naar de ambtelijke organisatie. Wijkwethouders informeren en betrekken bewoners bij beleidsthema's en plannen die voor hun wijk van toepassing zijn.
- 41.2.1 Wethouders zijn zichtbaar en aanwezig in de wijk en gaan op locatie het gesprek aan.
- 43.1.3 Meldingen openbare ruimte gezamenlijk inrichten met toepassing van data analyse.
- 43.1.4 Het thema Belastingen gezamenlijk met EHZM nader uitwerken.
- 47.1.1 Bouwen aan een effectieve, verbindende en eigentijdse organisatie waar bestuurders, teamleiders en medewerkers rolvast en taakvolwassen zijn. Waar het college als één bestuurt, waar het managementteam (MT) de organisatie collegiaal aanstuurt en waar medewerkers op elkaar kunnen rekenen.
- 47.1.2 We sturen op: - collegiaal bestuur - gezamenlijke verantwoordelijkheid;
- proactief informeren en betrekken de gemeenteraad - zeggen wat je doet, en doen wat je zegt;
- Extra aandacht voor de manier van communiceren.
- 48.1.1 Kwartiermakers opgave gericht werken (startbudget voor alle opgaven).
- 48.4.1 Het vormgeven van een cultuurtraject breed: "Een open bestuurscultuur". B&W, MT, opgaveregisseurs en medewerkers werken goed samen door o.a. taakvolwassenheid, rolvastheid, heldere besluitvorming, goede monitoring en evaluatie.
- 49.1.1 Er wordt in een ontwikkelgroep van secretarissen en bestuursadviseurs van EHZM periodiek nagedacht en onderzocht hoe en waarom de samenwerking verder kan gaan. Dit gesprek wordt de komende tijd verbreed naar de Netwerkdirectie. Daarna worden stappen voorzien om alle organisaties breed mee te nemen en te raadplegen in de

doorontwikkeling van de samenwerking. Het college wil gaan onderzoeken hoe de samenwerking tussen collega's van de drie gemeentes verder gestalte kan worden gegeven.

- 50.1.2 We houden de landelijke aspecten van integratie en draagvlak vluchtelingen permanent in de gaten en wegen die mee in onze aanpak en besluitvorming.
- 50.1.3 Op basis van een evaluatie de tijdelijke vergunning omzetten Omgevingsvergunning AZC voor onbepaalde tijd vanaf 2025.
- 50.1.4 Het inregelen van de operationele zaken als tot een beheersituatie overgegaan kan worden.

Verbonden partijen bij dit programma

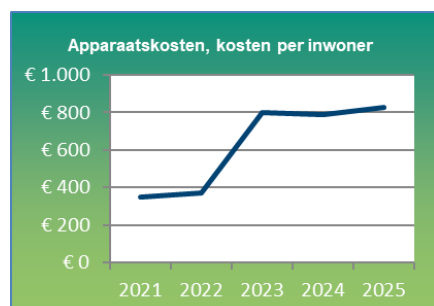
Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
NV Alliander	Arnhem	Belegging	Aandelenbezit		
NV Vitens	Lelystad	Belegging	Aandelenbezit		
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	Belegging	Aandelenbezit		
Meerinzicht	Harderwijk	Bedrijfsvoeringstaken / Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein
Het Flevolands Archief	Lelystad	Archiefbeheer	Lid gemeenschappelijke regeling	30 mei 2002	1 februari 2004

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

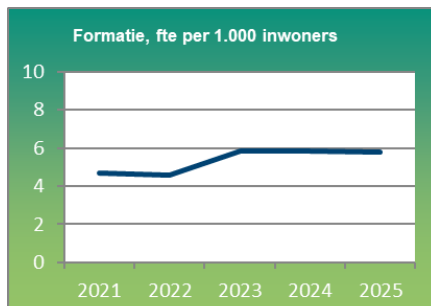
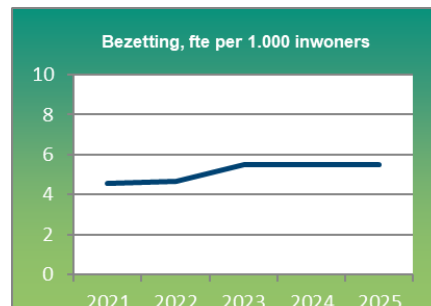
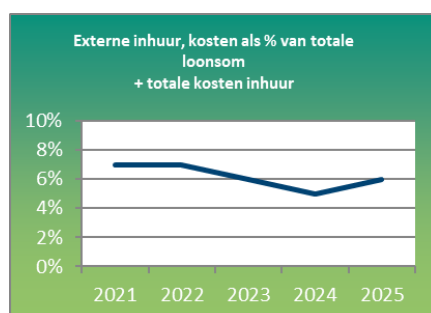
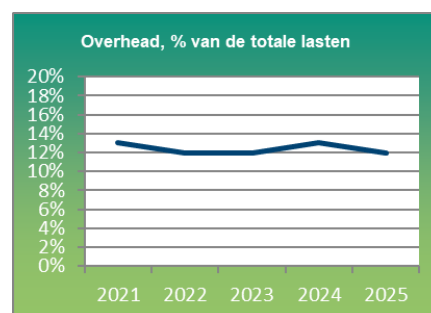
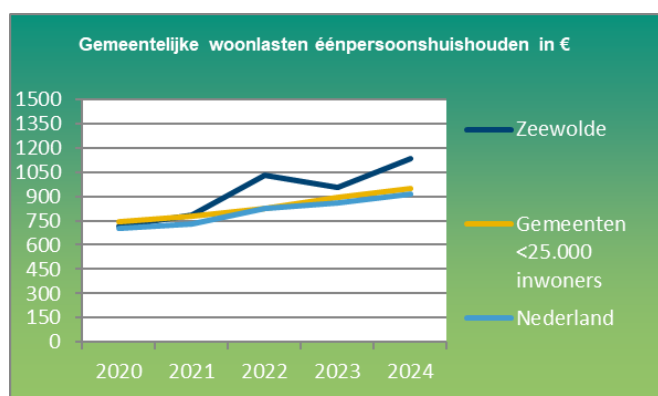
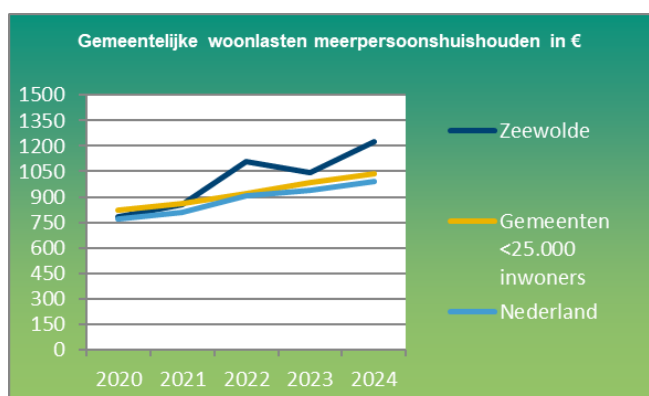
Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

De GR Meerinzicht voert de PIOFACH taken en taken op het gebied van het Sociaal domein uit voor Zeewolde. Bij de vergelijking met andere gemeenten op de onderdelen formatie en bezetting kan hierdoor vertekening optreden.

*De apparaatskosten zijn vanaf 2023 herrekend, in tegenstelling tot de jaren t/m 2022 worden nu ook de PIOFACH taken die ondergebracht zijn bij Meerinzicht betrokken.

Wat mag het kosten?

			Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
PROG0 Zeewolde bestuurt									
	Lasten	TV01 - Bestuur	1.844	1.674	1.938	2.010	1.941	1.984	
		TV02 - Burgerzaken	864	999	1.037	1.012	1.025	998	
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	2.568	1.577	892	833	964	822	
		TV04 - Overhead	14.245	15.540	12.766	12.678	12.404	12.506	
		TV05 - Treasury	32	6	6	6	6	6	
		TV061 - OZB woningen	285	219	193	189	188	188	
		TV08 - Overige baten en lasten	1	3.262	2.395	3.854	5.049	5.833	
		TV09 - Vennootschasbelastingen (VpB)	756	145	459	1.594	1.824	-247	
		Lasten - Totaal	20.594	23.422	19.686	22.176	23.402	22.090	
	Baten	TV01 - Bestuur	-222	0	0	0	0	0	
		TV02 - Burgerzaken	-281	-496	-507	-513	-546	-461	
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-1.245	-346	-314	-314	-314	-314	
		TV04 - Overhead	-461	-175	-75	-75	-75	-75	
		TV05 - Treasury	-1.008	-424	-809	-328	-408	-607	
		TV061 - OZB woningen	-5.392	-5.477	-6.072	-6.206	-6.340	-6.401	
		TV062 - OZB niet-woningen	-5.362	-5.248	-5.774	-5.786	-5.798	-5.810	
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. Gemeentef.	-41.626	-42.364	-42.428	-40.013	-40.610	-41.046	
		TV08 - Overige baten en lasten	0	-461	-947	-1.990	-2.241	-2.597	
	Baten - Totaal	-55.597	-54.991	-56.927	-55.225	-56.332	-57.311		
	Saldo voor bestemming - Totaal			-35.003	-31.570	-37.241	-33.049	-32.930	-35.220
		Dotaties aan reserves	TV010 - Mutaties reserves	3.072	2.215	269	637	236	679
		Dotaties aan reserves - Totaal		3.072	2.215	269	637	236	679
		Onttrekkingen uit reserves	TV010 - Mutaties reserves	-10.393	-10.154	-1.115	-1.340	-817	-786
		Onttrekkingen uit reserves - Totaal		-10.393	-10.154	-1.115	-1.340	-817	-786
Resultaat		TV011 - Resultaat rek. baten en lasten	13.394	1.923	543	-4.061	-4.355	-4.644	
Resultaat - Totaal		13.394	1.923	543	-4.061	-4.355	-4.644		
Saldo na bestemming - Totaal			6.073	-6.016	-303	-4.764	-4.936	-4.750	
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal			-28.930	-37.586	-37.544	-37.813	-37.866	-39.971	

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 0	Bedrag
Begroting 2024	-37.586
Begroting 2025	-37.544
Verschil	42

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Verschil
0.1 Bestuur	1.674	1.938	264
0.2 Burgerzaken	503	530	27
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.231	578	-653
0.4 Overhead	15.365	12.691	-2.674
0.5 Treasury	-418	-803	-385
0.61 OZB woningen	-5.258	-5.879	-621
0.62 OZB niet-woningen	-5.248	-5.774	-526
0.64 Belastingen overig	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-42.364	-42.428	-64
0.8 Overige baten en lasten	2.801	1.448	-1.353
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	145	459	314
0.10 Mutaties reserves	-7.939	-846	7.093
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.923	543	-1.380
Totaal	-37.586	-37.544	42

Toelichting op de financiële analyse:

0.1 Bestuur (€ 264.000,- nadelig)

De vergoedingen voor de gemeenteraad en de salarislasteren van het college en de griffie stijgen in 2025 in totaal met € 93.000,- in vergelijking met 2024, veroorzaakt door CAO aanpassingen.

Een ander groot nadeel op dit taakveld wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten (€ 223.000,-). In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead".

Het budget voor de initiatieven uit de Motiemarkt 2023 (afgerond € 50.000,-) is bij de Jaarstukken 2023 naar 2024 doorgeschoven. In 2025 is enkel een bedrag van € 2.000,- geraamd voor de organisatie van de Motiemarkt 2025. Hierdoor treedt in vergelijking met 2024 een voordeel op van afgerond € 48.000,-. De benodigde bedragen voor de organisatie van de Motiemarkt en de benodigde bedragen voor de uitvoering van de initiatieven uit de Motiemarkt staan hiermee in de juiste jaren geraamd. Daarnaast zijn er per saldo nog overige verschillen van € 4.000,- voordelig.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden (€ 653.000,- voordelig)

In 2024 is het MJOP vastgesteld en voor dat jaar stond er veel onderhoud op de planning. In 2025 staan er minder onderhoudswerkzaamheden op de planning, vandaar dat de raming voor groot onderhoud ruim € 475.000,- lager is t.o.v. het jaar daarvoor. Vanwege de koppeling met de onderhoudsvoorziening op taakveld 0.4 betreft dit een budgettaire neutrale wijziging. Daarnaast zijn er in 2024 incidentele gelden beschikbaar gesteld voor onderhoud aan diverse gemeentelijke gebouwen (in totaal € 130.000,-). Deze kosten staan in de begroting 2025 niet meer geraamd, vandaar dat dit leidt tot een voordeel. Een voordeel van € 36.100,- wordt veroorzaakt door een lagere doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, minder uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead". Resterend is er een voordeel van € 12.000,- op overige budgetten.

0.4 Overhead (€ 2.674.000,- voordelig)

Dit zijn alle lasten van de functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de begroting 2025 treden ten opzichte van de begroting 2024 de volgende grotere verschillen op:

- De salariskosten van het personeel van Zeewolde zijn gestegen in verband met een nieuwe CAO. Daarnaast zijn ook diverse wijzigingen verwerkt (o.a. reiskosten en thuiswerkvergoeding). Dit levert per saldo een nadeel op van € 488.000,-.
- De bijdrage bedrijfsvoeringskosten aan Meerinzicht is gestegen (€ 507.000,- nadelig), voor een groot deel als gevolg van de nieuwe CAO.
- Op de begroting van inhuur voor onderzoek en advies bij team MOO is de begroting naar beneden bijgesteld aangezien de middelen, die bij de jaarrekening 2023 voor de uitvoering van diverse projecten waren overgeheveld naar 2024, zijn komen te vervallen. Dit levert een voordeel op van € 150.000,-.
- Binnen de begroting is een jaarlijks bedrag beschikbaar van € 50.000,- voor de Gebiedsagenda Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde. In de Decembercirculaire 2023 is € 78.000,- beschikbaar gekomen, wat bij de Jaarstukken 2023 naar 2024 is overgebracht. Dit extra budget is enkel voor 2024 beschikbaar en niet voor 2025. Dit leidt in de vergelijking met de begroting 2024 tot een voordeel van € 78.000,-.
- Voor de uitvoering van het collegeprogramma 2022-2026 zijn in 2024 incidentele budgetten beschikbaar die in 2025 niet zijn begroot. In de begroting 2025 leidt dit, in de vergelijking met de begroting 2024, tot een voordeel van € 125.000,-.
- De energiekosten van het gemeentehuis zijn met € 80.000,- structureel bijgeraamd ten opzichte van de begroting 2024. Dit komt omdat de laatste jaren het verbruik gebaseerd was op een inschatting, i.p.v. de werkelijke afrekening. Hierdoor blijkt dat de raming structureel te laag heeft gestaan.
- Doordat er minder onderhoudswerkzaamheden op de planning staan, komt er een lagere bijdrage vanuit de onderhoudsvoorziening binnen op dit taakveld (dit betreft € 518.000,- minder t.o.v. 2024). Dit betreft een nadeel op taakveld 0.4, vanwege de koppeling met de uitgaven op taakveld 0.3 betreft dit een budgettaire neutrale wijziging.
- In 2024 is het MJOP vastgesteld en hier is in totaal € 2.745.000,- aan incidentele middelen uit de Algemene Reserve aangevraagd, aangezien dit in 2025 niet nogmaals toegevoegd wordt, veroorzaakt dit een voordeel in deze begroting. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 0.10. Per saldo heeft dit een budgettaire neutrale effect. Het bedrag dat uit de algemene reserve komt bestaat onder andere uit een eenmalige toevoeging voor het opvangen van een investeringspiek van het onderhoud (€ 2.340.000,-) en uit incidenteel onderhoud/renovatie van het gebouw op de begraafplaats en diverse verenigingsgebouwen (€ 405.000,-).
- Een groot voordeel op dit taakveld wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten (€ 1.200.000,-). In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren van taakveld 0.4 aan andere taakvelden doorbelast. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting.
- Daarnaast zijn er per saldo nog overige verschillen van € 31.000,- nadelig.

0.5 Treasury (€ 385.000,- voordelig)

De gemeente is verplicht om overtollige liquiditeiten in de Schatkist van het Rijk onder te brengen. Het saldo van Zeewolde is sterk afhankelijk van grondverkoop en investeringen die gedaan worden. Over het saldo in de Schatkist ontvangt Zeewolde rente. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose is de verwachting dat de rente-inkomsten in 2025 aanzienlijk zullen toenemen ten opzichte van 2024 (€ 360.000,-). In de jaren na 2025 zal het saldo op de Schatkist afnemen door verwachte investeringen. Ook is de verwachting dat het rentepercentage zal dalen, waardoor ook de rente-inkomsten zullen afnemen in de toekomst. Het overige voordeel van € 25.000,- wordt veroorzaakt door een verwachte hogere dividenduitkering van Alliander.

0.61 OZB woningen (€ 621.000,- voordelig)

De baten zijn geraamd op basis van het werkelijk niveau 2024. Voor de raming van 2025 en verder is rekening gehouden met de areaaltoename in overeenstemming met de uitgangspunten van de Voorjaarsnota 2024.

Voor de begroting 2025 is rekening gehouden met een inflatie over het jaar 2023 van 6,3% volgens de Meicirculaire 2024. Deze is gecorrigeerd met enerzijds de verwachte waardeontwikkeling van de woningen met 3,5% en anderzijds met het verschil van de begrote waardeontwikkeling woningen 2023 (3%) en de werkelijke waardestijging woningen 2023 (7,5%). Het verschil van deze laatste twee wordt in 2025 gecorrigeerd in het tarief voor OZB woningen.

0.62 OZB niet-woningen (€ 526.000,- voordelig)

De baten zijn geraamd op basis van het werkelijk niveau 2024. Voor de raming van 2025 en verder is rekening gehouden met de areaaltoename in overeenstemming met de uitgangspunten van de Voorjaarsnota 2024.

Voor de begroting 2025 is rekening gehouden met een inflatie over het jaar 2023 van 6,3% volgens de Meicirculaire 2024. Deze is gecorrigeerd met enerzijds de verwachte waardeontwikkeling van de niet-woningen met 1,25% en anderzijds met het verschil van de begrote waardeontwikkeling niet-woningen 2023 (2%) en de werkelijke waardestijging niet-woningen 2023 (1,66%). Het verschil van deze laatste twee wordt in 2025 gecorrigeerd in het tarief voor OZB niet-woningen.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds (€ 64.000,- voordelig)

De Meicirculaire 2024 zorgt voor de afwijking van het jaar 2024 ten opzichte van de begroting 2025. De raming van de (bijgestelde) begroting 2024 is gebaseerd op de Decembercirculaire 2023. De raming van het jaar 2025 is gebaseerd op de Meicirculaire 2024 wat tot een groei van de Algemene uitkering van € 64.000,- heeft geleid.

0.8 Overige baten en lasten (€ 1.353.000,- voordelig)

Bij de Programmabegroting 2025-2028 zijn alle stelposten beoordeeld op actualiteit en is de omvang bijgesteld naar het vereiste niveau. De volgende mutaties in de begroting 2025 ten opzichte van 2024 zijn noemenswaardig:

- Opbrengst BTW Compensatie Fonds. Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting rekening houden met de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF). Dit is een voordeel voor de gemeente. Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is zijn in het verleden afspraken tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK gemaakt over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afsproken is dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting. Deze gerealiseerde ruimte is bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 wordt dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2023. Dit betekent vanaf 2025 een structurele opbrengst van € 630.000,-. In 2024 was deze stelpost nog niet geraamd, waardoor een voordeel van € 630.000,- optreedt.
- De stelpost ten behoeve van de uitvoering van het collegeprogramma 2022-2026 is geactualiseerd, rekening houdend met de tijdsplanning. Op taakveld 0.8 treedt ten opzichte van 2024 een voordeel op van € 244.000,-. Door de koppeling met de Algemene Reserve heeft dit via taakveld "0.10 Mutatie reserves" een budgettair neutraal effect.
- In de begroting 2024 was een stelpost Leader beschikbaar. Leader-projecten versterken de lokale gemeenschap en het netwerk in plattelandsgebieden. Deze stelpost was alleen voor 2024 relevant en niet voor 2025. Dit leidt in de vergelijking met de begroting 2024 tot een voordeel van € 110.000,-.
- Op de stelpost Samenwerking EHZM treedt een voordeel op van € 264.000,-. Er resteert nog een jaarlijks bedrag van € 200.000,- om noodzakelijke ontwikkelingen in de bedrijfsvoering mogelijk te maken. Ten opzichte van 2024 is de stelpost met € 264.000 naar beneden gebracht.
- Op de stelpost Prijsmutaties treedt ten opzichte van 2024 een voordeel op van € 180.000,-. In de begroting 2025 is al zoveel als mogelijk rekening gehouden met toekomstige prijsstijgingen. Het nog resterende bedrag dient ter dekking van onvoorziene prijsstijgingen.
- Daarnaast zijn er nog overige verschillen van € 75.000,- nadeel.

0.9 Vennootschapsbelasting (€ 314.000,- nadelig)

De te betalen vennootschapsbelasting heeft nagenoeg volledig betrekking op de grondexploitaties. Binnen de grondexploitaties wordt in 2025 een hogere te betalen vennootschapsbelasting verwacht dan in 2024. De dekking van de vennootschapsbelasting is afkomstig uit de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf. Deze bestemmingsreserve is gekoppeld aan taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein). Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

0.10 Mutaties reserves (€ 7.093.000,- nadelig)

Op dit taakveld wordt de inzet van reserves verantwoord. Het gaat hier om bedragen die gedoteerd worden aan de reserves (lasten voor de exploitatie) en bedragen die onttrokken worden aan de reserves (baten voor de exploitatie). Jaarlijks vindt er een actualisatie plaats van deze posten. Om die reden wordt vergelijkbaarheid met oude jaren bemoeilijkt.

De mutaties hebben voornamelijk betrekking op reserves die ingezet worden op onderwerpen zoals gemeentelijke gebouwen, integraal wijkbeheer, bijdrage afschrijvingslasten investeringen, vervanging wegen, vervanging kunstwerken, Omgevingswet en energie uitvoeringsprogramma en bedrijfsrisico Grondbedrijf. Een overzicht van deze reserves is opgenomen in de bijlage "Staat van Reserves en Voorzieningen" bij deze begroting.

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten (€ 1.380.000,- voordelig)

Op dit taakveld wordt het begrotingssaldo gemuteerd na vaststelling door de gemeenteraad.

2.2 Programma 1 - Veilig Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de zorg voor de openbare orde en veiligheid.

Hoofddoelstelling

We zorgen ervoor dat iedereen in Zeewolde zich in de openbare ruimte veilig en op zijn gemak voelt. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeente daar vanuit de eigen verantwoordelijkheid een bijdrage aan leveren.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Nota Integrale Veiligheid	2022 t/m 2026	2022	2026
Integrale handhavingnota en uitvoeringsprogramma handhaving	2021 t/m 2024	2020	2024
Beleidsregels handhaving Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen Zeewolde	Onbepaald	2013	Naar behoefte
Regionaal Beleids- en Crisisplan	2022 t/m 2025	2022	2025

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

53. Uitvoeren Veiligheidsnota 2022-2026.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 53.1 Inwoners zijn zelf medeverantwoordelijk voor de veiligheid in hun eigen wijk en binnen het dorp.
- 53.2 Er is goede informatiedeling en afstemming tussen domeinen en het is veiliger in het dorp.
- 53.3 Het criminele pad voor jongeren loont niet.
- 53.4 Cyberveiligheid is versterkt.
- 53.5 Drugscriminaliteit is effectief verstoord.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 53.1.1 De nieuwe nota Integraal veiligheidsbeleid uitvoeren. We zorgen voor adequate politie-, brandweer- en ambulancezorg en rampenbestrijding/crisisbeheersing in Zeewolde.
- 53.3.1 We versterken de aanpak van risicovolle jongeren, zodat deze jongeren niet verder afglijden. Vroegsignalering en preventie worden versterkt, bijv. door de preventieve aanpak van verslaving (in brede zin) en het stimuleren van samenwerking in de jeugdketen.
- 53.4.1 Door preventie, bewustwording, kennisdeling en samenwerking wordt cybercrime bestreden en is de cyberveiligheid versterkt.
- 53.5.1 Het tegengaan van ondermijning, zoals bijvoorbeeld drugscriminaliteit, mensenhandel/uitbuiting of witwassen.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Veiligheidsregio Flevoland	Lelystad	Verschillende hulpverlenings-diensten (rampen- en crisisbestrijding)	Lid gemeenschappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

			Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG1 Veilig Zeewolde								
	Lasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	1.917	2.089	2.152	2.187	2.222	2.222
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	516	578	760	760	760	760
	Lasten - Totaal		2.433	2.667	2.912	2.947	2.982	2.982
	Baten	TV12 - Openbare orde en veiligheid	-36	-30	-30	-30	-30	-30
		Baten - Totaal		-36	-30	-30	-30	-30
	Saldo voor bestemming - Totaal		2.397	2.637	2.882	2.917	2.952	2.952
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal			2.397	2.637	2.882	2.917	2.952	2.952

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 1	Bedrag
Begroting 2024	2.637
Begroting 2025	2.882
Verschil	245

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.089	2.152	63
1.2 Openbare orde en Veiligheid	548	730	182
Totaal	2.637	2.882	245

Toelichting op de financiële analyse:

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer (€ 63.000,- nadelig)

Het nadelige saldo komt met name door de doorbelasting van interne apparaatslasten (€ 76.600,-). In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead".

Daarnaast is de bijdrage aan de Veiligheidsregio Flevoland (VRF) verlaagd (€ 13.600,-) wat een voordelig effect heeft. De begroting 2025 is aangepast naar aanleiding van de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 van de VRF. Deze is gebaseerd op de nieuwe verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdragen met een ingroeimodel van zeven jaar met ingang van 2021.

1.2 Openbare orde en Veiligheid (€ 182.000,- nadelig)

Het nadelige saldo komt door een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten (€ 182.000,-). In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead".

2.3 Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Algemeen

Het programma omvat de aanleg en het onderhoud van wegen, straten, pleinen, waterwegen en watergangen. Ook valt onder dit programma de zorg voor parkeren en de bereikbaarheid per openbaar vervoer.

Hoofddoelstelling

Samen met de inwoners zorgen we voor een woon- en leefomgeving die schoon, heel en bereikbaar is. We werken aan verbeteringen van de bereikbaarheid van Zeewolde zowel met openbaar vervoer als vervoer over de weg.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheerplan Wegen	2020 t/m 2024	2020	2024
Beheerplan Kunstwerken	2021 t/m 2025	2020	2025
Beheerplan Groen binnen bebouwde kom	2023 t/m 2027	2023	2027
Beheerplan Groen beplanting, bermen en sloten buitengebied	2020 t/m 2024	2020	2024
Groenbeleidsplan buitengebied Zeewolde	Onbepaald	2018	Naar behoefte
Beheerplan Openbare verlichting	2023 t/m 2027	2023	2027
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	2021 t/m 2030	2021	2030
Gladheidsbestrijdingsplan	2016 t/m 2025	2015	Naar behoefte
Beeldkwaliteitsplan Openbare ruimte	Onbepaald	2012	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

18. Verbeteren OV-bereikbaarheid Zeewolde.
19. Oplossen infrastructurele knelpunt Nijkerk/A28.
20. Duurzaam beheer van “groen” en “grijs”.
21. Bepalen voorzieningenniveau Aanloophaven.
22. Beleidskader planmatige aanpak onderhoud en beheer.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 18.1 Verbeteren OV-bereikbaarheid Zeewolde.
- 19.1 Een verbeterde doorstroming richting Nijkerk/A28.
- 20.1 We realiseren een duurzame openbare ruimte. We hebben een goed functionerend beleidskader voor beheer.
- 21.1 Enkele (ontbrekende) voorzieningen (zoals elektra, water, afvalinzameling, sanitair en wifi) voor de Aanloophaven zijn bepaald en op niveau gerealiseerd. Dit is daarmee de finale afronding van deze haven.
- 22.1 Efficiënt en doelgericht beheer, de juiste techniek op de juiste plaats in combinatie met planmatig en doeltreffend onderhoud.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 18.1.1 Deelnemen aan provinciale overleggen over openbaar vervoer om de belangen van Zeewolde te behartigen en te borgen.
- 19.1.1 Deelnemen aan provinciale overleggen en continue lobbyen om samen met andere stakeholders de doorstroming te verbeteren.
- 20.1.1 Planmatige aanpak van het onderhoud in buurten. Ter voorbereiding gaan we de wijken in om er met bewoners over te praten.
- 20.1.2 We maken bewuste keuzes aan de voorkant bij de aanleg, beheer en onderhoud van ons areaal.
- 20.1.3 Wijkonderhoud klimaatbestendig uitvoeren en inwoners hierbij betrekken.
- 21.1.1 We onderzoeken samen met bewoners, ondernemers en bezoekers/recreanten welke laatste stappen gezet moeten worden op het gebied van de voorzieningen in de Aanloophaven.

22.1.1 Daar waar mogelijk testen en toepassen van nieuwe innovatieve oplossingen. Leren van anderen.

22.1.2 Bij het vanuit de provincie te starten "Gebiedsproces Bodemdaling" zal de wegenproblematiek ingebracht worden.

Verbonden partijen bij dit programma

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Er zijn geen verplichte beleidsindicatoren van toepassing bij dit programma.

Wat mag het kosten?

		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar							
Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	6.739	6.622	7.181	6.517	5.866	6.047
	TV22 - Parkeren	42	114	91	108	105	97
	TV23 - Recreatieve havens	76	52	50	50	50	41
	TV25 - Openbaar vervoer	25	24	26	26	26	25
	Lasten - Totaal	6.882	6.812	7.348	6.701	6.048	6.210
Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-468	-575	-370	-376	-386	-390
	TV23 - Recreatieve havens	-12	-2	-12	-12	-12	-12
	TV25 - Openbaar vervoer	-57	-56	-57	-57	-57	-57
	Baten - Totaal	-537	-633	-439	-445	-455	-459
Saldo voor bestemming - Totaal		6.345	6.179	6.909	6.255	5.593	5.751
Dotaties aan reserves	TV21 - Verkeer en vervoer	1.964	2.292	2.327	2.482	2.583	2.808
	Dotaties aan reserves - Totaal	1.964	2.292	2.327	2.482	2.583	2.808
	Onttrekkingen uit reserves	-2.173	-1.342	-2.424	-1.806	-1.010	-1.464
	Onttrekkingen uit reserves - Totaal	-2.173	-1.342	-2.424	-1.806	-1.010	-1.464
Saldo na bestemming - Totaal		-209	950	-98	676	1.573	1.344
PROG2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar - Totaal		6.136	7.129	6.812	6.931	7.166	7.094

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 2	Bedrag
Begroting 2024	7.129
Begroting 2025	6.812
Vershil	-317

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil
2.1 Verkeer en vervoer	6.997	6.714	-283
2.2 Parkeren	114	91	-23
2.3 Recreatieve Havens	50	38	-12
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	-32	-31	1
Totaal	7.129	6.812	-317

Toelichting op de financiële analyse:

2.1 Verkeer en vervoer (€ 283.000,- voordelig)

De stijging van de kosten voor straatreiniging is lager uitgevallen dan dat verwacht werd. Hierdoor wordt de raming van het budget verlaagd met € 88.000,-. Dit betreft een structureel voordeel.

Ook wordt het afvalbudget voor incidentele afvalstortingen structureel verlaagd met zo'n € 62.000,-. Dit omdat de structurele trend is dat er minder (illegale) afvaldumpingen en (chemische) stortingen plaatsvinden.

Daarnaast is er nog zo'n € 66.000,- aan lagere afschrijvingen door nog niet afgesloten investeringen. Dit betreft een incidenteel voordeel, aangezien deze investeringen in 2024 alsnog uitgevoerd gaan worden.

Het resterende saldo (voordelig resultaat van € 67.000,-) is de som van een aantal kleinere wijzigingen.

2.4 Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig

Algemeen

Het programma omvat alle activiteiten gericht op het stimuleren en versterken van de lokale economie en werkgelegenheid.

Hoofddoelstelling

We bieden ondernemers een goed vestigingsklimaat. Maatwerk is daarbij het uitgangspunt. Doel is de lokale werkgelegenheid toe te laten nemen waardoor de in- en uitgaande dagelijkse pendel van arbeid verminderd wordt. Er is een goed samenwerkend geheel aan winkeliers en dat stimuleert de lokale bestedingen. Bij aanbesteding en opdrachtverlening door de gemeente vinden we duurzaamheid belangrijk.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Gemeentelijke Vestigingsvisie Zeewolde: "Werken aan werk op eigen bodem"	2013 t/m 2017	2013	Naar behoefte
Masterplan Centrum Zeewolde 2011	2012 t/m 2026	2012	Naar behoefte
Uitvoeringsplan Promotie en acquisitie	Onbepaald	2007	Onbepaalde tijd
Actiewijzer "Wij samen Zeewolde"	Onbepaald	2017	2024

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

5. Visie toekomstbestendig bedrijfsleven.
6. Vestigingsbeleid bedrijven (Vestingveld, Trekkersveld).
8. Centrum doorontwikkeling – actiewijzer Centrum/BIZ.
9. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (activiteit afgerond in 2023).

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 5.1 Een beschrijving van het bedrijfseconomisch profiel.
- 5.2 Bedrijven zijn al 10-15 jaar wettelijk verplicht om energiebesparingsmaatregelen door te voeren. Er wordt onvoldoende gehandhaafd.
- 5.3 De loketfunctie van Zeewolde Zakelijk prominenter neer zetten, zodat de dienstverlening van dit loket afgestemd is op de wensen van huidige en toekomstige ondernemers.
- 6.1 Het bieden van vestigingsmogelijkheden aan nieuwe bedrijven en het bieden van passende uitbreidingsmogelijkheden voor huidige bedrijven.
- 6.2 Zorgen voor een aantrekkelijk woon- en voorzieningenmilieu om de komst van bedrijven en werknemers aantrekkelijker te maken.
- 8.1 Herijking van de actiepunten uit de Actiewijzer Centrum, gericht op de korte (2024-2026) en de lange termijn.
- 9.1 Verkenning van de mogelijkheden van de realisatie van (grootschalige) ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

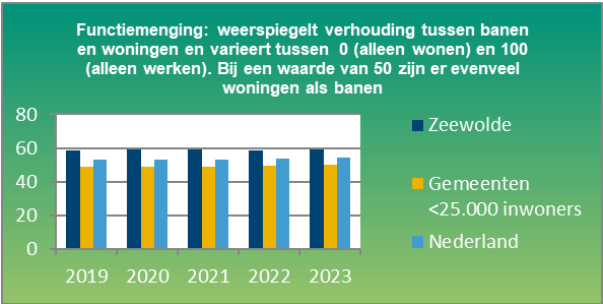
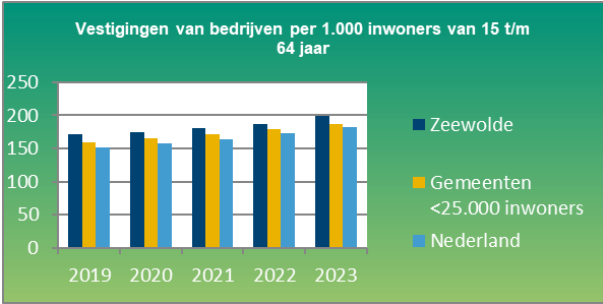
- 5.2.1 Aandacht besteden aan duurzame bedrijfsvoering en inventariseren van energiebesparende maatregelen bij bedrijven. We motiveren bedrijven om hier meer aandacht aan te geven.
- 6.1.2 Het bieden van vestigingsmogelijkheden aan nieuwe bedrijven en het bieden van passende uitbreidingsmogelijkheden voor huidige bedrijven.
- 6.1.3 Een normering voor klimaatadaptatie voor ondernemers opstellen, waarin specifieke mogelijkheden staan genoemd om bedrijfslocaties aan te passen. Voor het einde van deze collegeperiode is deze normering gereed en geïmplementeerd.
- 6.1.4 Initiatieven voor bedrijfsvestigingen benaderen vanuit de grondhouding "denken in mogelijkheden". Ja, mits.
- 8.1.1 Bijdragen aan een attractief en florerend centrum van Zeewolde. Evaluatie, raadpleging betrokkenen en raad worden meegenomen.
- 8.1.2 Professionele samenwerking tussen de verschillende partijen in dit gebied stimuleren. O.a. door BIZ te blijven faciliteren en financieel bij te dragen in professionaliteit die samenwerking bevordert.
- 8.1.3 Goede balans vinden tussen de verschillende functies in het gebied (winkelen, wonen, horeca en diensten).

Verbonden partijen bij dit programma

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig							
Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	72	77	142	102	102	142
	TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastruct. (GREX)	1.159	3.801	4.744	4.943	805	578
	TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	562	131	104	106	106	106
	TV34 - Economische promotie	401	555	575	575	563	563
	Lasten - Totaal	2.195	4.563	5.564	5.725	1.576	1.389
Baten	TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastruct. (GREX)	-1.719	-3.801	-4.744	-4.943	-805	-578
	TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-76	-83	-83	-85	-85	-85
	TV34 - Economische promotie	-4.354	-4.065	-4.575	-4.575	-4.575	-4.575
	Baten - Totaal	-6.149	-7.950	-9.402	-9.603	-5.466	-5.239
Saldo voor bestemming - Totaal		-3.955	-3.386	-3.838	-3.878	-3.890	-3.850
Dotaties aan reserves	TV31 - Economische ontwikkeling	6	0	0	0	0	0
	Dotaties aan reserves - Totaal	6	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming - Totaal		6	0	0	0	0	0
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		-3.948	-3.386	-3.838	-3.878	-3.890	-3.850

Onder 3.4 Economische promotie vallen de onderdelen:

- Promotie bedrijventerreinen
- Bevordering toerisme en recreatie
- Opbrengsten forensenbelasting
- Opbrengsten toeristenbelasting

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 3	Bedrag
Begroting 2024	-3.386
Begroting 2025	-3.838
Vershil	-452

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil
3.1 Economische ontwikkeling	77	142	65
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-
3.3 Bedrijfsloket en -regelgevingen	48	21	-27
3.4 Economische promotie	-3.510	-4.000	-490
Totaal	-3.386	-3.838	-452

Toelichting op de financiële analyse:

3.1 Economische ontwikkeling (€ 65.000,- nadelig)

Het nadeel wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld “0.4 Overhead”.

3.4 Economische promotie (€ 490.000,- voordelig)

In de begroting is rekening gehouden met een stijging van het tarief voor toeristenbelasting. Voor 2025 is het aantal overnachtingen hoger geraamd dan voorgaand jaar waardoor er per saldo een voordelig effect voor 2025 wordt verwacht. Voor de forensenbelasting is bijgeraamd naar een actueel niveau.

2.5 Programma 4 - Naar school in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen om te voorzien in de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van volwasseneneducatie (basisvaardigheden), voorschoolse educatie, primair- en voortgezet onderwijs.

Hoofddoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. Ook voor kinderen en jongeren. Kinderen moeten hun talenten kunnen ontwikkelen op een manier die bij hen past en die aansluit bij hun godsdienst of levensbeschouwing en bij de visie op het onderwijs. Als een kind niet zelfstandig naar school kan, is in bepaalde situaties ook het vervoer van leerlingen naar school mogelijk. Bijvoorbeeld bij een ziekte, een handicap of gedragsproblemen of omdat de school ver weg is. Het streven is dat jongeren met een startkwalificatie hun schoolloopbaan kunnen afronden. Hiermee vergroten zij hun mogelijkheid op bestaanszekerheid. Adequate onderwijshuisvesting is essentieel. Onderwijshuisvesting is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. We acteren op de actualiteit van een krimpend aantal leerlingen in Zeewolde en streven naar efficiënte en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Verordening leerlingenvervoer gemeente Zeewolde	Onbepaald	2022	Naar behoefte
Integraal Onderwijshuisvestingsplan	2018 t/m 2021	2018	2024
Verordening Onderwijshuisvesting	Onbepaald	2008	2024
Regioplan laaggeletterdheid	2024 t/m 2027	2023	2027
Verordening Peuteropvang en Voor- en Voorschoolse Educatie 2024	Onbepaald	2023	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

36. Onderwijs: We willen goed en passend onderwijs in Zeewolde.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

36.1 Er is in Zeewolde een goede aansluiting in het onderwijs voorhanden, voor kleuters naar primair en voor jongeren naar voortgezet onderwijs. We zetten in op een soepele overgang en een doorgaande leerlijn.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 36.1.1 We zetten in op vroegsignalering bij jongeren waar het dreigt mis te gaan op school (én buiten school) en zorgen dat de best passende hulp wordt geboden.
- 36.1.2 We ondersteunen het samenwerkingsplan van de schoolbesturen in Zeewolde.
- 36.1.3 Het Doorstroompunt (voorheen Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)) en jeugdzorg werken samen om schoolverlaten en schoolverzuim te voorkomen. Jongeren krijgen hierdoor een kansrijke start in de eerste jaren van het voortgezet onderwijs.
- 36.1.6 Leerplicht en RMC ondersteunen jongeren bij het behalen van een startkwalificatie door het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.
- 36.1.7 Verbetering in de samenwerking tussen jeugdorganisaties, jeugdwerkers en scholen wordt gestimuleerd.
- 36.1.8 Voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (onderwijsachterstand door de pandemie) is in Zeewolde een plan gemaakt waar uitvoering aan gegeven wordt. Het plan wordt in 2025/2026 geëvalueerd.
- 36.1.10 In navolging op de in 2023 opgestelde onderwijsvisie samen met schoolbesturen wordt het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld waarbij op basis van actuele leerlingenprognoses voorzien wordt in efficiënte en toekomstbestendige onderwijshuisvesting (efficiënte verdeling van beschikbare ruimte).
- 36.1.11 Taalarme gezinnen ondersteunen we in het project "Gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid".

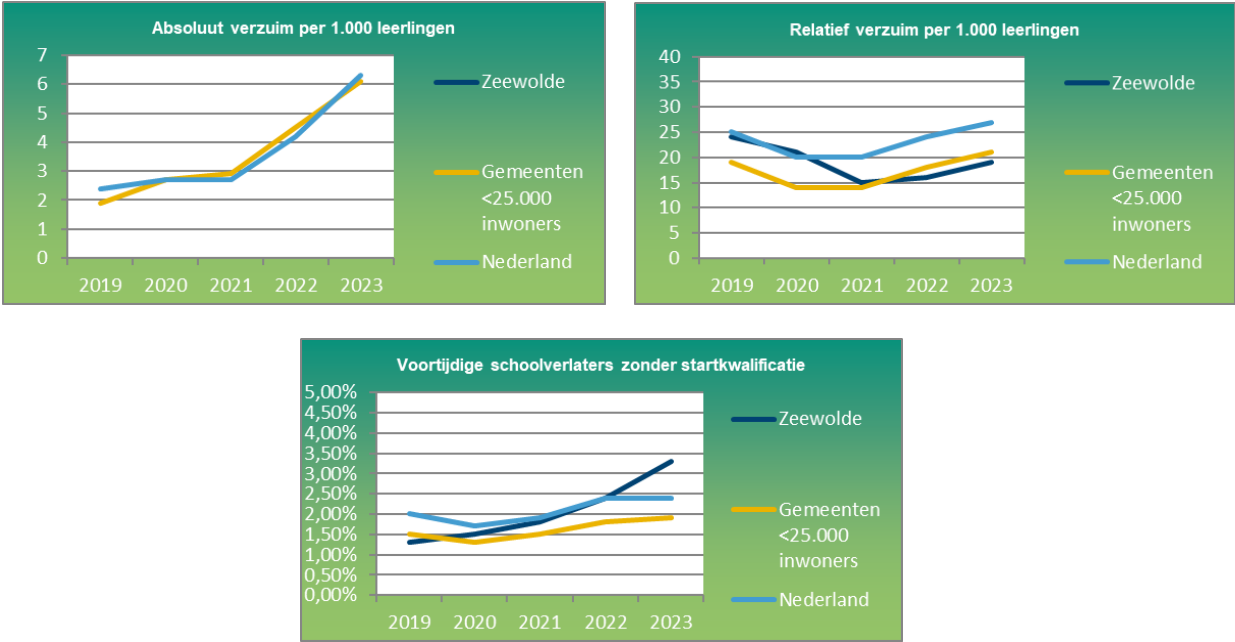
Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Meerinzicht	Harderwijk	Bedrijfsvoeringstaken / Sociaal Domein	Lid gemeen-schappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG4 Naar school in Zeewolde							
Lasten	TV42 - Onderwijshuisvesting	665	701	694	694	694	694
	TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.471	1.066	1.544	1.014	999	999
Lasten - Totaal		2.136	1.767	2.238	1.708	1.693	1.693
Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-102	-98	-68	-68	-38	-38
	TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-548	-49	-588	-49	-49	-49
Baten - Totaal		-650	-147	-655	-117	-87	-87
Saldo voor bestemming - Totaal		1.486	1.620	1.582	1.592	1.606	1.606
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal		1.486	1.620	1.582	1.592	1.606	1.606

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 4	Bedrag
Begroting 2024	1.620
Begroting 2025	1.582
Verschil	-38

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	603	626	23
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.017	956	-61
Totaal	1.620	1.582	-38

Toelichting op de financiële analyse:

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken (€ 61.000,- voordelig)

Voor 2025 is een verlaging van de budgetten doorgevoerd, daarbij is bij ondersteuning het budget voor onderzoek en advies verlaagd (€ 16.000,- voordeel). Daarnaast is er sprake van een lagere doorbelasting van interne apparaatslasten (€ 35.900,- voordeel). In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, minder uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead".

Naast deze begrotingsaanpassingen zijn er nog enkele kleinere wijzigingen doorgevoerd (€ 10.000,- voordeel).

2.6 Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de beschikbaarheid van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, recreatie en toerisme. Ook valt onder dit programma de instandhouding van de kwaliteit van het openbaar groen en onze natuur.

Hoofddoelstelling

We hebben een visie op het gebied Sport, Kunst en Cultuur in Zeewolde. We zorgen ervoor dat de voornemens in uitvoeringsnota's cultuur, kunst en sport gerealiseerd kunnen worden. We richten ons primair op het ondersteunen van vrijwilligers en het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen verenigingen en instellingen hun werk kunnen doen. De recreatieve potenties van Zeewolde zijn een speerpunt van beleid.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Cultuurnota Zeewolde	2021 t/m 2024	2020	2025
Sport- en beweegnota "Een leven lang bewegen in Zeewolde – Voor iedereen, door iedereen"	Onbepaald	2020	2025
Waterplan Zeewolde	2022 t/m 2032	2022	2032
Beleidsplan Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)	Onbepaald	2014	2025
Beheerplan Speeltoestellen	2021 t/m 2025	2021	2025
Beleidsnota en uitvoeringsgarantie toerisme, recreatie en evenementen Zeewolde 2020-2025	2020 t/m 2025	2020	2025

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 17. Stimuleren toerisme en recreatie.
- 31. Sport: gezonde inwoners en een bloeiend verenigingsleven.
- 32. Cultuur: een aanbod passend bij Zeewolde.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 17.1 Uitbreiding van het recreatief en toeristisch aanbod.
- 31.1 Door sport op een laagdrempelige manier aan te bieden, kunnen inwoners van Zeewolde aan sport doen zodat hun welbevinden en gezondheid worden ondersteund.
- 32.1 Een passend aanbod aan culturele mogelijkheden in Zeewolde, waarbij mensen en middelen maatgevend zijn. En door cultuur op een laagdrempelige manier aan te bieden, kunnen inwoners van Zeewolde cultuur beleven zodat hun welbevinden wordt ondersteund.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 17.1.2 Met de recreatie en evenementensector uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Toerisme, Recreatie en Evenementen met aandacht voor natuurbeleving, agrotourisme, verduurzaming en inclusie.
- 17.1.3 Initiatieven van bewoners en verenigingen die verzameld zijn in het waterplan, worden in overleg met bewoners en buurt zoveel mogelijk gerealiseerd.
- 17.1.7 Voor de recreatiesector rekening houden met klimaatbestendigheid. Gaan voor robuuste watergangen, zodat zij kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, van extreme droogte tot extreme natte periodes.
- 17.1.10 In coöperatief verband de overlast van waterplanten zoveel mogelijk oplossen ten behoeve van de watersport.
- 31.1.1 Sport wordt breed gestimuleerd en blijft voor alle doelgroepen - jong en oud - bereikbaar. Sport en beweging voor jeugd blijft specifieke aandacht krijgen.
- 31.1.2 Op basis van de sportnota en het Sport- en Beweegakkoord werken we verder aan een verhoging van de sport en beweegdeelname, versterking van het sportaanbod voor alle doelgroepen, verenigingsleven en ongeorganiseerd sporten en bewegen in de openbare ruimte.
- 31.1.3 In samenwerking met de buurtsportcoaches en de sportsector werken we verder aan het versterken en verstevigen van het sport- en beweegaanbod.

- 31.1.4 Inzetten op zoveel mogelijk zwemlessen voor alle kinderen/inwoners in Zeewolde; de primaire dienstverlening op dit gebied aan de inwoners staat voorop.
- 31.1.5 Continueren deelname aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur en inzetten op de promotie van dit fonds.
- 31.1.6 Met de buurtsportcoaches, het onderwijs, het Baken en de jeugd- en jongerenwerker inzetten op de doelgroep jeugd door activiteiten te organiseren, ook naschools en in vakantieperiodes.
- 32.1.2 We willen beschikbare subsidies en additionele middelen optimaal inzetten voor het versterken van de culturele infrastructuur ten gunste van ontmoeten, persoonlijke ontwikkeling en een vitaal dorp.
- 32.1.3 We stimuleren de ontwikkeling van een gevarieerd kunst- en culturaanbod en bewaken daarbij de balans tussen ambitie en (ambtelijke) capaciteit.
- 32.1.4 Bij het verstrekken van subsidies toetsen we nut en noodzaak van de activiteit op het versterken van de culturele infrastructuur, daarbij rekening houdend met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

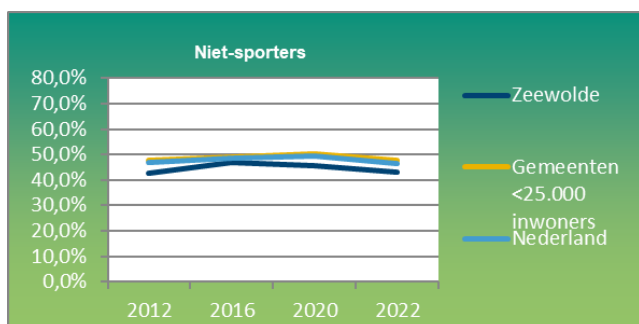
Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Behartiging bovengemeentelijke belangen natuurbescherming en recreatie binnen Veluwerandmeren-gebied	Coöperatie	29 september 2011. Zie B&W besluit 4 januari 2022.	21 november 2013

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

			Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde								
	Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	293	406	374	358	352	249
		TV52 - Sportaccommodaties	2.352	2.516	2.597	2.611	2.594	2.479
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpar	270	353	343	343	343	343
		TV54 - Musea	57	113	100	101	103	103
		TV55 - Cultureel erfgoed	31	31	38	38	38	38
		TV56 - Media	611	665	704	704	704	704
		TV57 - Openb groen en (openlucht) recreatie	2.147	3.567	2.571	2.689	2.705	2.705
	Lasten - Totaal		5.761	7.651	6.726	6.843	6.837	6.620
	Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-142	-125	-121	-110	-103	0
		TV52 - Sportaccommodaties	-1.059	-866	-792	-792	-792	-792
		TV57 - Openb groen en (openlucht) recreatie	-87	-4	-4	-4	-4	-4
	Baten - Totaal		-1.288	-995	-916	-905	-899	-796
Saldo voor bestemming - Totaal			4.473	6.656	5.810	5.938	5.939	5.824
	Dotaties aan reserves	TV52 - Sportaccommodaties	100	50	0	0	0	0
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpar	63	0	0	0	0	0
	Dotaties aan reserves - Totaal		163	50	0	0	0	0
	Onttrekkingen uit reserves	TV52 - Sportaccommodaties	-433	-634	-542	-537	-492	-360
		Onttrekkingen uit reserves - Totaal		-433	-634	-542	-537	-492
	Saldo na bestemming - Totaal			-270	-584	-542	-537	-492
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal			4.203	6.072	5.267	5.401	5.447	5.464

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 5	Bedrag
Begroting 2024	6.072
Begroting 2025	5.267
Vershil	-805

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil
5.1 Sportbeleid en activering	281	253	-28
5.2 Sportaccommodaties	1.066	1.263	197
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	353	343	-10
5.4 Musea	113	100	-13
5.5 Cultureel erfgoed	31	38	7
5.6 Media	665	704	39
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.563	2.567	-996
Totaal	6.072	5.267	-805

Toelichting op de financiële analyse:**5.2 Sportaccommodaties (€ 197.000,- nadelig)**

Voor inhuur bij het Baken is in 2025 meer geraamd naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2024. Dit heeft een nadelig effect op de begroting 2025 van € 173.000,-.

Het Baken is twee jaar geleden geopend en er kan daarom ook steeds realistischer geraamd worden. De opbrengsten van het Baken bestaan uit twee delen: de opbrengsten uit huur aan scholen en sportverenigingen en losse kaartverkoop en abonnementen van individuele zwembadgasten. Op het eerste deel (huuropbrengsten) wordt voor € 100.000,- meer aan inkomsten verwacht. Voor de losse kaartverkoop en abonnementen wordt echter € 205.000,- minder aan inkomsten verwacht.

Er is een positief effect op gas en energie voor het Baken van € 72.000,-. Dit komt omdat het nieuwe tarief in september voor het daarop volgende jaar wordt vastgesteld. Tot slot zijn er nog overige verschillen die optellen tot € 9.000,- voordelig.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie (€ 996.000,- voordelig)

In 2024 is er budget beschikbaar gesteld voor het realiseren van het Lanterstrand. Hiervoor staat in 2024 € 700.000,- geraamd en voor 2025 € 30.000,-, waardoor er nu in de begroting 2025 een voordelig resultaat van € 670.000,- naar voren komt.

Omdat Zeewolde in 2024 40 jaar bestaat is er in 2024 budget beschikbaar gesteld voor verschillende activiteiten. Omdat deze activiteiten in 2024 afgerond worden is hiervoor in 2025 geen budget. Dit heeft een voordelig effect van € 300.000,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de Algemene reserve. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 0.10. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. Daarnaast zijn er nog overige verschillen die optellen tot € 26.000,-.

2.7 Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair

Algemeen

Het programma omvat de middelen om voor inwoners bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning en zorg te organiseren.

Hoofdoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. Voor alle inwoners is het deel kunnen nemen aan de samenleving van Zeewolde van belang. Dit is niet voor alle inwoners vanzelfsprekend. De inzet van maatschappelijke ondersteuning en zorg aan jongeren, volwassenen en ouderen draagt daar aan bij door algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen in te zetten. Ook het voorzien in bestaanszekerheid maakt deelnemen mogelijk. Samen met maatschappelijke organisaties en partners organiseren we maatschappelijke ondersteuning en bestaanszekerheid.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Nota Sociaal Domein "Samen doen wat nodig is"	2024 t/m 2029	2023	2029
Samen@Zeewolde: vrijwilligersbeleid Zeewolde	2014 t/m 2020	2014	2025
Beleidskader bestaanszekerheid en Schulddienstverlening	2023 t/m 2026	2023	2026
Kadernota nieuwe wet inburgering "Snel en volwaardig meedoen"	2022 t/m 2026	2021	2026
Uitvoeringsagenda wet inburgering	2022 t/m 2023	2021	2024

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 30. Nota Sociaal Domein: een visie waarmee sturing wordt gegeven aan het organiseren van de hulp en ondersteuning die we geven aan inwoners.
- 34. Jeugd: wordt gestimuleerd zicht te ontwikkelen in de volle breedte.
- 35. Kansrijk opgroeien: we willen dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien.
- 37. Samenredzaamheid: als gemeenschap kijken we naar elkaar om en ondersteunen elkaar.
- 38. Perspectief op (on)betaald werk: we willen ervoor zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft om talenten te benutten en een zinvolle bijdrage te leveren.
- 39. Zelfstandig thuis: we willen een omgeving creëren waarin iedereen de ondersteuning kan krijgen om een gezond en onafhankelijk leven te leiden.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 30.1 We hebben inzicht in trends, ontwikkelingen, resultaat en effect van onze prestaties en richten de informatievoorziening als groeimodel in om te kunnen monitoren (heden), sturen (voorspellen) en verantwoorden (terugkijken).
- 30.2 Hulp en ondersteuning is vindbaar, toegankelijk en zoveel als mogelijk in het voorliggend veld georganiseerd.
- 30.3 Nadat in 2023 een integrale nota Sociaal Domein (EHZM) is voorgelegd aan de gemeenteraad hebben we een kader voor het verder inrichten van het sociaal domein om de juiste hulp en zorg te bieden.
- 34.1 Kinderen ontwikkelen hun talenten op een manier die bij hen past en die aansluit bij hun godsdienst of levensbeschouwing en bij de visie op het onderwijs. Voor jongeren is het streven dat zij met een startkwalificatie hun schoolloopbaan kunnen afronden. Hiermee vergroten zij hun mogelijkheid op bestaanszekerheid.
- 35.1 Kansrijk opgroeien: we willen dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien.
- 37.1 Inwoners kunnen zich zo veel mogelijk, met hulp van mensen uit hun netwerk, zelf redden op alle levensterreinen.
- 38.1 Met inzet van het lokale netwerk van partners en werkgevers inzetten op werk, het voorkomen van werkloosheid en het versnellen van de doorstroming naar werk als iemand een uitkering heeft. Als betaald werk niet mogelijk is, is vrijwilligerswerk een belangrijke vorm van zingeving.
- 39.1 Met hulp en ondersteuning mogelijk maken dat inwoners op een goede manier zelfstandig kunnen (blijven) wonen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 30.1.1 Vanuit Welzijn Zeewolde doorgaan met de ingezette lijn en activiteiten en werkzaamheden uitbreiden en verdiepen.
- 30.1.3 Toegang tot hulp in Zeewolde herinrichten.
- 30.1.4 De sturings- en informatiebehoefte binnen het Sociaal Domein wordt in beeld gebracht (verantwoorden, monitoren en sturen). Op basis van de informatiebehoefte wordt een plan informatievoorziening gemaakt.
- 30.1.5 Op basis van het plan informatievoorziening en de uitvoeringsagenda genoemd onder 30.3 worden processen, verordeningen, beleidsregels en zo nodig regels rondom inkoop en subsidie aangepast. Het meten van klanttevredenheid is onderdeel van de informatiebehoefte.
- 30.2.1 We zetten de beweging in gang waarbij meer mensen in staat zijn voor zichzelf en voor elkaar te zorgen en waarbij hulp en ondersteuning goed geregeld is voor inwoners die dit het meest nodig hebben. Dit doen we via het opstellen van de nota Sociaal Domein.
- 30.3.1 Lokale uitvoeringsagenda:
 - een sociale netwerkkaart die inzicht geeft in welke hulp en ondersteuning voor inwoners beschikbaar is. Tegelijkertijd ontstaat ook inzicht in wat ontbreekt.
 - samen met partners een bij Zeewolde passend voorliggend veld wordt ingericht waardoor inwoners op maat hulp en ondersteuning krijgen.
 - Preventie en vroegsignalering een plaats krijgen met inzet van professionals en vrijwilligers.
 - wijk en buurtgericht werken in het sociaal domein vorm krijgt.
 - er ruimte is voor nieuwe projecten die Zeewolde stimuleert en ondersteunt.
- 34.1.1 In 2022 is een start gemaakt met de herijking van de visie en de positionering van het team op de toegang tot jeugdhulp. Daar wordt deze bestuursperiode verder invulling aan gegeven.
- 34.1.2 Zeewolde zet in op het stimuleren van een verbeterde samenwerking in de jeugdketen gericht op de thema's vroegsignalering, opvoeden/opgroeien en veiligheid.
- 34.1.3 Voor de uitoefening van toezicht en handhaving kinderopvang maken we goede afspraken met de GGD over prioriteiten.
- 35.1.1 Zeewolde zet het project "Kansrijke start" door dat gericht is op de leeftijd 0-4 jaar.
- 35.1.2 Zeewolde doet mee aan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) in het kader van het IJslandse model.
- 37.1.1 We werken aan taalverhoging voor zowel anderstaligen als voor mensen die Nederlands hebben als moedertaal.
- 37.1.2 Hulp en ondersteuning vanuit de gemeente is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van problemen.
- 37.1.3 Het landelijke programma "Eén tegen eenzaamheid" wordt in Zeewolde voortgezet.
- 37.1.5 We ontwikkelen nieuwe vormen van participatie in en nodigen inwoners uit om eventueel taken van de gemeente over te nemen via bijvoorbeeld "Right to Challenge". Voor "Right to Challenge" wordt ook de Jeugd- en scholierenraad ingezet.
- 37.1.6 Zeewolde ontwikkelt een lokale inclusie agenda.
- 37.1.7 Mensen die 75 jaar worden, krijgen een uitnodiging voor een ontmoetmoment.
- 38.1.2 Inwoners zonder werk stimuleren om actief te worden door vrijwilligerswerk of re-integratie naar betaald werk.
- 38.1.3 In afstemming met de scholen in Zeewolde en gemeenten op de Noordwest Veluwe starten we het gesprek om manieren te zoeken om de aansluiting tussen onderwijs en werk/arbeidsmarkt vorm te geven.
- 39.1.3 Het college kan vanaf 2024 voor elk maatschappelijk vraagstuk een passend middel benutten om de behoefte van de Zeewoldense bevolking te peilen en zo optimaal rekening te houden met de belangen van haar inwoners. Hiervoor wordt een duidelijk toetsingskader uitgewerkt.
- 39.1.4 Het huidige mantelzorgbeleid wordt voortgezet waarbij er aandacht blijft voor jonge mantelzorgers. Er wordt wel onderzocht welke zaken verbeterd moeten worden.

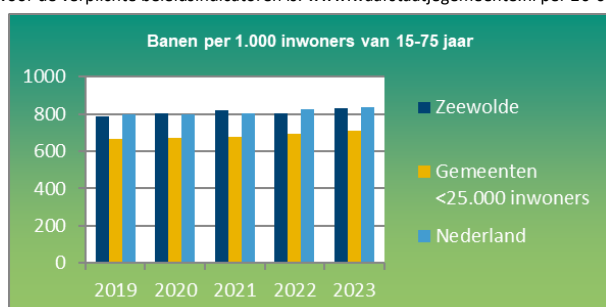
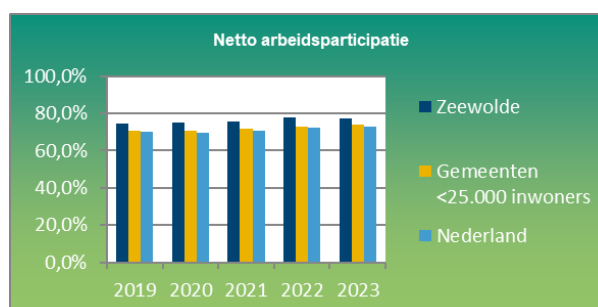
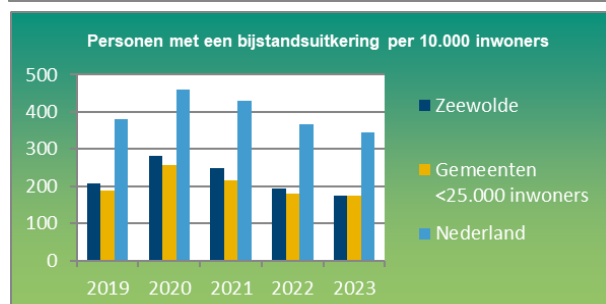
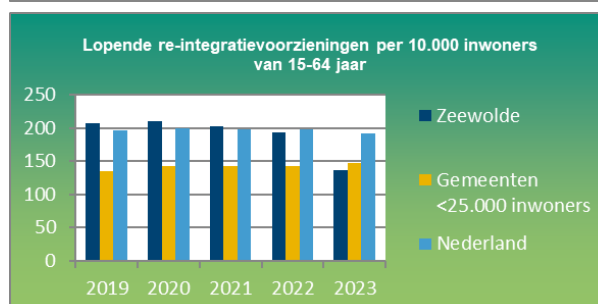
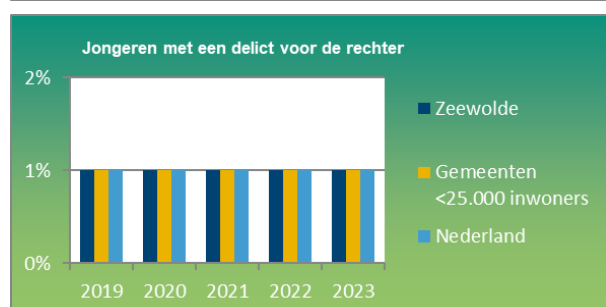
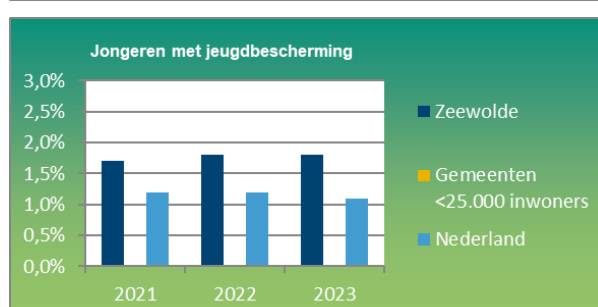
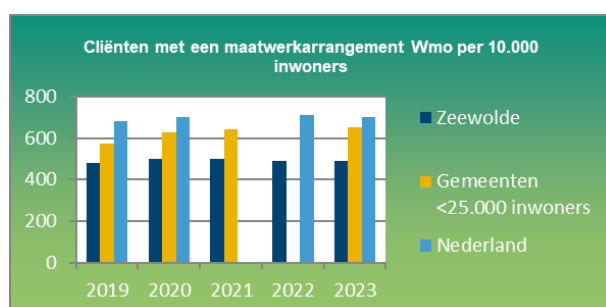
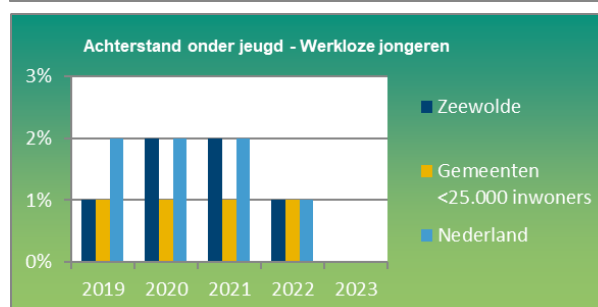
Verbonden partijen bij dit programma

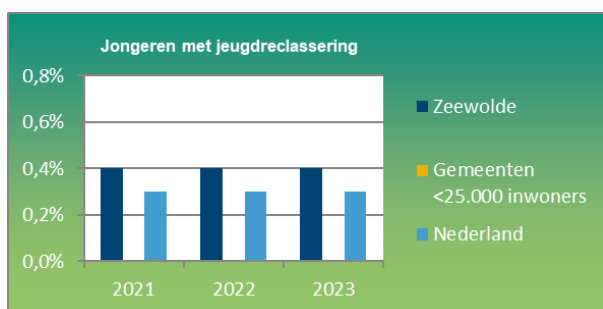
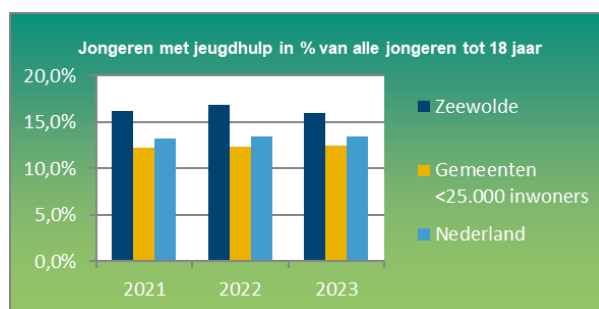
Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Meerinzicht	Harderwijk	Bedrijfsvoeringstaken / Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Almere	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en Wmo	Centrum gemeenteconstructie	Oktober 2014	1 januari 2015. Uittreding per 1 januari 2024.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair							
Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	2.315	3.141	3.588	3.075	3.019	2.979
	TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	710	520	3.314	3.359	3.314	3.314
	TV63 - Inkomensregelingen	7.113	7.245	7.606	7.600	7.579	7.580
	TV64 - WSW en beschut werk	405	387	390	392	394	395
	TV65 - Arbeidsparticipatie	934	531	418	418	418	418
	TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0	0	0	0
	TV660 - Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	889	586	818	818	818	818
	TV671A - Hulp bij huishouden WM	1.700	1.857	0	0	0	0
	TV671B - Begeleiding (WMO)	1.204	1.388	0	0	0	0
	TV671C - Dagbesteding (WMO)	381	325	0	0	0	0
	TV671D - Overige maatwerkarrangementen (WMC)	135	217	0	0	0	0
	TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	3.675	3.671	3.668	3.668
	TV672A - Jeugdhulp begeleiding	1.319	1.370	0	0	0	0
	TV672B - Jeugdhulp behandeling	1.529	1.289	0	0	0	0
	TV672C - Jeugdhulp dagbesteding	2.086	1.824	0	0	0	0
	TV672D - Jeugdhulp zonder verblijf overig	259	558	0	0	0	0
	TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	0	-27	0	0	0	0
	TV673A - Pleegzorg	458	430	0	0	0	0
	TV673C - Jeugdhulp met verblijf overig	2.586	1.770	0	0	0	0
	TV674A - Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	2.306	1.962	0	0	0	0
	TV674B - Jeugdhulp crisis/LTAGGZ-verblijf	827	909	0	0	0	0
	TV675 - Jeugdhulp ambulante	0	0	7.259	7.158	7.131	7.131
	TV676 - Jeugdhulp met verblijf	0	0	2.375	2.375	2.348	2.348
	TV679 - PGB	0	0	616	616	616	616
	TV681A - Beschermd Wonen (lokaal)	329	802	0	0	0	0
	TV681 - Beschermd Wonen en Maatsch opvang	0	0	412	412	412	412
	TV682A - Jeugdbescherming	717	573	0	0	0	0
	TV682B - Jeugdreclassering	142	128	0	0	0	0
	TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	787	784	784	785
Lasten - Totaal		28.342	27.784	31.257	30.678	30.500	30.463
Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-1.993	-187	-1.656	-159	-86	-86
	TV63 - Inkomensregelingen	-4.977	-5.252	-5.494	-5.494	-5.494	-5.494
	TV65 - Arbeidsparticipatie	-67	0	0	0	0	0
	TV660 - Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	0	0	0	0
	TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-67	-175	-303	-298	-298	-298
	TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
	TV681 - Beschermd Wonen en Maatsch opvang	-640	-559	-659	-659	-659	-659
Baten - Totaal		-7.745	-6.172	-8.111	-6.610	-6.536	-6.536
Saldo voor bestemming - Totaal		20.598	21.612	23.146	24.069	23.964	23.927
Onttrekkingen uit reserves	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-1.092	-2	-1	-1	-1	-1
	Onttrekkingen uit reserves - Totaal	-1.092	-2	-1	-1	-1	-1
Saldo na bestemming - Totaal		-1.092	-2	-1	-1	-1	-1
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal		19.505	21.610	23.146	24.068	23.964	23.927

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 6	Bedrag
Begroting 2024	21.610
Begroting 2025	23.146
Verschil	1.536

Taakveld	Wet	Begroting 2024	Begroting 2025	Verschil
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Overig	2.952	1.931	-1.021
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Overig	520	3.314	2.794
6.3 Inkomensregelingen	Participatie	1.993	2.112	119
6.4 WSW en beschut werk	Participatie	387	390	3
6.5 Arbeidsparticipatie	Participatie	531	418	-113
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	WMO	586	-	-586
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	WMO	-	818	818
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	WMO	1.682	-	-1.682
6.71b Begeleiding (WMO)	WMO	1.388	-	-1.388
6.71c Dagbesteding (WMO)	WMO	325	-	-325
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	WMO	217	-	-217
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	WMO	-	3.372	3.372
6.72a Jeugdhulp begeleiding	Jeugd	1.370	-	-1.370
6.72b Jeugdhulp behandeling	Jeugd	1.289	-	-1.289
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Jeugd	1.824	-	-1.824
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	Jeugd	558	-	-558
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugd	-27	-	27
6.73a Pleegzorg	Jeugd	430	-	-430
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Jeugd	1.770	-	-1.770
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	Jeugd	1.962	-	-1.962
6.74b Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	Jeugd	909	-	-909
6.75 Jeugdhulp ambulant	Jeugd	-	7.259	7.259
6.76 Jeugdhulp met verblijf	Jeugd	-	2.375	2.375
6.79 PGB	Overig	-	616	616
6.81a Beschermd wonen (WMO)	WMO	243	-	-243
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	WMO	-	-	-
6.81 Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	WMO	-	-247	-247
6.82a Jeugdbescherming	Jeugd	573	-	-573
6.82b Jeugdreclassering	Jeugd	128	-	-128
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	Jeugd	-	787	787
Totaal		21.610	23.146	1.536

Uitsplitsing per wet

Wet	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil
WMO	4.441	3.943	-498
Jeugd	10.786	10.421	-365
Participatie	2.911	2.920	9
Overig	3.472	5.861	2.389
Totaal	21.610	23.146	1.536

De uitsplitsing per wet in de bovenstaande tabel is opgebouwd uit een clustering van het overzicht op taakvelden op de voorgaande pagina. Vanuit een landelijke IV3 aanpassing op taakvelden zijn nieuwe taakvelden ingericht en vervalt een aantal taakvelden. Voor een vergelijking tussen de verschillende begrotingsjaren is gekozen de verschillen per wet toe te lichten.

Toelichting op de financiële analyse:**WMO (€ 498.000,- voordelig)**

Voor 2025 wordt rekening gehouden met een stijging van de zorgkosten WMO (€ 763.000,- nadelig). De stijging in de zorgkosten wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- Voor dagbesteding wordt een afname van cliënten verwacht, maar stijgen de kosten doordat er andere producten worden ingezet (€ 65.000,- nadelig).
- Voor begeleiding wordt een stijging van het aantal cliënten verwacht van circa 4% wat leidt tot een stijging in de zorgkosten (€ 208.000,- nadelig).
- Op Hulp in het Huishouden wordt rekening gehouden met een stijging door een toename in het aantal cliënten (€ 215.000,- nadelig).
- De verstrekte voorzieningen laten ook een stijging in de uitgaven zien die veroorzaakt wordt door het verstrekken van complexere vervoersvoorzieningen (€ 275.000,- nadelig).

Naast de stijging van de zorgkosten zijn er door de IV3 herinrichting een aantal extra aanpassingen gedaan in de inrichting van de begroting, wat heeft geleid tot begrotingseffect (€ 758.000,- voordelig):

- De budgetten voor Pgb's begeleiding en hulp in het huishouden zijn verplaatst naar een nieuw taakveld binnen de begroting 2025 (€ 277.000,- voordelig).
- De uitgaven voor de uitvoering zijn verschoven naar een nieuw taakveld binnen de begroting 2025 (€ 481.000,- voordelig).

Dit effect is budgettair neutraal aangezien deze mutatie een directe relatie heeft met categorie "Overig – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen".

Voor 2025 wordt rekening gehouden met een bedrag voor eigen bijdrage voor hulp in het huishouden (€ 128.000,- voordelig). Voor het onderdeel Beschermd Wonen wordt voor 2025 de lokale uitgaven verrekend met het verwachte overschot op rijksmiddelen (€ 247.000,- voordelig). Daarnaast is er nog een aantal kleinere begrotingsaanpassingen geweest (€ 128.000,- voordelig).

Jeugd (€ 365.000,- voordelig)

Voor 2025 wordt rekening gehouden met een stijging van de zorgkosten Jeugd (€ 1.958.000,- nadelig). De stijging in de zorgkosten wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- Binnen alle segmenten van de jeugdzorg wordt rekening gehouden met een stijging van het aantal cliënten.
- Er is sprake van een beweging naar meer kleinschalige woonvoorzieningen wat een kosten stijgend effect heeft.
- Een stijging in de Specialistische GGZ en specialistische individuele begeleiding is waarneembaar.
- Voor de tarieven wordt rekening gehouden met een prijsindexatie van ca 6%.
- Voor 2025 is er sprake van een nieuw zorgproduct (Essentiële functies) waar Zeewolde ook in bijdraagt.

Naast de stijging van de zorgkosten zijn er door de IV3 herinrichting, net zoals binnen de WMO extra aanpassingen gedaan in de inrichting van de begroting, wat heeft geleid tot begrotingseffect (€ 2.516.000,- voordelig):

- De budgetten voor Pgb's jeugd zijn verplaatst naar een nieuw taakveld binnen de begroting 2025 (€ 339.000,- voordelig).
- De uitgaven voor de uitvoering zijn verschoven naar een nieuw taakveld binnen de begroting 2025 (€ 2.177.000,- voordelig).

Dit effect is budgettair neutraal aangezien deze mutatie een directe relatie heeft met categorie “Overig – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen”.

Daarnaast is er nog een aantal kleinere begrotingsaanpassingen doorgevoerd (€ 193.000,- nadelig).

Overig (€ 2.389.000,- nadelig)

Samenkracht en burgerparticipatie (€ 1.021.000,- voordelig)

Voor 2025 is rekening gehouden met inkomsten vanuit het Rijk voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De opbrengsten zijn in lijn met de inkomsten in 2024 (€ 1.029.000,- voordelig).

Daarnaast is rekening gehouden met inkomsten vanuit het COA voor de uitgaven van het AZC. Deze inkomsten zijn gebaseerd op de bijdrage die we ontvangen voor de niet in de basisadministratie opgenomen asielzoekers (€ 450.000,- voordelig).

Door een herziene kostenverdeling worden er binnen dit taakveld meer uren toegekend dan vorig jaar. Dit leidt tot hogere uitgaven (€ 300.000,- nadelig). Daarnaast zijn binnen de huidige begroting diverse begrotingsposten bijgesteld.

De budgetten voor diverse subsidies zijn bijgesteld naar aanleiding van de vastgestelde subsidieparagraaf en zijn er nog enkele kleine andere aanpassingen doorgevoerd (€ 158.000,- nadelig).

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (€ 2.794.000,- nadelig)

Voor het begrotingsjaar 2025 is een IV3 herindeling verwerkt. Dit heeft ertoe geleid dat de uitvoeringskosten vanuit de WMO en Jeugd zijn ondergebracht onder nieuwe taakvelden (€ 2.658.000,- nadelig). Binnen de verschoven budgetten is rekening gehouden met extra middelen voor CAO mutaties, toegang jeugd en de inzet van gedragsdeskundigen. Per saldo is dit effect budgettair neutraal aangezien deze mutatie een directe relatie heeft met categorieën “WMO en Jeugd”.

Naast de uitvoeringskosten vanuit de WMO en Jeugd zijn er nog enkele andere kleinere wijzigingen op dit cluster begroot (€ 136.000,- nadelig).

PGB (€ 616.000,- nadelig)

Voor het begrotingsjaar 2025 is een IV3 herindeling verwerkt. Dit heeft ertoe geleid dat de PGB budgetten vanuit de WMO (€ 277.000,- nadelig) en Jeugd (€ 339.000,- nadelig) zijn ondergebracht onder nieuwe taakvelden (€ 616.000,- nadelig).

Per saldo is dit effect budgettair neutraal aangezien deze mutatie een directe relatie heeft met categorieën “WMO en Jeugd”.

2.8 Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen voor het in beweging krijgen van de lokale samenleving op het gebied van duurzaamheid en energie en het bevorderen van de algemene, lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van Zeewolde.

Hoofddoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. De gemeente is verantwoordelijk voor de bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners. Op gezondheidsachterstanden hebben we als gemeente niet altijd invloed, wel streven we na, voor de inwoners die het treft, inclusie in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken. We vinden het erg belangrijk om goed te zorgen voor onze leefomgeving voor nu en alle generaties na ons, en willen vol ambitie toewerken naar een klimaat neutrale samenleving. De weg daar naar toe moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Zeewolde 2021	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Duurzaamheidskompas	2023 t/m 2030	2023	2030
Energievisie 2017-2030	2017 t/m 2030	2017	Naar behoefte
Lokaal Gezondheidsbeleid Zeewolde	2018 t/m 2021	2018	2024
Gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	2021	2028
TransitieVisie Warmte	2022 t/m 2026	2022	2026
Klimaatadaptatie	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Biodiversiteitsplan (doorkijk naar 2040)	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Toekomstvisie 2040	Onbepaald	2019	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

10. Inzicht in de agrarische opgaven.
11. Visie toekomstbestendig agrarisch ondernemen.
12. Versterken agrarisch netwerk met belangenorganisaties.
13. Stimuleren korte voedselketens: lokaal voedsel.
23. Herziene visie Duurzaamheid.
24. Duurzame elektriciteit.
25. Warmte transitie – verduurzamen bestaande woningen.
26. Uitvoeren nota klimaatadaptatie.
27. Verbeteren van de afvalscheiding (huishoudelijk afval).
28. Bevorderen duurzame manier van leven.
29. De gemeente geeft het goede voorbeeld.
33. Gezondheid voor mensen individueel en voor de samenleving als geheel.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 10.1 Overzicht hebben van wat er speelt en wat de ontwikkelingen vragen van de agrarische sector.
- 10.2 Een regionaal gebiedsprogramma en – plan opleveren als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.
- 11.1 De inzichten uit de inventarisatie vertalen naar een visie op het buitengebied, met daarin vanuit verschillende thema's uitgewerkt wat wenselijke ontwikkelsporen zijn voor de agrarische sector en wat hierin de juiste rol voor de gemeente is.
- 12.1 Een duurzame relatie opbouwen met de agrarische sector.
- 13.1 Zeewoldenaren kunnen makkelijk en betaalbaar voedsel vanuit hun eigen gemeente kopen. Er is een lange termijn visie op het gebruik van de vruchtbare akkers van Zeewolde (en Flevoland) voor voedselvoorziening en voedselveiligheid van ons land.

- 23.1 Een organisatie breed gedragen visie op duurzaamheid tot 2030 en een programma voor de komende 4 jaar met benodigde middelen.
- 24.1 Duurzame energie opwekken met wind en zon, aangevuld met biogas en groen gas. Daarbij de onmisbare energie-infrastructuur faciliteren tot een capabel niveau als basis voor verduurzaming en groei van dorp en economie.
- 24.2 Op basis van de analyse een actieplan maken, met als doel zonne-energie bij particulieren en bedrijven stimuleren.
- 25.1 Woningen in de drie "start buurten" worden aardgasvrij (borden met % aardgasvrij als monitoring).
- 26.1 Zeewolde heeft een klimaatbestendige(r) inrichting van woon- en buitengebied.
- 26.2 Aanpak hitte- en droogtestress, watermanagement. Uit de testresultaten projecten kiezen om op te pakken.
- 26.3 Een duurzame openbare ruimte realiseren door meer bewuste keuzes te maken bij de aanleg, het beheer en onderhoud van ons areaal.
- 27.1 Het voldoen aan de landelijke doelstellingen.
- 28.1 Bewustwording bij inwoners creëren over hun eigen ecologische voetafdruk, biodiversiteit en klimaatbestendigheid.
- 29.1 We hebben oog voor onze eigen voetprint en proberen deze middels jaarlijkse targets te minimaliseren. We maken inzichtelijk wat we bereiken.
- 33.1 Met een preventieve aanpak verslaving (in de breedste zin van het woord) van inwoners voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 11.1.2 Samen met de provincie aandacht vragen voor de vraagstukken van en ontwikkelingen in Zeewolde.
- 13.1.1 Bewustwording creëren, door het eten van lokaal voedsel onder de aandacht brengen. Lokale boeren en inwoners met elkaar in verbinding brengen. Bekijken hoe we de verkoop van streekproducten uit het buitengebied kunnen intensiveren. Ontmoetingsmomenten opzetten waarbij producten van de lokale boeren centraal staan. Het stimuleren van initiatieven zoals Heerenboeren of de Flevour Box. Blijven participeren in voedsel gerelateerde programma's van "Duurzaam Door."
- 23.1.2 In dit visiedocument is een uitvoeringsagenda (uitvoeringsplan duurzaamheid) opgenomen voor de komende 4 jaar waar we ons op gaan richten.
- 23.1.3 We onderzoeken of het meerwaarde kan hebben dat Zeewolde Sustainable Development Goals Gemeente wordt en waar duurzaamheid/energie raakvlakken kan krijgen met andere beleidsterreinen.
- 24.1.2 Verkennen hoe een eventueel nieuw 380KV (hoogspanningslijn) tracé een meerwaarde voor Zeewolde kan zijn.
- 25.1.2 Voortzetting van de duurzaamheidsleningen.
- 26.2.3 Het tegengaan van uitheemse soorten (exoten) om geen schade aan te richten aan de inheemse soorten.
- 27.1.1 In overleg en samenwerking met de inwoners van Zeewolde komen tot oplossingen om de scheidingsresultaten van de huishoudelijk afvalstromen te verbeteren.
- 28.1.1 Kleine initiatieven starten waarmee inwoners hun ecologische voetafdruk kunnen verkleinen. Kleine initiatieven starten die de biodiversiteit vergroten.
- 28.1.2 Kleine initiatieven starten ten behoeve van klimaatbestendigheid.
- 28.1.3 Activiteitenkalender opstellen waarbij door het jaar heen allerlei activiteiten geïnitieerd worden, gericht op een meer duurzame manier van leven.
- 28.1.4 Uitvoering geven aan de activiteitenkalender.
- 28.1.5 Samenwerken met organisaties die soortgelijke doelen nastreven.
- 29.1.1 Bij aanpassingen aan de gemeentelijke panden hebben we oog voor klimaatadaptatie.
- 29.1.2 We voeren energiebesparende maatregelen door volgens ons MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP) duurzaamheid, op de momenten dat we met deze onderdelen aan de slag gaan. Zoals led verlichting, hybride warmtepompen en isolatie.
- 29.1.3 Verdere elektrificatie van het gemeentelijke wagenpark.
- 29.1.4 In onze bedrijfsvoering kijken we kritisch naar duurzame en verantwoorde manieren van werken.
- 29.1.5 Iedere inwoner:
 - Heeft de mogelijkheid om kansrijk op te groeien
 - Is op weg is naar samenredzaamheid
 - Heeft perspectief op (betaald of onbetaald) werk
 - Heeft de mogelijkheid om zelfstandig thuis te zijn

- 33.1.1 Werken aan een sterke verbinding tussen het sociale domein en het gezondheidsdomein door middel van het opstellen en uitvoeren van plannen rondom GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord).
- 33.1.2 Oog hebben voor de hedendaagse situatie waarbij de kosten voor levensonderhoud stijgen en zo nodig de doelgroepen in het (minima)beleid van Zeewolde herdefiniëren.
- 33.1.3 Accommodaties beter toegankelijk maken voor mensen met een beperking.
- 33.1.5 Een nota gezondheidsbeleid wordt voorgelegd aan de gemeenteraad waarin de verbinding met het sociale- en fysieke domein gemaakt wordt.
- 33.1.6 In beeld brengen wat in Zeewolde achterliggende oorzaken (zoals de financiële situatie binnen huishoudens) zijn van gezondheidsachterstanden en daarop een aanpak ontwikkelen.
- 33.1.8 Samen met maatschappelijke partners, scholen en sportverenigingen stellen we een lokaal preventie-akkoord gezondheid op.

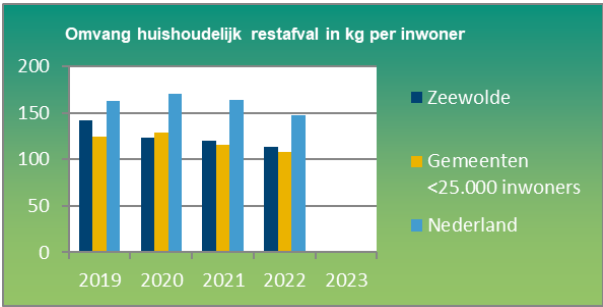
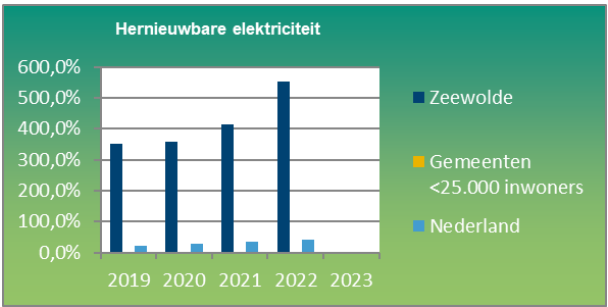
Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
NV Huisvuilcentrale Alkmaar	Alkmaar	Afvalverwerking / energieleverancier	Aandelenbezit (risicodragende deelneming)		Oktober 2002
GGD Flevoland	Lelystad	Gezondheidszorg	Lid gemeen-schappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek	Lelystad	Uitvoering milieutaken	Lid gemeen-schappelijke regeling	26 april 2012	26 april 2012

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde							
Lasten	TV71 - Volksgezondheid	1.279	1.477	1.658	1.636	1.572	1.581
	TV72 - Riolering	1.201	2.258	1.306	1.356	1.406	1.456
	TV73 - Afval	2.829	3.237	3.296	3.302	3.312	3.316
	TV74 - Milieubeheer	1.823	1.989	1.772	1.810	1.845	1.881
	TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	109	137	126	126	126	126
	Lasten - Totaal	7.241	9.098	8.158	8.230	8.260	8.359
	Baten	TV71 - Volksgezondheid	-161	-127	-105	-74	0
		TV72 - Riolering	-1.427	-2.483	-1.532	-1.532	-1.532
		TV73 - Afval	-2.465	-3.810	-3.909	-3.909	-3.909
		TV74 - Milieubeheer	-906	-525	-900	-905	-913
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	-122	-100	-110	-110	-110
	Baten - Totaal	-5.082	-7.045	-6.556	-6.529	-6.460	-6.464
Saldo voor bestemming - Totaal		2.159	2.053	1.602	1.700	1.800	1.895
Dotaties aan reserves	TV74 - Milieubeheer	1.194	0	0	0	0	0
	Dotaties aan reserves - Totaal	1.194	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen uit reserves	TV74 - Milieubeheer	0	0	0	0	0
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	0	0	-15	-15	-11
	Onttrekkingen uit reserves - Totaal	0	0	-15	-15	-13	-11
Saldo na bestemming - Totaal		1.194	0	-15	-15	-13	-11
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		3.353	2.053	1.587	1.685	1.787	1.884

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 7	Bedrag
Begroting 2024	2.053
Begroting 2025	1.587
Verschil	-466

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Verschil
7.1 Volksgezondheid	1.350	1.553	203
7.2 Riolering	-225	-226	-1
7.3 Afval	-573	-613	-40
7.4 Milieubeheer	1.464	872	-592
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	37	1	-36
Totaal	2.053	1.587	-466

Toelichting op de financiële analyse:**7.1 Volksgezondheid (€ 203.000,- nadelig)**

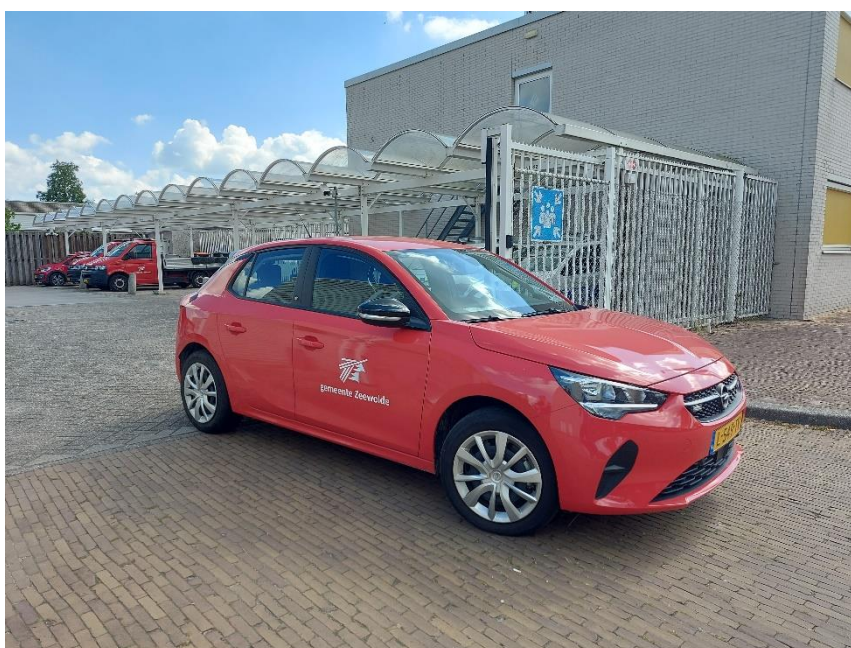
Het nadelige effect is ontstaan door een hogere bijdrage aan de GGD (€ 5.000,-), bijgestelde ramingen voor Jeugdgezondheid, zowel uniform als maatwerk (€ 184.000,-). Daarnaast is er sprake van een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten (€ 6.000,- nadelig). In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead".

Daarnaast zijn er nog overige verschillen die optellen tot € 8.000,- nadelig.

7.4 Milieubeheer (€ 592.000,- voordelig)

De huidige plannen van klimaatadaptatie lopen van 2022 tot en met 2024. Daarom staat er voor 2025 nog geen bedrag geraamd en is de raming van 2024 het verschil: € 557.000,- voordelig. De evaluatie van deze periode en de plannen en raming voor de komende periode (2025 tot en met 2027) zal in de 2^e helft van 2024 aan de raad voorgelegd worden.

De bijdrage aan de omgevingsdienst is in 2025 € 54.000,- hoger uitgevallen dan in de voorgaande begroting. Dit betreft een structureel nadeel. Het resterende voordelige saldo (€ 89.000,-) komt door kleinere wijzigingen en door een wijziging van doorbelasting van interne apparaatslasten. Doordat CDOKE-gelden (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid) als dekking worden gebruikt voor interne apparaatslasten is er een voordeel in de begroting.

2.9 Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de zorg voor kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke ontwikkeling van zowel de bebouwde omgeving als ook het buitengebied en het woonbeleid.

Hoofddoelstelling

We streven naar toekomstbestendige, duurzame woningbouw met veel aandacht voor alle ruimtelijke belangen. In het reeds bebouwde gebied streven we naar het behoud van een prettige en veilige woonomgeving. Dat betekent dat er aandacht is voor verschillende bouwvormen. We betrekken bewoners bij de ontwikkeling van woningbouwlocaties.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Woonvisie	2020 t/m 2025	2020	2025
Omgevingsvisie "In Zeewolde maak je toekomst"	Onbepaald	2023	Onbepaald

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

1. Woningbouwprogramma op basis van behoefteonderzoek.
2. Routekaart ontwikkelgebieden woningbouw.
3. Invoering Omgevingswet.
4. Toekomst Oosterwold.
8. Faciliteiten voor ontmoeting: maatschappelijk vastgoed.
14. Visie gebruik buitengebied.
15. Ruimte voor ontmoeting in het G-gebied.
16. Ontwikkeling Tulpeiland.
42. Participatiebeleid Omgevingswet (wettelijk).
45. "Samen maken we Flevoland" en regionale samenwerking.
46. Gebiedsagenda Ermelo, Harderwijk, Zeewolde.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten collegeprogramma 2022 t/m 2026

- 1.1 In de Polderwijk 775-825 nieuwe woningen ontwikkelen in Havenkwartier, Eilandenbuurt en Watermolenbuurt.
- 1.2 Voor het einde van deze collegeperiode is een set aan maatregelen klimaatbestendigheid gereed en geïmplementeerd.
- 2.1 In 2023 wordt de routekaart ontwikkelgebieden woningbouw vastgesteld. In de periode 2023-2026 starten voorbereidende onderzoeken om tot planontwikkeling voor na 2026 te komen.
- 2.2 Duidelijkheid over de ontwikkelgebieden.
- 2.3 Starten met de werkzaamheden voor planontwikkeling voor deze gebieden (fysieke werkzaamheden starten niet voor 2026).
- 3.1 Een gemeentelijke organisatie die werkt volgens de nieuwe regels van de Omgevingswet, waardoor het voor inwoners makkelijker wordt hun bouwproject in te dienen.
- 3.2 Meer ruimte voor lokaal maatwerk. De transitieperiode (van bestemmingsplan naar omgevingsplan) neemt geruime tijd in beslag, tot minimaal 2030.
- 4.1 Inzicht in de benodigdheden voor de voorbereiding, planontwikkeling, bouw en beheerfase van deze ontwikkeling.
- 4.2 Een analyse waarin alle aspecten van ontwikkeling inzichtelijk worden gemaakt, van start tot beheerfase.
- 8.1 Gebouwen en Accommodaties zijn geschikt gemaakt en eventueel aangepast om de publieke en welzijnsfunctie goed te kunnen vervullen.
- 8.2 Ruimten geschikt maken en door ontwikkelen in relatie tot de vragen rondom locaties in het sociaal domein.
- 8.3 Er is een duidelijk beeld welke gebouwen en accommodaties er in Zeewolde zijn met een publieke functie op basis waarvan te beoordelen is welke functie het best waar ondergebracht kan worden.
- 14.1 Een visie op hoe mogelijke functies in het buitengebied zich tot elkaar verhouden of elkaar kunnen versterken. Visie Zeewolde levert input aan de provinciale visies.
- 15.1 Een bestemmingsplan voor dit gebied vaststellen. In 2024-2026 uitvoering geven aan de keuzes die zijn gemaakt.

- 15.2 De Zeewoldense bevolking in een participatief proces laten meebeslissen over de inrichting van het 'ontmoetingsbos'.
- 16.1 Uitbreiding van faciliteiten op het Tulpeiland waarmee recreatie bevorderd wordt.
- 42.1 De personen voor wie een plan, initiatief of activiteit gevolgen heeft (betrokkenen en belanghebbenden) worden op tijd en adequaat betrokken bij het besluitvormingsproces.
- 42.2 Dit kan leiden tot meer vertrouwen in elkaar, beter beleid en betere plannen, betere en snellere besluitvorming, meer steun (draagvlak) voor beleid of plannen en meer betrokkenheid en verbinding.
- 45.1 De resultaten die we in al deze samenwerkingsverbanden willen behalen zijn afhankelijk van het krachtenveld binnen de samenwerking.
- 45.2 Beoogd is altijd een verbetering van de kwaliteit van onze leefomgeving door bijvoorbeeld: versterking van de arbeidsmarkt, behoud van rust, ruimte en natuur, impuls aan het voorzieningenniveau, verbetering van de gemeentefinanciën, etc. Vaak zal het gaan om het zo goed mogelijk benutten van kansen. Maar soms zal het ook gaan om het beperken van ongewenste ontwikkelingen.
- 46.1 Een gezamenlijk gedragen profiel voor ruimte en werklocaties.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Acties voor 2025

- 1.1.1 Op basis van behoefteonderzoek wordt in elke fase van de nieuw te ontwikkelen buurten in de Polderwijk bekeken wat voor huizen voor welke doelgroepen gebouwd worden.
- 1.1.2 In de ontwikkeling kritisch kijken naar het basisuitgangspunt van een verdeling van type woningen van 1/3 goedkoop, 1/3 middelduur, 1/3 duur. Incidenteel uitzonderingen op deze verdeling toestaan, om zo sneller woningen beschikbaar te hebben waar het meest vraag naar is.
- 1.1.3 We stellen hogere eisen aan duurzaamheid dan de eisen uit het bouwbesluit en geven prioriteit aan klimaatbestendig bouwen aan de hand van de duurzame top 11.
- 2.3.1 Nieuwe woonconcepten krijgen een plek in deze ontwikkelgebieden als die een bijdrage leveren aan het te realiseren woningbouwprogramma.
- 15.2.3 Het college maakt een voorstel voor een bestemmingsplan voor dit gebied.
- 16.1.2 Basis infrastructuur aanleggen zodat er een horecafaciliteit kan komen op het Tulpeiland.
- 45.1.1 Deelnemen in de Flevolandse uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.
- 45.1.2 In Klimaat Adaptatie Flevoland (KAF) de koers voor heel Flevoland mee bepalen en voorsorteren op de subsidiestromen voor klimaatadaptatie.
- 45.2.1 Het college neemt actief deel bij gesprekken over belangrijke thema's. Optimaliseren ambtelijke deelname in regionaal overleg.

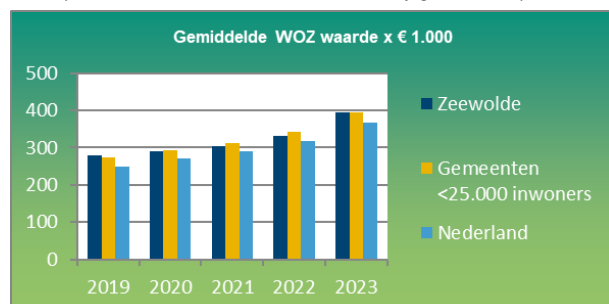
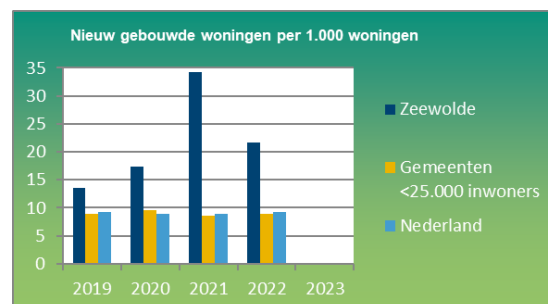
Verbonden partijen bij dit programma

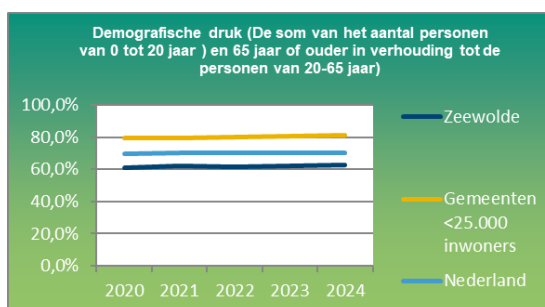
Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Almere	Uitvoering geven aan gebiedsontwikkeling Oosterwold	Centrum gemeente-constructie	September 2013	1 januari 2014

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

*Bron voor de verplichte beleidsindicatoren is: www.waarstaatjegemeente.nl per 26-08-2024.

Wat mag het kosten?

		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde							
Lasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	462	898	669	669	669	669
	TV82 - Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	6.441	9.549	7.969	7.528	4.512	3.928
	TV83 - Wonen en bouwen	619	543	1.170	1.170	1.170	1.157
	Lasten - Totaal	7.521	10.990	9.808	9.367	6.350	5.753
Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-159	-115	-90	-90	-90	-90
	TV82 - Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	-14.340	-9.541	-7.960	-7.527	-4.512	-3.928
	TV83 - Wonen en bouwen	-4.882	-833	-810	-810	-810	-810
	Baten - Totaal	-19.381	-10.489	-8.860	-8.427	-5.412	-4.828
Saldo voor bestemming - Totaal		-11.860	501	948	941	938	926
Dotaties aan reserves	TV81 - Ruimtelijke ordening	81	31	31	31	0	0
	TV82 - Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	9.356	0	0	0	0	247
	Dotaties aan reserves - Totaal	9.437	31	31	31	0	247
	Onttrekkingen uit reserves	-155	-27	-30	-30	-30	-30
Onttrekkingen uit reserves	TV81 - Ruimtelijke ordening	-155	-27	-30	-30	-30	-30
	TV82 - Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	-1.291	-403	-718	-1.846	-2.074	-250
	TV83 - Wonen en bouwen	-333	-250	-125	0	0	0
	Onttrekkingen uit reserves - Totaal	-1.780	-680	-872	-1.875	-2.104	-280
Saldo na bestemming - Totaal		7.657	-649	-841	-1.844	-2.104	-32
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		-4.203	-148	107	-904	-1.166	893

Financiële analyse begroting 2024 (t/m de 17^e wijziging) t.o.v. begroting 2025:

Ontwikkeling saldo programma 8	Bedrag
Begroting 2024	-148
Begroting 2025	107
Verschil	255

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Verschil
8.1 Ruimtelijke ordening	787	580	-207
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-395	-709	-314
8.3 Wonen en bouwen	-540	235	775
Totaal	-148	107	255

Toelichting op de financiële analyse:

8.1 Ruimtelijke ordening (€ 207.000,- voordelig)

Het voordeel (€ 232.000,-) wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, minder uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead". Daarnaast is er een nadeel van € 25.000,- door een aframing van de legesinkomsten van vergunningaanvragen die in strijd zijn met het bestemmingsplan.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein) (€ 314.000,- voordelig)

Het voordeel op dit taakveld is gerelateerd aan het nadeel op taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting. Aangezien de te betalen vennootschapsbelasting nagenoeg volledig betrekking heeft op de grondexploitaties is de dekking hiervan afkomstig uit de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf. Deze bestemmingsreserve is gekoppeld aan taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein). Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

8.3 Wonen en bouwen (€ 775.000,- nadelig)

Een nadeel van € 622.000,- wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2025 worden er, in vergelijking met 2024, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld "0.4 Overhead". Door de komst van de omgevingswet is er een terugval van de bouwleges. Om deze terugval in de begroting te dempen vindt er in 2024 en 2025 een onttrekking aan de bestemmingsreserve bouwvergunningen plaats. In 2024 betreft dit € 250.000,- en in 2025 € 125.000,-. In de begroting 2025 betreft dat dus een nadeel van € 125.000,-.

Daarnaast worden de beheerskosten van de startersleningen en duurzaamheidsleningen nu begroot (€ 15.000,- per jaar). Ook is er € 13.700,- bijgeraamd voor het uitvoeren van de wet Goed verhuurderschap. Dit bedrag is ontvangen via de algemene uitkering en heeft daarom een budgettair neutraal effect.

3. Paragrafen

Algemeen

Met de paragrafen (die verplicht deel uitmaken van de Programmabegroting) wordt inzicht gegeven in het beleid voor diverse beheersmatige processen. Deze paragrafen zijn van belang voor de realisatie van de raadsprogramma's en ze geven aanvullende informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente op de korte en (middel)lange termijn.

Inhoudelijk is bij het schrijven van de paragrafen aansluiting gezocht bij lopende en te verwachten ontwikkelingen voor dat jaar. Indien mogelijk wordt in de paragrafen verwezen naar relevante beleidsnota's c.q. beheerplannen.

De volgende paragrafen zijn een verplicht onderdeel van de Programmabegroting:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Openbaarheidsparagraaf

De volgende paragraaf is geen wettelijk verplichte paragraaf, maar een door de raad gewenst onderdeel van de Programmabegroting:

- Uitgaande subsidies

In elke paragraaf geven we een korte beschrijving van de doelstelling van de betreffende paragraaf, gevolgd door een beschrijving van het gemeentelijke beleid.

3.1 Lokale heffingen

Algemeen

Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de specifieke uitkeringen van het Rijk zijn de lokale heffingen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Deze inkomsten kennen zowel een ongebonden karakter (algemeen dekkingsmiddel) als een gebonden karakter (specifieke heffingen).

Deze paragraaf behandelt de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de verschillende gemeentelijke heffingen (tarievenbeleid), geeft daarnaast een overzicht op hoofdlijnen evenals een aanduiding van de lokale belastingdruk en tenslotte een korte beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. In deze paragraaf worden uitgangspunten en in sommige gevallen tarieven voor het jaar 2025 genoemd. De definitieve tarieven en belastinggevolgen worden bij de belastingverordeningen 2025 vastgesteld en kunnen afwijken van deze begroting.

Korte beschrijving

Gemeenten hebben een gesloten belastingstelsel. Door de landelijke overheid wordt bepaald welke belastingen de gemeenten mogen heffen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen belastingen die onderdeel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en heffingen waarbij een vergoeding wordt betaald voor een door de gemeente uitgevoerde taak of verleende dienst.

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening te geschieden. De definitieve vaststelling van de tarieven door de gemeenteraad vindt plaats in december 2024.

Tot de uitgevoerde taken worden gerekend; de onroerende zaakbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting. Tot de door de gemeente verleende diensten behoren de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Daarnaast zijn er nog de marktgelden, lijkbezorgingsrechten, havengelden en leges als vergoeding voor diverse diensten en taken (burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, omgevingsvergunning, etc.). De betreffende tarieven moeten in beginsel de gemaakte kosten dekken. Hier geldt het principe: de gebruiker betaalt.

Kwijtscheldingen

Zeewolde verleent kwijtschelding voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld. Ten behoeve van de uitvoering van de aanvragen om kwijtschelding is recent de Leidraad Invordering van Zeewolde aangepast.

Tarieven

Gebaseerd op de cijfers van het Centraal Planbureau bij de Meicirculaire Gemeentefonds 2024 wordt voor het begrotingsjaar 2025 een trendmatige aanpassing voorgesteld van 2,3% (prijs bruto binnenlands product voor het jaar 2025). In een aantal situaties (bijvoorbeeld reisdocumenten) worden de legestarieven (mede) vastgesteld door de rijksoverheid en gepubliceerd in de Staatscourant.

Naast belastingen, heft de gemeente bestemmingsheffingen, rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt.

In deze paragraaf Lokale heffingen worden concepttarieven 2025 genoemd. Deze tarieven zijn uitsluitend weergegeven om aan te geven wat het tarief bedraagt wanneer de begroting ongewijzigd wordt aangenomen. De tarieven worden definitief vastgesteld bij de belastingmaatregelen in de laatste raadsvergadering van 2024.

Benchmark woonlasten (COELO)

Jaarlijks wordt de COELO Atlas van de lokale lasten opgesteld. Dit betreft een jaarlijkse monitor van de ontwikkeling van de lokale lasten op macro- en microniveau. Voor onderstaande gegevens is gebruikgemaakt van de COELO Atlas van de lokale lasten 2024. De gegevens hebben betrekking op 2024, die van 2025 zijn nog niet bekend. Bij het aanbieden van de belastingmaatregelen 2025 zullen we voor zover mogelijk hier nader inzicht in geven.

Woonlasten per gemeente

Woonlasten zijn betalingen die huishoudens doen in verband met wonen. De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de Onroerendezaakbelasting (OZB), de Rioolheffing en de Afvalstoffenheffing. Een eventuele heffingskorting wordt hiervan afgetrokken. Zeewolde maakt hier geen gebruik van. De gemeentelijke woonlasten bestaan voor huishoudens met huurwoningen uit de Afvalstoffenheffing en soms Rioolheffing. Eigenaar-bewoners betalen daarnaast ook OZB. In enkele gemeenten wordt van deze bedragen heffingskorting afgehaald.

Vergelijking woonlasten per gemeente			
	Zeewolde	Flevoland	Landelijk
Eenpersoonshuishouden (eigenaar/bewoner)	€ 1.132	1.003	911
Meerpersoonshuishouden (eigenaar/bewoner)	€ 1.226	1.068	994
Totaal	€ 2.358	€ 2.071	€ 1.905
Eenpersoonshuishouden (huurder/bewoner)	€ 476	441	362
Meerpersoonshuishouden (huurder/bewoner)	€ 570	506	457
Totaal	€ 476	€ 441	€ 362

- De hoogste woonlasten voor eigenaar/bewoner meerpersoonshuishouden bedragen €1.988,- (gemeente Bloemendaal) en de laagste bedragen € 675,- (gemeente Rijssen-Holten).
- Voor huurder/bewoners zijn de hoogste woonlasten voor meerpersoonshuishoudens € 835,- (gemeente IJsselstein) en de laagste € 32,- (gemeente Nijmegen).

Onroerend zaak belasting

Vastgesteld gemeentelijk beleid

- De OZB woningen is een algemene belasting;
- De OZB woningen wordt geheven van eigenaren;
- Voor OZB woningen eigenaren worden geen vrijstellingen verleend;
- Deze percentages gelden als stijging van de geraamde opbrengst t.o.v. vorig jaar;
- De OZB woningen eigenaren 2025 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2024;
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd;
- Op grond van de Meicirculaire 2024 wordt voor de marktontwikkeling van woningen tussen 1 januari 2023 en 1 januari 2024 de WOZ-waarde ontwikkeling geschat op 3,5%. In aanvulling daarop wordt de waardeontwikkeling op woningen extra gecorrigeerd met 4,5% omdat in de begroting 2024 uit is gegaan van een waardeontwikkeling van 3% en de werkelijke waardeontwikkeling 7,5% bleek te zijn. Voor niet-woningen geldt een geringe (negatieve correctie) van -0,34%. Het verschil wordt bij de berekening van de begrote opbrengsten meegenomen. De daadwerkelijke WOZ-waardeontwikkeling wordt later in het jaar definitief vastgesteld;
- Een bijkomend effect van waardestijging van de woningen is een daling van opbrengsten vanuit het Gemeentefonds. In eerste instantie zal de gemeente voor deze hogere WOZ-waarde extra gekort worden in de algemene uitkering. Omdat dit bij alle gemeenten gebeurt, blijft een stuk van de algemene uitkering onverdeeld. Dit wordt dan in tweede instantie alsnog aan de gemeenten uitgekeerd, echter niet in dezelfde verhouding als waarmee gekort is. Is de waardestijging in de gemeente conform het landelijk gemiddelde dan zal het effect op de algemene uitkering redelijk budgettair neutraal zijn. Is de stijging hoger dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op achteruit, is de stijging lager dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op vooruit. Het effect van deze vermindering is lastig te bepalen, vandaar dat in deze meerjarenbegroting hiermee geen rekening is gehouden.

Voornemen 2025

- De geraamde opbrengst OZB woningen eigenaren 2025 is gebaseerd op de opbrengst van 2024 verhoogd met een inflatiecorrectie;
- De OZB niet-woningen 2025 is gebaseerd op de schatting van de WOZ-waarde per 1 januari 2024;
- Het tarief woningen eigenaren bedraagt voor 2025: 0,1360% (2024: 0,1384%);
- Het tarief OZB voor woningen en niet woningen en eigendom en gebruik worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Onroerende Zaak Belasting niet-woningen (eigenaar en gebruiker)

Vastgesteld Beleid

- De OZB niet-woningen is een algemene belasting;
- De OZB niet-woningen worden geheven van eigenaren en gebruikers;
- Voor OZB niet-woningen wordt geen kwijtschelding verleend;
- Voor OZB niet-woningen bestaan wettelijke vrijstellingen;
- De leegstand van niet-woningen wordt niet gecompenseerd door hogere tarieven;
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd;
- De WOZ-waardeontwikkeling van niet-woningen bedraagt overeenkomstig de Meicirculaire 2024 1,25% voor niet-woningen.

Voornemen 2025

- De opbrengsten 2025 OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) is gebaseerd op de opbrengst 2024 verhoogd met een inflatiecorrectie;
- De OZB niet-woningen 2025 is gebaseerd op de schatting van de WOZ-waarde per 1 januari 2024;
- Het tarief voor eigenaren niet woningen bedraagt voor 2025: 0,2609% (2024: 0,2476%);
- Het tarief voor gebruikers niet woningen bedraagt voor 2025: 0,2075% (2024: 0,1968%);
- Het tarief OZB voor woningen en niet woningen en eigendom en gebruik worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Afvalstoffenheffing

Vastgesteld Beleid

- De Afvalstoffenheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van ophalen en verwerken van huishoudelijk afval;
- De Afvalstoffenheffing wordt geheven van gebruikers van woningen;
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Afvalstoffenheffing;
- Voor Afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving. Deze inkomstenderving wordt niet gecompenseerd in het tarief Afvalstoffenheffing;
- De oninbare kosten zijn wel gecompenseerd in het tarief afvalstoffenheffing;
- De egalisatievoorziening afvalstoffenheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Voornemen 2025

- De tarieven Afvalstoffenheffing 2025 worden gebaseerd op de begrote lasten 2025, wat resulteert in verlaging van het tarief met 0,6% tot een tarief van 324,- (in 2024: € 325,-) voor eenpersoonshuishoudens en € 416,- (in 2024 € 419,-) voor meerpersoonshuishoudens;
- De tarieven Afvalstoffenheffing 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief bepaald.

Riool- en Waterzorgheffing

Vastgesteld Beleid

- De Riool- en Waterzorgheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van onder andere de inzameling en het transport van afval- en hemelwater;
- De Riool- en Waterzorgheffing wordt geheven van de gebruiker;
- De Riool- en Waterzorgheffing is gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (2022-2028);
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de (compensabele) btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Egalisatie riolering;
- De kosten van waterschouwingen zijn opgenomen in het tarief Riool- en Waterzorgheffing;
- De egalisatievoorziening rioolheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Voornemen 2025

- Er zijn geen beleidsmatige aanpassingen beoogd voor 2025;
- Bij de jaarrekening 2023 is gebleken dat het saldo van de egalisatievoorziening € 192.000,- boven het plafond uitkwam. Dit wordt eenmalig verdisconteerd in het tarief 2025;
- Dit resulteert in een tarief van Riool- en Waterzorgheffing ad. € 132,-. (2024: € 151,-). Inclusief de opbrengst vanuit de voorziening leidt dit tot een kostendekkendheid van 100%;
- De tarieven riool- en waterzorgheffing 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Toeristenbelasting

Vastgesteld Beleid

- De Toeristenbelasting is een algemene belasting;
- De Toeristenbelasting wordt geheven per overnachting per persoon;
- De tarieven kennen twee methodieken. Voor vaste standplaatsen wordt een forfaitair systeem gehanteerd en voor overige overnachtingen een prijs per overnachting per persoon;
- Voor Toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend, er kan vrijstelling worden verleend;
- Het tarief Toeristenbelasting wordt altijd naar boven afgerond op hele eurocenten.

Voornemen 2025

- Voor het jaar 2025 is geen aanpassing in het beleid voorzien;
- Het tarief Toeristenbelasting 2025 is gebaseerd op het tarief 2024 dat wordt verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,3%;
- De tarieven toeristenbelasting 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Forensenbelasting

Vastgesteld Beleid

- De Forensenbelasting is een algemene belasting;
- De Forensenbelasting wordt geheven bij niet-ingezetenen die meer dan 90 dagen per jaar beschikken over een gemeubileerde woning;
- De tarieven Forensenbelasting worden altijd naar boven afgerond op hele euro's. Dit heeft tot gevolg dat de daadwerkelijke stijging, als gevolg van afronding, uitkomt boven het door de raad vastgestelde percentage;
- Voor Forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend;
- De tarieven Forensenbelasting 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Voornemen 2025

- Voor het jaar 2025 is geen aanpassing in het beleid voorzien;
- Het tarief Forensenbelasting 2025 is gebaseerd op het tarief 2024 dat wordt verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,3%;
- De tarieven forensenbelasting 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Precariobelasting

Vastgesteld Beleid

- Er wordt geen precariobelasting meer geheven sinds 1 januari 2022. De verordening is echter nog altijd in tact.

Voornemen 2025

- Het tarief Precariobelasting 2025 is gebaseerd op het tarief 2024 dat wordt verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,3%;
- De tarieven Precariobelasting 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Begraafrechten

Vastgesteld Beleid

- De Begraafrechten zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor onder andere het gebruik van de begraafplaats en diensten in verband met de begraafplaats;
- De lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Gezien de bevolkingssamenstelling is het ook niet voor de hand liggend om de tarieven in een kort tijdsbestek te verhogen tot een kostendekkend tarief.

Voornemen 2025

- De tarieven begraafplaats 2025 zijn gebaseerd op de tarieven 2024 verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,3%;
- Dit leidt tot een kostendekkendheid van 87%;
- De tarieven Begraafrechten 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Marktgelden

Vastgesteld Beleid

- De Marktgelden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van het innemen van een standplaats en de aansluiting op de elektriciteitskasten, inclusief btw;
- Het uitgangspunt is volledige kostendekkendheid (100%);
- De Marktgelden worden geheven van de gebruikers van de weekmarkt en standplaatshouders;
- Tarieven worden vastgesteld op hele eurocenten naar boven.

Voornemen 2025

- De tarieven marktgelden 2025 zijn gebaseerd op de tarieven 2024 verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,3%;
- Dit leidt tot een kostendekkendheid van 70%;
- De tarieven begraafrechten 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Overige legestarieven

Vastgesteld Beleid

- De leges zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten, waaronder de Nederlandse identiteitskaart;
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, tenzij nadrukkelijk door de raad anders is besloten. Deze besluiten zijn genomen voor: gehandicaptenparkeerkaart en organisatiekeurmerk CBF;
- Op niveau van de verordening mogen de leges de 100% kostendekkendheid niet overstijgen;
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk;
- De uitgangspunten van de Omgevingswet worden sinds 2024 meegenomen in de Verordening leges. Als gevolg van de nieuwe activiteiten wordt jaarlijks beoordeeld of dit leidt tot een aangepaste verordening.

Voornemen 2025

- De uitgaven van de leges worden trendmatig verhoogd;
- De gemeentelijke leges tarieven 2025 zijn gebaseerd op de tarieven 2024 en worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,3%;
- De tarieven overige legestarieven 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Havengelden

Vastgesteld beleid

- De havengelden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten;
- Door de gemeenteraad is besloten dat de betreffende tarieven niet volledig kostendekkend behoeven te zijn;
- Voor havengelden is geen kwijtschelding mogelijk.

Voornemen 2025

- De uitgaven van de havengelden worden trendmatig verhoogd;
- De tarieven havengelden 2025 zijn gebaseerd op de tarieven 2024 en worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,3%;
- De tarieven havengelden 2025 worden bij de Belastingmaatregelen 2025 definitief vastgesteld.

Ongebonden heffingen; diverse belastingen

De ongebonden heffingen (Onroerendezaak belastingen, Toeristenbelasting, Forensenbelasting, Precariobelasting) worden alle tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd; de besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. De opbrengsten van deze heffingen zijn vrij besteedbaar.

Gebonden heffingen

De gebonden heffingen (ook wel bestemmingsheffing en daarnaast rechten of voorheen retributie genoemd), zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden, havengelden en leges worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Het betreffen gedwongen betalingen aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, *individueel* bewezen dienst.

BIZ

Hierbuiten valt de zogeheten Bedrijven Investeringszones (BIZ), omdat de gemeente bij deze regeling alleen een rol heeft voor de heffing. De ontvangen gelden worden rechtstreeks doorgesluisd naar een speciaal voor de BIZ opgerichte vereniging of stichting. Voor Zeewolde is dit de Stichting Ondernemersfonds Centrum Zeewolde.

Tarieven (ongebonden)

Belastingsoort	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025 primitief	Begroting 2026 primitief	Begroting 2027 primitief	Begroting 2028 primitief
Forensenbelasting	515	575	575	575	575
Onroerende zaakbelastingen	10.686	11.793	11.939	12.085	12.158
Toeristenbelasting	3.400	3.850	3.850	3.850	3.850
Subtotaal	14.601	16.218	16.364	16.510	16.583

Tarieven (gebonden)

Belastingsoort	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025 primitief	Begroting 2026 primitief	Begroting 2027 primitief	Begroting 2028 primitief
Afvalstoffenheffing	3.652	3.739	3.739	3.739	3.739
Omgevingsvergunningen	825	800	800	800	800
Burgerzaken	496	507	513	546	461
Havengelden	2	12	12	12	12
Lijkbezorgingsrechten	100	110	110	110	110
Marktgelden	15	15	15	15	15
Overige heffingen (leges APV enz.)	70	70	70	70	70
Rioolrechten	1.483	1.339	1.532	1.532	1.532
Subtotaal	6.643	6.592	6.791	6.824	6.739
Totaal	21.244	22.810	23.155	23.334	23.322

Tariefberekening heffingen								
	Afvalstoffen-heffing	Riolering*	Begraafplaats-rechten	Omgevings-vergunningen	Marktgelden	Havengelden	Burgerzaken	Overige legestarieven*
<u>Toe te rekenen kosten:</u>								
Kosten	3.257.500	1.308.300	115.843	1.186.822	15.606	46.087	739.877	372.100
Inkomsten niet zijnde heffingen	170.000	-	-	40.000	-	-	-	-
Netto kosten	3.087.500	1.308.300	115.843	1.146.822	15.606	46.087	739.877	372.100
BTW	628.740	216.720	10.257	10.274	694	4.113	28.723	-
Overhead	23.265	7.335	-	-	5.535	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	652.005	224.055	10.257	10.274	6.229	4.113	28.723	-
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	3.739.505	1.532.355	126.100	1.157.096	21.835	50.200	768.600	372.100
Totale Opbrengst (uit tarieven)	3.739.000	1.339.000	110.000	800.000	15.300	12.000	507.400	70.000
Totale Opbrengst (uit voorziening of reserve)	-	192.900	-	125.000	-	-	-	-
Dekkingspercentage, afgerond	100%	100%	87%	80%	70%	24%	66%	19%

*Vanwege een overdekking in 2023 zit de egalisatievoorziening riolering boven het plafond. Vanwege de vrijval hiervan kan de heffing in 2025 incidenteel verlaagd worden.

* Hieronder vallen onder andere: Vuurwerkvergunning, evenementenvergunning, drank&horeca vergunning, etc.

Voorstel belastingtarieven 2025	2024	2025
Afvalstoffenheffing		
Vast tarief één-persoonshuishouden *1	€ 325,00	€ 324,00
Vast tarief meerpersoonshuishouden *1	€ 419,00	€ 416,00
Tarief aanbieding 240 liter restcontainer	€ 543,00	€ 534,00
Forensenbelasting waarde in het economische verkeer		
0 tot en met € 125.000	€ 397,58	€ 407,00
> € 125.000 tot en met € 150.000	€ 495,43	€ 507,00
> € 150.000 tot en met € 175.000	€ 601,52	€ 615,00
> € 175.000 tot en met € 200.000	€ 713,79	€ 730,00
> € 200.000 tot en met € 225.000	€ 825,03	€ 844,00
> € 225.000 tot en met € 275.000	€ 949,66	€ 972,00
> € 275.000 tot en met € 325.000	€ 1.085,62	€ 1.111,00
> € 325.000 tot en met € 375.000	€ 1.225,70	€ 1.254,00
> € 375.000	€ 1.376,08	€ 1.408,00
Lijkbezorgingsrechten		
Begraafrechten > 12 jaar	€ 638,30	€ 653,00
Uitsluitend recht op particulier graf 20 jaar	€ 1.552,25	€ 1.588,00
Onderhoud algemeen graf	€ 255,40	€ 261,00
Overige heffingen		
Havengelden recreatievaart	€ 1,70	€ 1,74
Marktgelden (incl. promotiegelden)	€ 2,30	€ 2,35
Onroerende -zaakbelastingen		
OZB Eigenaren woningen	0,1384%	0,1360%
OZB Eigenaren niet-woningen	0,2476%	0,2609%
OZB Gebruikers niet-woningen	0,1968%	0,2075%
BIZ gelden doorgestort ondernemersfonds		
vanaf	200,00	205,00
Rioolheffing		
vast tarief	€ 151	€ 132,35
Toeristenbelasting		
Per persoon per nacht hotel, pension, B&B, vakantiebungalow, vakantiewoning, vakantieappartement (al dan niet gelegen op vakantie park)	€ 3,24	€ 3,31
Per persoon per nacht overige onderkomens	€ 1,30	€ 1,33

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe goed de begroting bestand is tegen financiële tegenvallers. Daarvoor is inzicht nodig in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het gaat hier om risico's om niet begrote kosten te dekken of om niet voorziene daling van inkomsten te compenseren. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit wordt bepaald in artikel 11 van de Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV).

Algemeen

De raad van Zeewolde heeft in maart 2021 de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021-2024 vastgesteld. Daarin staan de kaders waarmee in de paragraaf wordt gewerkt. Naast de toepassing van deze kaders worden de risico's jaarlijks tweemaal geactualiseerd in afstemming met het management, bestuur en raad. Ook heeft de gemeenteraad in deze nota bepaald dat de weerstandsvermogen ratio minimaal 2,0 moet zijn.

Ratio's financiële kengetallen

Met het vaststellen van de wijzigingen in het BBV op 5 maart 2016 is het opnemen van een aantal kengetallen verplicht. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente.

Conclusie begroting 2025

Weerstandsvermogen ratio : Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Algemeen wordt een ratio van 1,0 getypeerd als voldoende, dan zijn er immers precies zoveel risico's als buffers. Zeewolde heeft de ratio op 2,0 bepaald (typering "uitstekend"). De buffers van Zeewolde zijn omvangrijk.

Het ratio weerstandsvermogen komt uit op 13,5 (€ 38.269.000,-/€ 2.842.500,-). Dit is ruim boven de grens binnen Zeewolde. Hiermee zijn er voldoende (incidentele) middelen om risico's op te kunnen vangen.

Ter vergelijking volgt hieronder het historisch ratio weerstandsvermogen:

Document	Begroting 2025	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2022
Weerstandsvermogen ratio	13,5	16,5	13,1	13,2

Financiële ratio's

Kengetallen	Signaleringswaarden GTK 2024 Gemeenten			Jaarstukken		Begroting				
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%	-34%	-31%	-35%	-30%	-53%	-80%	-84%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	< 90%	90 - 130%	> 130%	-42%	-38%	-43%	-36%	-60%	-87%	-91%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%	79%	81%	77%	86%	87%	86%	86%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%	0%	0%	0%	0%	-4%	-5%	-6%
Grondeexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	45%	41%	35%	29%	3%	-25%	-30%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%	123%	110%	123%	PM	PM	PM	PM

Het percentage genoemd in de kolom Begroting 2024, onderdeel belastingcapaciteit, is afkomstig uit het Coelrapport 2024.

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator matig scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren verhouden zich echter goed tot de normen. Daarnaast voldoet Zeewolde ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering.

Uitwerking financiële ratio's

De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de jaarrekening. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de jaarrekening "vastligt" door rente en aflossing. De tabel hierboven presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor (eventuele) leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

	Categorie
Netto schuldquote	Minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Minst risicovol

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen).

	Categorie
Solvabiliteit	Minst risicovol

De indicator “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten minus structurele lasten) zich verhoudt tot de totale gerealiseerde baten. Dit laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

	Categorie
Structurele exploitatieruimte	Neutraal

Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. De paragraaf grondbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) bieden hierin meer inzicht.

	Categorie
Grondexploitatie	Neutraal

De indicator “belastingcapaciteit” of “woonlasten meerpersoonshuishouden” drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten.

	Categorie
Belastingcapaciteit	Meest risicovol

Risico's in relatie tot weerstand

Voor Zeewolde zien de risico's in relatie tot weerstand er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit		
	Incidenteel	Structureel
Weerstandscapaciteit	38.269.000	165.300
Risico's	2.842.500	

Onderstaand worden de onderdelen uit deze tabel verder uitgewerkt.

Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt het vermogen van de gemeente verstaan om risico's op te kunnen vangen. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid een sluitende begroting vast te stellen en bij de jaarrekening verantwoording af te leggen over de realisatie van de begroting. Een sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller een probleem gaat opleveren. In dat geval staat de begroting, en daarmee het beleid van de gemeente, onder druk.

Het doel van het weerstandsvermogen is om zeker te zijn dat de gemeente haar taken, ondanks tegenvallers, kan blijven uitvoeren.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen aan de ene kant de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote lasten of niet voorziene daling van inkomsten te kunnen dekken) en aan de andere kant alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd die van betekenis kunnen zijn.

Weerstandscapaciteit

Voor weerstandscapaciteit bestaat geen eensluidende definitie maar is als volgt te omschrijven. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt om niet begrote tegenvallers te dekken die zich voordoen. Er is onderscheid te maken in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele, beschikbare weerstandscapaciteit

	Structureel (in €)	
1	Onvoorzien Structureel	165.300
	Totaal	165.300

1. Onvoorzien structureel

Binnen de begroting is voor het begrotingsjaar 2025 een bedrag van € 165.300 beschikbaar.

Incidentele, beschikbare weerstandscapaciteit

Verwachte stand per 1 januari 2025 (o.b.v. de Programmabegroting 2025-2028)

	Incidenteel (in €)	
2	Algemene reserve	38.158.000
3	Bestemmingsreserves; Bedrijfsrisico reserve Grondbedrijf	0
4	Bestemmingsreserves	0
5	Stille reserves: (on)roerende zaken	0
6	Stille reserves: aandelenbezit	0
7	Onvoorzien Incidenteel	111.000
	Totaal	38.269.000

2. Algemene reserve;

In de nota Reserves en Voorzieningen is het bodembedrag vastgesteld op € 10.000.000,-.

3. Bestemmingsreserve Bedrijfsrisico grondbedrijf

In de beleidsnota Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG) worden de risico's door middel van 2 analyses gekwantificeerd. De hieruit voortkomende risicoreserveringen dienen als bodem- en plafondbedrag van de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf".

In februari 2022 heeft de raad de nota MPG 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de risico's gekwantificeerd op basis van de vigerende grondexploitatieberekeningen eind 2021. De hieruit voortgekomen risicoreserveringen van € 6.800.000,- en € 3.600.000,- dienen als plafond- en bodembedrag van de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf".

Tussen de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" en de Algemene reserve vindt een wisselwerking plaats indien eerstgenoemde lager dan het bodembedrag of hoger dan het plafondbedrag blijkt te zijn, rekening houdend met toekomstige claims. Veiligheidshalve is besloten het plafondbedrag als richtinggevend aan te houden.

4. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. Daarmee kunnen ze geen onderdeel uitmaken van de weerstandscapaciteit en zijn daarom niet opgenomen in de tabel. Binnen de bestemmingsreserves is een reserve opgenomen voor winsten in de grondexploitatie (stand 31 december 2023 € 27.484.000,-). Tussentijds genomen winsten worden binnen Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de beklemd bestemmingsreserve "BBV-winst grondexploitaties". Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico grondbedrijf". In de bovenstaande buffer is deze reserve niet meegeteld, terwijl het wel de verwachting is dat deze winsten op termijn naar de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico grondbedrijf" c.q. de Algemene Reserve zullen vloeien en dan wel meetellen in de buffer.

5. Stille reserves (on)roerende zaken

6. Stille reserves aandelenbezit

Stille reserves ontstaan doordat de verwachte economische waarde in het maatschappelijke verkeer afwijkt van de historische verkrijgingsprijs en/of de huidige administratieve boekwaarde. De hogere waarde dan de administratieve boekwaarde kan pas gebruikt worden als het object niet meer benodigd is voor de taakuitvoering en wordt afgestoten. Het afstoten van gebouwen en daarmee maatschappelijke functies is een bewerkelijk proces met een grote maatschappelijke impact. Zeewolde hield in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit rekening met de overwaarde op de gebouwen. Vanaf de Jaarstukken 2022 wordt dat niet meer gedaan. Gezien het bewerkelijke proces zijn de stille reserves uit pragmatische overwegingen op nihil gezet. In het uiterste geval dat afstoting van gebouwen financieel noodzakelijk zou zijn, dan zijn de stille reserves nog steeds beschikbaar.

Een bijzondere categorie van stille reserves wordt gevormd door de deelnemingen in het aandelenbezit van ondernemingen als Vitens, Alliander en de Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) e.d. Het bepalen van de omvang van de stille reserves op dit onderdeel is lastig omdat het bezit beperkt verhandelbaar is. Hierop wordt ingegaan bij de paragraaf "Verbonden Partijen".

7. Onvoorzien Incidenteel

Uitgangspunt van het financiële beleid is dat elk jaar in de begroting per inwoner een bedrag van € 4,54 voor onvoorzien incidenteel wordt opgenomen, voor het begrotingsjaar 2025 betekent dit een bedrag van € 111.000,-.

Risicobeheersing

Het begrip risico is in het BBV omschreven als een kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang. Risico's kunnen economisch, politiek, juridisch of bestuurlijk van aard zijn. Het is een bekend gegeven dat de gemeente met een steeds breder scala aan risico's te maken heeft en krijgt waarover verantwoording dient te worden afgelegd. De uitdaging is om een juiste balans te vinden tussen risico's nemen en de beheersing hiervan.

Vastgestelde kaders

Omschrijving	Door	Op
Nota Reserves en Voorzieningen 2022-2025	Raad	27 juni 2022
Nota Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2021	Raad	24 februari 2022
Nota "Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021-2024"	Raad	4 maart 2021

Binnen de organisatie is afgesproken dat nieuwe risico's direct worden gemeld door het op te nemen in interne en bestuurlijke managementrapportages. Geldend uitgangspunt is om voor Zeewolde uit te gaan van een weerstandsratio van 2,0. Deze ratio wordt door het Nederlands Adviesbureau Risicobeheersing (NAR) als uitstekend gekenmerkt.

Weerstandsvermogen gemeenschappelijke regelingen waarin Zeewolde deelneemt

Zeewolde neemt deel in diverse gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden. In de opgestelde voorwaarden en contracten is aangegeven of de betreffende partij een eigen weerstandsvermogen mag aanhouden en/of de eventuele exploitatietekorten direct voor rekening van de gemeente als opdrachtgever komen.

De inhoudelijke informatie van gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden treft u aan in de paragraaf Verbonden Partijen.

In de hierna opgenomen tabel is aangegeven welke GR-en / samenwerkingsverbanden wel of niet over een eigen weerstandsvermogen beschikken. Of dit weerstandsvermogen toereikend is voor de eventuele tekorten hangt af van de omvang.

Gemeenschappelijke regeling / samenwerkingsverband	Weerstandsvermogen
GGD Flevoland	Ja
Flevolands Archief	Ja
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Ja
Veiligheidsregio Flevoland	Ja
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)	Matig
Meerinzicht (MIZ)	Nee
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Nee 1)
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland (aankoopcentrale)	Nee 1)

1) Deze gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden hebben geen eigen begroting- en jaarrekening document.

Risico's (met de grootste impact)

Onderwerp	Stand van zaken op 1 januari 2025
Risico's grondbedrijf	Omvang: € 6.800.000,- <i>Dit risico is volledig ondervangen door de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf. Het risicobedrag wordt ingeschat op het plafondbedrag van de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf</i>
<p>Ondanks het kwantificeren van de risico's in de Nota MPG blijft de activiteit van het exploiteren en uitgeven van (bouwrijpe) gronden een activiteit met een hoge risicofactor.</p> <p>Getracht wordt risico's zo vroeg mogelijk te herkennen en op te vangen. Er vindt periodiek overleg plaats waarin de voortgang van de exploitatieberekeningen nauwlettend wordt gevolgd.</p> <p>Het grondbeleid van de gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.</p>	<p>De risico's in relatie tot de grondexploitaties worden gekwantificeerd in de nota MPG (zie paragraaf Grondbeleid). In februari 2022 heeft de raad de nota MPG 2021 vastgesteld.</p> <p>Voor de actualisatie van een nota MPG worden 2 verschillende risicoanalyses op de grondexploitaties uitgevoerd waaruit in de huidige nota een plafondbedrag van € 6.800.000, en een bodembedrag van € 3.600.000,- voortvloeide. Deze bedragen vormen de bandbreedte van de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf.</p> <p>Een nieuwe nota Grondbeleid wordt in december 2024 aangeboden aan de Raad ter vaststelling. Volgend daarop zal in Q1 2025 de nota Meerjaren Prognose Grondbedrijf (MPG) worden voorgelegd, zodat eventuele bevindingen uit de nieuwe nota Grondbeleid daarin nog verwerkt kunnen worden</p>
Bijdragen aan verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen)	Kans: 80% Omvang: € 600.000,-
<p>Dit risico is tweeledig. Enerzijds is aan gemeenschappelijke regelingen onlosmakelijk het risico verbonden dat bij kostenstijgingen bij de gemeenschappelijke regelingen de bijdrage van Zeewolde stijgt voor haar aandeel.</p> <p>Anderzijds leert de ervaring dat door het verstrijken van de tijd regelmatig een herbeoordeling van een eerder afgesproken kostenverdeelstelsel plaatsvindt.</p>	Dit risico is van algemene aard zonder een specifieke gemeenschappelijke regeling in het oog te hebben. Echter doordat Zeewolde deelneemt in een groot aantal gemeenschappelijke regelingen is het raadzaam om hier concreet een bedrag voor mee te nemen in de risico-inventarisatie. Gezien het huidige bovenmatige inflatiecijfer is het risico bedrag opgehoogd.
BTW exploitatie sportaccommodaties	Kans: 100% Omvang: € 50.000,-
Met ingang van 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet langer terug te vorderen en is geen btw over de inkomsten verschuldigd. Dit is voor de gemeente financieel nadelig. De begroting is hierop aangepast.	<i>Om het in 2019 ontstane nadeel te compenseren is door het Rijk in 2019 een specifieke uitkering in het leven geroepen. Tot en met 2023 is het nadeel volledig gecompenseerd. Met ingang van 2024 is de regeling van de specifieke uitkering gewijzigd. Door deze wijziging wordt niet langer 100% van het BTW-nadeel gecompenseerd. Het nadeel wordt ingeschat op € 109.000, dit is deels reeds in de begroting verwerkt.</i>
Introductie van de nieuwe omgevingswet	Kans: 75% Omvang: € 250.000,-
Er is een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. De insteek is een geleidelijke invoering. Er is in kaart gebracht welke personele en financiële inzet dit vergt. Bij de start van dit omvangrijke traject is een inschatting gemaakt die op basis van ervaring (periodiek) zal worden bijgesteld.	<p>De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) zijn op 1 januari 2024 ingegaan. De gemeente heeft zich op de Omgevingswet voorbereid, echter de werkelijke effecten voor de uitvoering zullen met deze start gaan blijken. Beide onderwerpen moeten in samenhang bekeken worden. Dit risicobedrag geeft een mogelijke vermindering van opbrengsten vanuit de Omgevingswet weer. De werkelijke ontwikkeling wordt vanaf 2024 nauwlettend gevolgd.</p> <p>Echter is de WKB deels in werking getreden en is het nog niet voor alle bouwwerken van toepassing.</p> <p>Het is nog niet mogelijk om een goede inschatting te maken welke gevolgen de Omgevingswet op de benodigde capaciteit heeft. Dit omdat er nog maar een beperkt aantal vergunningen is verleend, en het toezicht op deze vergunningen nog moet plaatsvinden.</p>

Onderwerp	Stand van zaken op 1 januari 2025
	Tevens is het nog niet duidelijk wanneer het volgende deel van de WKB in werking zal treden. Waarschijnlijk zal dit 1-1-2025 maar dit is nog niet zeker.
Rechtmatigheid bij aanbesteden en inkoop	Kans: 20% Omvang: nihil Dit betreft een niet-financieel risico
Aanbesteden van werken, diensten en inkoop wordt in regie uitgevoerd. Het uit te voeren proces is bekend bij de budgethouders en wordt/kan in overleg met de inkoopcoördinator worden opgezet/uitgevoerd. Als gevolg van lage inschrijvingen vergroot de kans om bij aanbesteding en inkoop tegen gerechtelijke procedures aan te lopen, ondanks het toepassen van de zorgvuldige voorwaarden en regels.	Vanuit wet en regelgeving gaat het college over de rechtmatigheid. Uit 2023 blijkt dat er binnen de gestelde grenzen is gebleven. De onrechtmatigheid heeft de gestelde grens van 3% niet overschreden. De komende jaren wordt gemonitord of het signaleringssysteem op langere termijn voldoet.
Horsterwold (Bosruiterweg) bezwaar tegen niet permanent wonen	De afgelopen jaren zijn er diverse handhavingssdossiers geweest op het park Horsterwold. Al deze dossiers zijn juridisch goed afgerond. Tegen een aantal dossiers zijn bezwaren ingediend en zijn behandeld bij de rechtbank. Op alle dossiers die hier behandeld zijn is de gemeente in het gelijk gesteld. Het risico op deze dossiers is dus zeer beperkt en daarom is het niet meer noodzakelijk om dit te benoemen in deze risicobeheersing.
De eigenaren beroepen zich op bepalingen in de koopovereenkomst en stellen dat de gemeente met het handhavingsbeleid inbreuk maakt op hun vermogensrecht als gevolg waarvan schade zou worden ondervonden.	In 2018 is de gemeente begonnen met het opleggen van dwangsommen bij huizen waar permanente bewoning of verhuur is geconstateerd.
Ontwikkeling prijzen	Kans: 75% Omvang: € 1.500.000,-
De prijsstijgingen zijn, mede als gevolg van inflatie en cao-stijgingen, substantieel.	De precieze effecten zijn nog niet te duiden, maar de effecten kunnen een groot deel van de begroting raken. Dit kan effect hebben op komende die aanzienlijk duurder kunnen uitvallen, maar ook leiden tot prijsstijgingen binnen de reguliere budgetten. Bij de budgetten rondom het beheer van de buitenruimte is dat effect reeds opgetreden en in de begroting verwerkt. De ontwikkelingen worden actief gevolgd. De bovenstaande omvang is niet gebaseerd op concrete feiten op dit moment, maar puur om dit risico mee te laten wegen in de afweging van benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.
Herziening beheerplannen	Kans: 100% Omvang: € 1.000.000,-
Herziening Beheerplan Wegen	In de december raad 2024 staat deze op de agenda.
Integraal Onderwijs Huisvestingsplan (IHP)	In de oktober raad 2024 staat deze op de agenda.
Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP)	In maart 2024 vastgesteld op basis van het huidige vastgoed. Uit het nog op te stellen vastgoedbeleid (Q1 2025) volgt het verdere kader en kunnen risico's concreet benoemd worden.
Herijking Grondbeleid	Het nog vast te stellen kader en het handelen daarop bepalen de risico's die de gemeente bij gebiedsontwikkeling loopt. Dit is afhankelijk van de positie en rol die de gemeente aanneemt in dergelijke ontwikkelingen
Nota Grondbeleid	In de december raad 2024 staat deze op de agenda.
Ontwikkelingen Oosterwold fase Zeewolde	Kans 100% Omvang: nihil
	In Oosterwold verloopt het kostenverhaal op grond van een vastgestelde exploitatiebegroting waarin door de overheid gemaakte kosten verwerkt zijn. Evenals andere gebiedsontwikkelingen kent deze planontwikkeling ook risico's. Deze worden periodiek in een risicoanalyse inzichtelijk gemaakt. Voor Zeewolde zijn er in deze fase van de ontwikkeling geen risico's.
Nota Maatschappelijk vastgoed Zeewolde	Kans 100% Omvang: nihil
	Deze voor Zeewolde nieuwe nota is voorzien medio Q1-2025 Gevolgen voor onderhoudsplannen zullen met de uitkomsten hiervan geactualiseerd worden.

Risico's waar ook oog voor gehouden moet worden

Onderstaande ontwikkelingen worden gezien als een risico. Maar doordat er nog geen zicht is op een concretere invulling zijn hieraan nog geen bedragen te hangen. Op moment dat er meer duidelijkheid komt kan er aanleiding zijn om een onderwerp in een volgend P&C document in de bovenstaande tabel op te nemen.

Onderwerp	Stand van zaken op 1 januari 2025
Diverse ontwikkelingen in het gemeentefonds waar het nieuwe kabinet nog een besluit over moet nemen	Denk daarbij aan Jeugdzorg / WMO
Diverse ontwikkelingen vanuit het nieuwe kabinet t.a.v. subsidies voor specifieke onderwerpen	Denk daarbij aan de SPUK / CDOKE gelden duurzaamheid CDOKE Vanuit de CDOKE gelden worden nu werkzaamheden bekostigd voor het uitvoeren van werkzaamheden binnen de gemeentelijke organisatie. Als deze subsidie regeling stopt, zullen de functies van deze medewerkers anders gefinancierd moeten worden.
Geopolitieke ontwikkelingen (Oekraïne, vluchtelingen)	
Landelijke ontwikkelingen	De rijksoverheid begeeft zich op onderwerpen als inrichting van het ruimtelijke gebied steeds meer in de rol als regisseur, tot nu toe was dit een zaak van de lokale overheden, waar van toepassing in samenspraak met de provincie.
Wooncrisis	Onbekend nog de beperkingen ten aanzien net congestie / stikstof / PFAS
Transitie inzake klimaat /energie	
Rente ontwikkelingen	Als de noodzaak er komt om leningen aan te trekken heeft dit gevolgen voor de financiële positie
Informatieveiligheid	Dit maakt deel uit van de EHZM bedrijfscontinuïteit-uitvoeringsnota. Zal de komende jaren een belangrijk aandachtsgebied blijven maar heeft hiermee een borging als blijvend onderwerp van gesprek.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het bedrag dat aan weerstandscapaciteit benodigd is, volgt uit de bovenstaande tabellen. Ruwweg gaat het hier om de berekening "kans * omvang". Voor de risico's waarvoor deze berekening te maken is, komt het benodigde bedrag uit op € 2.842.500,- met de kanttekening dat er nog een aantal PM-posten is opgenomen.

Risicomanagement binnen Zeewolde is in ontwikkeling. Bij deze begroting is gestreefd om PM zoveel mogelijk te voorkomen en realistische inschattingen van risico's te maken. Ook wordt de Algemene Reserve als primaire buffer gezien. Minder voor de hand liggende buffers (zoals de overwaarde op gebouwen) zijn buiten beschouwing gelaten. Dit leidt ertoe dat er scherpere inschattingen zijn gemaakt.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De kwaliteit van kapitaalgoederen, en dus het onderhoud daaraan, zijn feitelijk het visitekaartje van een gemeente. Het zijn uitgaven die voor zowel de huidige gebruikers en inwoners als de toekomstige generaties van belang zijn.

Deze paragraaf geeft voor de huidige beheerplannen een toelichting op de kwaliteit van kapitaalgoederen in relatie tot de begrotingsruimte die de beheerplannen vergen. Er bestaat een koppeling met de voorzieningen of reserves die voor een aantal beheerplannen van toepassing zijn. In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat voor de vastgestelde beheerplannen de beschikbare middelen voldoende zijn voor de gehele looptijd van deze plannen en er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

BBV wetgeving

Volgens het BBV is het niet meer toegestaan om investeringen met maatschappelijk nut in een keer ten laste te brengen van de onderhoudsvoorziening. Deze moeten worden geactiveerd, waarbij de afschrijvingen ten laste van de speciaal daarvoor ingestelde reserve komen.

Looptijd en herziening: verkort

In onderstaand overzicht wordt per beheerplan de planperiode en het jaar van herziening weergegeven:

Categorie	Beheerplan	Plan-periode	Planning volgens begroting	Realisatie planning herziening
Wegen	Beheerplan wegen	2020 t/m 2024	2024	2024
Kunstwerken	Beheerplan kunstwerken	2021 t/m 2025	2025	2025
Groen	Beheerplan bestaat uit 2 delen, te weten: -Openbaar groen binnen de kom -Beplanting bermen en sloten buitengebied	2023 t/m 2027	2027	2027
		2020 t/m 2024	2024	2024
Openbare verlichting	Beheerplan Zeewolde verlicht	2023 t/m 2027	2027	2027
Speeltoestellen	Beheerplan Spelen	2021 t/m 2025	2025	2025
Gebouwen	Beheerplan gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2023 t/m 2027	2027	2027
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	2028	2028

Wegen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Wegen	Beheerplan wegen	2020 t/m 2024	Beide	2024
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2025	1.540.000	1.509.000		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2025	1.216.000	381.273		

In juli 2020 is het beheerplan wegen 2020-2024 vastgesteld. Dit betreft zowel de wegen binnen als buiten de kom. Voor de verschillende wegen is een kwaliteitsniveau vastgesteld en er wordt qua normering aangesloten bij de landelijk daarvoor geldende normen.

De financiering van het nieuwe beheerplan is aangepast en in lijn met het huidige Besluit Begroting en Verantwoordingprovincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor het vervangen van wegen.

Kunstwerken

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Kunstwerken	Beheerplan kunstwerken	2021 t/m 2025	Beide	2025
Voorziening 2025	Dotatie	Onttrekking		
	188.300	185.000		
Reserve 2025	Dotatie	Onttrekking		
	435.000	0		

Het Beheerplan Kunstwerken 2021 t/m 2025 is in 2020 vastgesteld. De financiering van het nieuwe beheerplan is aangepast en in lijn met het huidige Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor de vervanging van kunstwerken.

Groen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Groen	Beheerplan Openbaar groen binnen de kom	2023 t/m 2027	Geen	2027
	Beheerplan Bepanting bermen en sloten buitengebied	2020 t/m 2024	Geen	2024
	Boombeleidsplan kern	Vanaf 2019	Geen	Indien nodig
	Groenbeleidsplan buitengebied	Vanaf 2018	Geen	Indien nodig

Openbaar groen binnen de kom

Het beheerplan openbaar groen binnen de kom is in het voorjaar van 2023 opnieuw vastgesteld. Dit plan geeft aan welke groenvoorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze veilig en bruikbaar te houden.

Bepanting buitengebied

Het beheerplan groen buiten de kom is in 2020 geactualiseerd en vastgesteld. Dit plan geeft aan welke groenvoorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze veilig en bruikbaar te houden. Dit plan zal worden herzien nadat bekend is geworden waar de bomen die voorgaande jaren zijn verwijderd, worden aangeplant ter compensatie. De verwachting is dat het beheerplan eind 2024-begin 2025 wordt aangeleverd.

Openbare verlichting

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Openbare verlichting	Beheerplan Zeewolde verlicht	2023 t/m 2027	Reserve	2027
Reserve 2025	Dotatie	Onttrekking		
	177.000	174.000		

Het beheerplan Zeewolde verlicht is in 2023 vastgesteld en is de basis voor het planmatig onderhoud. Uitgangspunten voor dagelijks onderhoud, vervanging op termijn (van lichtmasten, armaturen en lampen) en aanwezige hoeveelheden zijn in dit plan beschreven. In 2027 wordt een nieuw beheerplan opgesteld.

Speeltoestellen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Speeltoestellen	Beheerplan Spelen	2021 t/m 2025	Geen	2025
Vervanging wordt voorzien in het Meerjaren investerings programma (MIP)				

Voor de speeltoestellen is in 2021 een beheerplan vastgesteld. Dit plan geeft aan welke voorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze in stand, veilig en bruikbaar te houden. De nota Speelruimtebeleid die in 2014 is vastgesteld omvat het algemene beleid waarop het beheerplan bij actualisatie wordt afgestemd. Dit plan wordt vervangen door het BOSS plan. Dit plan wordt in 2025 geactualiseerd. Dit plan richt zich niet alleen op spelen maar op ongeorganiseerd bewegen, ontmoeten, sporten en spelen in de buitenruimte (BOSS).

Gebouwen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Gebouwen	Beheerplan Gemeentelijke en onderwijs-gebouwen	2023 t/m 2027	Beide	2027
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2025	120.000	615.300		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2025	130.000	126.700		

Leidraad voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is het MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP). Het door de Raad vastgestelde MJOP liep tot 2022. Het MJOP 2023-2027 is in maart 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan is de basis voor het jaarlijks in december vast te stellen werkplan voor het daaropvolgende jaar. In het werkplan worden per gebouw de in het betreffende jaar uit te voeren onderhoudswerkzaamheden beschreven. Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor de dekking van het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor vervangingsinvesteringen. Hiermee is er een onderscheid gemaakt tussen onderhoud en vervangingsinvesteringen en is daarmee conform BBV.

Riolering

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	Voorziening (2 stuks)	2028
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2025	260.000	2.340.300		
Egalisatie voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2025	0	192.900		

Het onderhoud is uitgevoerd conform het bij raadsbesluit van 16 december 2021 vastgestelde Gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028 met de subtitel "Vooruit op de ingeslagen weg". De uitgangspunten van dit beleid zijn in overeenstemming met: initiatieven vanuit actualisatie Waterplan Zeewolde (2022) en het Klimaat adaptatiebeleid "Klimaatadaptatie Zeewolde" met als subtitel "Comfort onder druk".

De uitvoer van de taken is opgedragen aan het waterschap Zuiderzeeland. Zij heeft hiervoor een team ingericht die zich bezig houdt met het rioolbeheer. Zij combineert deze taak met haar eigen taken aan de rioolgemalen en persleidingen en de zuiveringsinstallatie.

Om schommelingen in het tarief door fluctuerende operationele lasten te voorkomen is in lijn met de BBV een egalisatievoorziening "Riolering" ingericht. Het resultaat wordt jaarlijks aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken. Vanwege een overdekking van de rioolheffing in 2023 is de egalisatievoorziening boven zijn plafond uitgekomen. Dit surplus (€ 192.900,-) wordt in mindering gebracht op het te heffen bedrag van 2025, dit betreft dus een eenmalige korting.

Ten behoeve van de bekostiging van de renovatie en vervanging van de riolering (stelsels voor de afvoer van vuil-, hemel- en drainagewater) is een voorziening “Riolering” ingesteld. De voorziening wordt jaarlijks, conform het GRP, met een vast bedrag aangevuld.

Integraal wijkbeheer (i.c. groot onderhoud en renovatie)

Een ander belangrijk aspect is het integraal wijkbeheer. Basis voor integraal wijkbeheer vormt de vastgestelde notitie uit 2007. Bij de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen in februari 2008 is hiervoor een bestemmingsreserve van € 5.000.000,- gevormd.

In de periode 2017 - 2019 is het integraal onderhoud in Zeewolde-noord (fase 1) uitgevoerd. Groot onderhoud voor Trekkersveld I en II is in 2022 afgerond. Het onderhoud in Zeewolde Waterbuurt (Zeewolde-noord fase 2) is in 2024 volledig afgerond.

Al langer geleden is gebleken dat de riolering in de Edelstenenbuurt niet goed functioneert. Het Waterschap Zuiderzeeland gaat daarom over tot het vervangen van de riolering in deze wijk. Dit is voor de gemeente aanleiding om het integraal onderhoud in deze wijk naar voren te halen, zodat wordt voorkomen dat de wijk twee keer achter elkaar op de schop moet. In een samenwerking tussen waterschap en gemeente is het integraal onderhoud in combinatie met het vervangen van de riolering inmiddels in voorbereiding. De uitvoering van dit werk start in oktober 2024.

Het project Botenbuurt is door het naar voren halen van de Edelstenenbuurt een jaar doorgeschoven. De gemeenteraad heeft gelden vanuit de bestemmingsreserve integraal wijkbeheer beschikbaar gesteld. Inmiddels zijn de voorbereidingen, waarbij de bewoners nadrukkelijk zijn/worden betrokken, gestart. De uitvoering zal volgens de huidige planning beginnen in het voorjaar van 2025.

Vanaf 2021 is de dotatie aan de bestemmingsreserve Integraal wijkbeheer gehalveerd.

Na het onderhoud in de Botenbuurt zal de intensiteit en vorm van het Integraal wijkbeheer, mede vanwege de verminderde financiële voeding van de bestemmingsreserve, opnieuw tegen het licht worden gehouden. Hierbij wordt afstemming gezocht met de consequenties van het duurzaamheidsbeleid, de warmtetransitie en het klimaatadaptatiebeleid.

Dekkingsreserves

Zeewolde maakt gebruik van een dekkingsreserve voor een aantal investeringen met economisch nut. De omvang van deze reserve is voldoende om de gehele kapitaallast van de objecten op te vangen gedurende de gehele looptijd van het activum (de investering). Opgemerkt is nog dat deze wijze van dekking van kapitaallasten met zich mee brengt dat aan de ene kant investeringen mogelijk worden gemaakt, aan de andere kant komen op de lange termijn geen middelen beschikbaar om het actief op enig moment te kunnen vervangen.

3.4 Financiering

Inleiding

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop Zeewolde haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Zeewolde streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Zeewolde geeft, waar het kan, invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt Zeewolde eisen aan de organisaties en instellingen waarmee het zaken doet. Zeewolde stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van Zeewolde op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden is kaderstellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2023.

Ontwikkelingen

Marktontwikkelingen

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Ontwikkelingen die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de Bank Nederlandse Gemeenten, het Schatkistbankieren en enkele andere banken. De renteverhogingen van de afgelopen 2 jaar door de ECB om de inflatie te beteugelen en te stabiliseren op een niveau van 2 tot 2,5% hebben effect gehad. De meest recente ECB-prognoses gaan uit van een inflatie voor 2024 van 2,5%, voor 2025 van 2,2% en voor 2026 van 1,9%. Hoewel de ECB een terughoudende houding aanneemt in publicaties en persconferenties, straalt de ECB vertrouwen uit over het gevoerde rentebeleid. De verwachting is dat de ECB met een aantal renteaanpassingen de rente eind 2024 verlaagd heeft tot 3,25%. De prognose voor 2025 is een verdere verlaging tot 2,25% aan het eind van het jaar.

Rentevisie

Aantrekken geld

Het rentebeleid van de ECB vertaalt zich, naar de rentevisie van de gemeente, in een daling voor de komende jaren. De rentevisie wordt bepaald op basis van langlopende leningen met een looptijd van 20 jaar. Deze percentages zitten ongeveer 0,25% onder de ECB-rente. Voor 2025 wordt de rente vastgesteld op 3,00%. Voor 2026 en verder wordt gerekend met een rentepercentage van 2,25%.

Beleggen in Schatkist

De rentepercentages voor het schatkistbankieren bevinden zich op hetzelfde niveau als de ECB-rente. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een gemiddelde renteopbrengst verwacht van 2,75% in 2025. Vanaf 2026 wordt een gemiddelde renteopbrengst van 2,25% verwacht.

Liquiditeit

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag dat Zeewolde zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld van 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming.

In onderstaande tabel wordt het drempelbedrag voor Zeewolde weergegeven per begrotingsjaar.

Drempelbedrag Schatkistbankieren				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Grondslag voor de norm: totaal van de begrote lasten op jaarbasis	93.696	94.375	87.648	85.560
<i>Drempelbedrag Zeewolde:</i>				
<i>In procenten</i>	2,0	2,0	2,0	2,0
<i>In €</i>	1.874	1.888	1.753	1.711

Zeewolde heeft op de lopende rekening bij de BNG een plafond ingesteld van € 400.000,-. Aan het eind van elke dag wordt het saldo boven dit plafond automatisch afgeroomd naar de Schatkist. Wekelijks wordt aan de hand van de betalingen die gedaan moeten worden, ingeschat welk bedrag van de Schatkist teruggestort moet worden op de lopende rekening bij de BNG.

Financieringspositie

De liquiditeitspositie van Zeewolde is gunstig. Zoals uit de tabel blijkt heeft Zeewolde op basis van vastgesteld beleid een financieringsoverschot. De verwachting is dat deze door inkomsten uit de grondexploitaties de komende jaren nog verder zal toenemen. Zeewolde behoeft daarom geen leningen aan te trekken.

Financieringspositie				
Ultimo boekjaar	2025	2026	2027	2028
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	70.105	68.215	66.192	64.237
Voorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	26.545	2.592	-20.081	-24.563
Vorderingen	11.879	11.879	11.879	11.879
Totaal Financieringsbehoefte	108.529	82.686	57.990	51.553
Financieringsmiddelen				
Reserves	115.651	109.166	103.193	100.150
Voorzieningen	9.014	8.566	8.293	8.257
Waarborgsommen en aangegane langlopende leningen	2.933	933	933	933
Totaal Financieringsmiddelen	127.598	118.665	112.419	109.340
Financierings-overschot / -tekort	19.068	35.980	54.428	57.789
Financiering				
Liquide middelen	447	447	447	447
Schatkist	18.023	34.935	53.383	56.744
Geïnduceerd vermogen (crediteuren + overlopende passiva - overlopende activa)	598	598	598	598
Totaal Financiering	19.068	35.980	54.428	57.789

Financieringsbehoefte korte en lange termijn

Bij het opstellen van de liquiditeitsprognose daarentegen wordt ook rekening gehouden met ontwikkelingen die zich nog in de initiatieffase bevinden. Over deze ontwikkelingen heeft de raad nog geen besluit genomen. De impact van deze ontwikkelingen op de liquiditeit wordt wel meegenomen in de berekeningen. De financieringspositie in de liquiditeitsprognose wijkt daarom af van bovenstaande tabel. De liquiditeitsprognose wordt periodiek opgesteld, waardoor actueel inzicht verkregen wordt in de financieringspositie van de Zeewolde voor de komende jaren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de meest actuele grondexploitaties, het MeerjarenInvesteringsPlan en ontwikkelingen in de initiatieffase. Op basis van de liquiditeitsprognose en de rentevisie wordt de strategie bepaald. Zoals hiervoor al opgemerkt is de liquiditeitspositie gunstig.

Liquiditeitsplanning				
Ultimo jaar	2025	2026	2027	2028
Liquide middelen	20.623	8.605	79	17.618
Algemene Dienst	-19.263	-14.413	-10.625	-5.794
Grondexploitatie	9.246	7.887	28.164	5.970
Aflossingen langlopende leningen	-2.000	-2.000	0	0
Aflossingen uitgezette leningen	0	0	0	0
Kasgeldleningen	0	0	0	0
Af te sluiten langlopende leningen	0	0	0	0
Financieringspositie	8.605	79	17.618	17.794

Risico's

Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. In het Treasurystatuut 2023 is dit risico op uitzettingen beperkt door uitsluitend schatkistbankieren en onderhandse leningen te hanteren. Tegelijkertijd worden valutarisico's uitgesloten door alleen financieringen en uitzettingen aan te gaan in euro's.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Zeewolde bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, waaronder Alliander, Vitens, de BNG en HVC.

Verstrekte leningen

Hierbij gaat om startersleningen, duurzaamheidsleningen en een verstrekte lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming).

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover Zeewolde risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Zeewolde kent alleen directe garant- en borgstellingen.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen. De inbaarheid van de debiteuren wordt continu nauwlettend gemonitord.

Intern liquiditeitenrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitenbeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en MeerjarenInvesteringsPlanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Zeewolde beperkt haar interne liquiditeitenrisico door haar financieringsactiviteiten te baseren op een actuele liquiditeitsplanning in meerjarenperspectief.

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichthoudende rol.

	Kasgeldlimiet			
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Omvang begroting per 1 januari	93.696	94.375	87.648	85.560
<i>(1) Toegestane kasgeldlimiet</i>				
<i>In procenten</i>	8,5	8,5	8,5	8,5
<i>In €</i>	7.964	8.022	7.450	7.273

Zeewolde maakt door het financieringsoverschot geen gebruik van kasgeldfaciliteiten. Er bestaat door het overschot veel ruimte onder de kasgeldlimiet.

Renterisico over de vaste schuld

Renterisiconorm

In de Wet Fido is ook voor langlopende financieringen (looptijd langer dan 1 jaar) een norm gesteld om in meerjarenperspectief een stabiele rentelast in de begroting te bewerkstelligen. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal. Met de berekening van de renterisiconorm wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel risico de gemeente in elk jaar loopt ten aanzien van de rentelast van dat jaar. Simpel gezegd worden de aflossingen en de renteherzieningen gerelateerd aan het begrotingstotaal (na wijzigingen). Hierdoor is het renterisico direct gerelateerd aan het budgettaire risico. Hoe meer de aflossing van de schuld in tijd gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting is voor renteschokken bij herfinanciering. Evenals bij de kasgeldlimiet heeft de provincie in het kader van de Wet Fido ook hier een toezichthoudende rol. De toetsing vindt plaats via de paragraaf Financiering in de begroting (vooraf) en de jaarstukken (achteraf). Deze norm bepaalt bij de treasuryfunctie naast onder andere rentepercentages mede de looptijd van nieuw af te sluiten leningen.

	Renterisiconorm			
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Grondslag voor de norm:				
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	93.696	94.375	87.648	85.560
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>				
<i>20% van de begrote lasten op jaarbasis</i>	18.739	18.875	17.530	17.112
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	2.000	2.000	-	-
<i>Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)</i>	2.000	2.000	-	-
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm</i>	16.739	16.875	17.530	17.112
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Voor Zeewolde is de renterisiconorm minder relevant. De enige langlopende lening is binnen een paar jaar afgelost en structureel is sprake van een financieringsoverschot.

Opgenomen langlopende geldleningen

De portefeuille van langlopende geldleningen bevat één lening. Deze lening is eind 2026 afgelost. Het is niet te verwachten dat op korte termijn nieuwe langlopende leningen afgesloten worden.

Leningenportefeuille				
Geldverstrekker	bedrag per 01-01-2025	bedrag per 31-12-2025	rente- percentage	einddatum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4.000	2.000	-0,40%	31-3-2026
Totaal	4.000	2.000		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x € 1,-)		2025 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		0
Externe rentebaten		-628.600
Totaal door te rekenen externe rente		-628.600
De rente die aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-	
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-9.900
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	
Saldo door te rekenen externe rente		-618.700
Rente over het eigen vermogen	+/+	0
Rente over de voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-618.700
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
Renteresultaat op taakveld treasury		-618.700

Projectfinanciering

Zeewolde heeft voor de grondexploitatie als projectfinanciering een lening afgesloten met een negatief rentepercentage, waardoor de gemeente rente ontvangt over de lening. Deze rente komt ten gunste van de grondexploitatie.

Rente-omslagpercentage

De notitie rente 2023 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een éénduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Zeewolde heeft een renteopbrengst over 2025. Daarom wordt geen rente-omslagpercentage berekend en vindt geen rentetoerekening plaats aan de vaste activa.

Samenvatting

Effectindicatoren financiering

	Effectindicatoren			
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Renterisiconorm:				
<i>Wettelijke norm</i>	20%	20%	20%	20%
<i>Percentage Zeewolde</i>	2%	2%	0%	0%
Kasgeldlimiet:				
<i>Wettelijke norm</i>	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
<i>Percentage Zeewolde</i>	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
<i>Wettelijke norm</i>	2,0%	2,0%	2,00%	2,00%
<i>Percentage Zeewolde</i>	N.B.	N.B.	N.B.	N.B.
Financieringspositie:				
<i>Financierings-overschot / -tekort</i>	19.068	35.980	54.428	57.789

De liquiditeitspositie van Zeewolde is dermate gunstig dat er sprake is van een financieringsoverschot. Zeewolde zal op basis van de meest recente liquiditeitsplanning de komende jaren geen gebruik maken van leenfaciliteiten. Door het liquiditeitsoverschot blijft Zeewolde ruim onder de gestelde rentenormen. Door de stijgende rente op de geldmarkten zal Zeewolde de komende jaren een renteopbrengst realiseren. Het risicoprofiel van Zeewolde op het gebied van financiering is laag.

3.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

Deze paragraaf geeft een stand van zaken van de interne bedrijfsvoering van Zeewolde en een inzicht in ontwikkelingen, beleid- en beleidsvoornemens op het gebied van de bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering betreft het geheel en de wijze van inzet van de beschikbare middelen (personeel, automatisering, huisvesting en materieel) waarmee de door de gemeenteraad vastgestelde programma's gerealiseerd moeten worden. Het is een primaire verantwoordelijkheid van het college die in belangrijke mate aan de directie is gemandateerd.

Stand van zaken (waar staan we op 01-01-25)

Collegeprogramma 2022-2026

Op basis van het coalitieakkoord is eind 2022 het collegeprogramma 2022-2026 tot stand gekomen. Er is in dit programma voortgebouwd op de vastgestelde begroting van 2023 (uit midden 2022).

Voor het collegeprogramma is een thematische invalshoek gekozen om zo de onderlinge samenhang van de 53 speerpunten onder de zes thema's uit het collegeprogramma beter tot zijn recht te laten komen en daar waar nodig activiteiten team overstijgend aan te pakken. Deze begroting 2025 is via de indeling van het collegeprogramma tot stand gekomen en geeft de speerpunten aan van de WWW vragen van de begroting 2025.

Organisatie

De gemeente bestaat voor haar inwoners en bedrijven en is verantwoordelijk voor een zo adequaat mogelijke dienstverlening op al haar (beleids-)terreinen en bevoegdheden. De visie van de organisatie is om een wendbare en toekomstbestendige organisatie te worden. De missie is het bouwen aan een effectieve, verbindende en eigentijdse gemeentelijke organisatie.

Organisatievorm

De organisatie is ingericht op basis van een eenhoofdige leiding, de gemeentesecretaris/algemeen directeur, een managementteam (MT) en zeven basisteams onder leiding van een teamleider. Samen met de directeur vormen de zeven teamleiders het MT. Voor grote vraagstukken uit de samenleving zijn er opgaveregisseurs die worden bijgestaan door medewerkers uit meerdere teams. De dagelijkse en strategische HR-ondersteuning is ondergebracht bij Meerinzicht domein bedrijfsvoering. Medewerkers van Meerinzicht participeren actief in de reguliere processen van Zeewolde. Meerinzicht faciliteert voor de gemeentes Zeewolde, Harderwijk en Ermelo onder meer Gebouwen, Inkoop, Belasting, Juridische Zaken, HRM, ICT, Communicatie en Financiën.

Organisatieontwikkeling

Een onderwerp dat ons allen raakt, ambtenaren, bestuurders en inwoners is het functioneren van de gemeentelijke organisatie; de manier waarop we formeel en informeel met elkaar omgaan en samenwerken. Dit gaat niet alleen om regels en structuren, maar juist ook om werkwijze en cultuur. En hier is altijd wat te doen en is er altijd beweging, binnen én buiten de organisatie.

Het uitgangspunt is dat het reguliere werk altijd goed wordt uitgevoerd, met effectief, verbonden en eigentijds als leidraad. Daarnaast werken we ook permanent aan ontwikkeling van de organisatie. De bedoeling van de organisatieontwikkeling is drieledig: om een steeds betere kwaliteit van leven te bieden aan onze inwoners, om een steeds transparantere, responsieve en verantwoordelijke overheid te worden en om het vertrouwen van inwoners in de overheid te versterken.

Sinds 2021 is er een nieuwe organisatiestructuur. Daarmee is een belangrijke "harde stap" gezet. De koers is duidelijk: *we willen een wendbare en toekomstbestendige organisatie zijn die in staat is om zo goed mogelijk om te gaan met de (veranderende) behoeften en vraagstukken in de samenleving.* Vanaf 2022 staan leiderschapsontwikkeling en opgavegericht werken centraal. Dat laatste is bijvoorbeeld gebruikt om het collegeprogramma op te stellen en te monitoren.

Met het externe bureau dat in 2023 is gekozen om een onderzoek uit te voeren naar de huidige stand van zaken van de organisatieontwikkeling, zijn concrete en zorgvuldige stappen gezet in het vormgeven van het onderzoek. Het doel is concrete handelingsperspectieven te verkrijgen voor doorontwikkeling de komende twee tot drie jaar. Dit onderzoek start na de zomer 2024 gelijktijdig met een communicatiecampagne om alle medewerkers actief te betrekken bij de organisatieontwikkeling.

In 2025 staan centraal: de (actiegerichte) opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek, het concreet maken van wat het betekent een effectieve, verbindende en eigentijdse organisatie te zijn, integraal samen te werken vanuit de bedoeling en het doorwerken aan het dienend en coachend leiderschap. Bij al deze activiteiten gaat het er om medewerkers (en dus ook leidinggevendenden) hun talent optimaal te (laten) ontwikkelen en in te zetten voor Zeewolde, zodat er een wendbare en toekomstbestendige organisatie ontstaat die alles wat er op ons afkomt als samenleving op de best mogelijke wijze aanpakt en oplost.

Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) Meerinzicht

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. Via een twee-sporen aanpak (beleid sociaal domein en bedrijfsvoering Meerinzicht) krijgt de inrichting van dashboards, het opstellen van informatieprotocollen en het formuleren van kritische prestatie-indicatoren vorm.

Voor de begeleiding van het opstellen van KPI's voor domein Bedrijfsvoering is in 2023 Berenschot aangetrokken. In juni 2024 is het rapport met bevindingen en aanbevelingen verschenen en is Meerinzicht om een reactie gevraagd. De raden worden hierover geïnformeerd. Tot eind 2025 gaan we werken met zes KPI's die worden verbonden aan de P&C-cyclus. Met de indicatoren die in de monitor staan, kan de gemeenteraad sturen op inhoud en budgetten. Eind 2025 volgt een eerste evaluatie om te bezien hoe alle KPI's voldoen en of er een of meer KPI's gewenst zijn of kunnen vervallen.

Personeel en organisatie

In 2023 en de eerste helft van 2024 zijn er veel vacatures ingevuld. Een deel van de vacatures betrof vervanging maar ook een significant deel betrof invulling van nieuwe vacatures waarvoor budget en middelen beschikbaar zijn gesteld. Het is gelukt om een belangrijk deel van de vacatures in te vullen waarbij opvallend is dat er ook een aantal trainees en "potentials" zijn ingestroomd. In het kader van duurzame inzetbaarheid en pensionering van medewerkers is er ook een aantal medewerkers intern doorgestroomd en bevorderd. Aandachtspunt is de invulling van vacatures die ontstaan door de omgevingswet. Dit zijn vacatures met een nieuwe functie-inhoud die vraagt om een andere benadering van de arbeidsmarkt. Oplossingen worden hiervoor bedacht maar het moet nog blijken of die uitkomst bieden.

In september 2023 is er een recruiter gestart. Deze recruiter is ondergebracht bij HRM van Meerinzicht en laat vooral inspanningen zien bij moeilijk inzetbare vacatures. De eerste vruchten zijn hier inmiddels van geplukt.

In 2025 zal er weer een medewerkers - tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden worden onder alle medewerkers van Zeewolde.

Ziekteverzuim

De organisatie streeft naar een ziektepercentage van 4,0%. Verzuim is een terugkerend onderwerp in het Managementoverleg. De verwachting is dat het verzuim voorlopig blijft dalen en voor 2024 onder de 7% zal uitkomen.

Notitie Overhead 2023 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In december 2023 is de notitie Overhead 2023 van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) verschenen. Wat onder overhead wordt verstaan is aangescherpt. De commissie BBV werkt met stellige uitspraken en adviezen. Stellige uitspraken dienen verplicht te worden opgevolgd. Deze zijn in deze begroting verwerkt. Concreet hebben deze aanvullingen geen effect op begrotingssaldo, wel op interne doorberekeningen.

Samenwerking en regie algemeen

Doelstelling van samenwerking is het verhogen en borgen van kwaliteit en continuïteit van dienstverlening tegen aanvaardbare kosten, waarbij op langere termijn sprake is van minder "meerkosten".

Een manier om invulling te geven aan samenwerking is het vormen van een verbonden partij. Voor de sturing op alle verbonden partijen - in toenemende mate van belang- en de daarbij horende logische taakverdeling en rolzuiverheid, is dit in Zeewolde ondergebracht in het team Bestuur- en Directie Ondersteuning. Binnen dit team is o.a. business control, opgave – regie en het opdrachtgeverschap jegens de verbonden partijen en de organisatieontwikkeling ondergebracht.

Samenwerking EHZM

Er wordt vanuit Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht continu geïnvesteerd in de samenwerking. De inhoudelijke samenwerking vindt al plaats op dienstverlening, de gebiedsagenda, en de beleidsmatige kant van het sociaal domein. In breed EHZM-ambtelijk verband (secretarissen, netwerkdirectie en bestuursadviseurs) wordt nagedacht, steeds vanuit de behoefte van de inwoners, hoe de EHZ-samenwerking geoptimaliseerd kan worden.

In 2023 is een begin gemaakt met het verkennen van het perspectief op de EHZ-samenwerking door de drie colleges. Een ambtelijke ontwikkelgroep ondersteunt de drie secretarissen inhoudelijk en procesmatig. Een bestuurlijke stuurgroep EHZ - bestaande uit drie burgemeesters, drie wethouders en drie secretarissen - bepaalt vorm en tempo.

Samenwerking in Flevoland en Gelderland

In Gelderland in de uitwerking van een regioarrangement Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde (EHPZ), deels als vervolg op de eerdere Gebiedsagenda EHZ, ook in samenwerking met de twee betrokken provincies en waterschappen.

Deze samenwerking heeft als doel:

EHPZ – lokale samenwerking – daily urban system (gebied om Zeewolde heen waarin dagelijks woon/werkverkeer plaats vindt):

- Van de 7 deelregio's in Gelderland;
- Putten toegevoegd door GS Gelderland;
- Lokaal met onze partners;
- Compacte samenwerking.

Ontwikkelingen hierin voor 2025 zijn:

- Komen tot een Ruimtelijke Visie voor het gehele gebied, o.a. gebaseerd op onderliggende Omgevingsvisies;
- Vaststellen van de regionale programmering van werklocaties;
- Uitwerken van 1-2 opgaven;
- Haalbaarheidsonderzoeken oeververbinding Horst-Zeewolde en Keervoorziening spoor Harderwijk (t.b.v intercitystatus);
- Implementatie uitkomsten onderzoek Profiel van de regio EHPZ.

In de provincie Flevoland via de Strategische Agenda Flevoland (SAF) in de uitwerking in het ruimtelijk voorstel Flevoland.

Deze samenwerking heeft als doel:

- Flevoland – Rijk regio samenwerking;
- De verbinding met het rijk voor ontwikkelingen;
- Uitwerking van het manifest Samen maken we Flevoland;
- Gelijkwaardige samenwerking binnen Flevoland.

Ontwikkelingen hierin voor 2025 zijn:

- Uitwerking van de eerder bestuurlijk vastgestelde 13 prioritaire thema's binnen de 3 pijlers;
- Een actualisering van de Strategische Agenda Flevoland;
- Blijvend werken aan meervoudige (qua departementen) en korte lijnen in de samenwerking met het Rijk.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Interbestuurlijk toezicht (IBT) is een wettelijke taak van de provincie, waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door de gemeenten. Op 25 november 2014 heeft uw raad ingestemd met het, namens het college, ondertekenen van deze overeenkomst door de burgemeester.

In 2018 is de wet landelijk geëvalueerd. Daarbij heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de conclusie getrokken dat er niets gewijzigd word aan de bestaande praktijk van het Interbestuurlijk Toezicht. Op die basis is er in 2019 een convenant getekend tussen de Flevolandse gemeenten en de provincie.

De provincie Flevoland en de zes gemeenten hebben daarbij nieuwe afspraken gemaakt over de manier waarop provincie en gemeenten omgaan met het toezicht. Eind 2024 wordt deze overeenkomst herzien.

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken gemaakt over:

- De uitgangspunten die voor het toezicht gelden. Het interbestuurlijk toezicht vindt plaats op basis van transparantie, begrip en vertrouwen;
- De informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie;
- De criteria waaraan de provincie toetst;
- De intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties).

Op basis van de bestuursovereenkomst ontvangt de provincie jaarlijks de gegevens van gemeenten over hun uitvoering van taken op de genoemde domeinen. Op grond daarvan stelt de provincie een concept oordeel op, verifieert dit per domein in een ambtelijk overleg met de betrokken gemeente en delen het eindoordeel in een toezichtbrief aan het bestuur mee. Naar aanleiding daarvan bepaalt de provincie het toezichtregime voor die gemeenten op het betreffende terrein op maat.

De mogelijke beoordeling door de provincie is per domein:

- Groen: adequaat, dat wil zeggen voldoende tot goed;
- Oranje: redelijk adequaat, dat wil zeggen voor verbetering vatbaar (met serieuze aandachtspunten);
- Rood: niet adequaat, dat wil zeggen onvoldoende.

De bestuursovereenkomst IBT heeft betrekking op de naleving van wet- en regelgeving op de volgende domeinen, waarbij de provincie het toezichthoudend gezag is:

- Ruimtelijke ordening en huisvesting;
- Milieu;
- Archief;
- Monumenten en archeologie;
- Financiën;
- De vestiging van statushouders.

Voor wat betreft het financieel toezicht 2024 heeft Zeewolde de kleur oranje. Dit hangt samen met de begrotingstekorten in de komende jaren.

Dienstverlening

Door de steeds nauwere samenwerking tussen Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht is ook de samenwerking gegroeid op het gebied van dienstverlening aan de inwoners. Meerinzicht neemt daarin een prominente plek in omdat daar de dienstverlening aan de inwoners van Zeewolde plaatsvindt op het terrein van het Sociaal Domein en Belastingen. De drie gemeenten en Meerinzicht trekken gezamenlijk op om de dienstverlening aan de inwoners steeds verder te optimaliseren. De doorontwikkeling van (digitale) dienstverlening is een continu proces en is verankerd binnen het gezamenlijk programma Dienstverlening van Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht dat in 2020 is gestart.

Ontwikkeling van een Klant Expertise Centrum

In 2024 en 2025 zetten we verdere stappen in de optimalisatie van de eerstelijns dienstverlening door de ontwikkeling van een Klant Expertise Centrum (KEC) voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Dit centrum zal fungeren als de centrale ingang voor alle eerstelijns vragen en diensten (via de daarvoor ingezette kanalen), waardoor inwoners sneller en efficiënter geholpen kunnen worden. Het KEC zal daarnaast ook verantwoordelijk zijn voor zowel het beheer en de inrichting van de kanalen als het beleid omtrent de eerstelijns dienstverlening, waarbij de focus ligt op kwaliteit en klanttevredenheid.

Doorontwikkeling van de Kennisbank

Een belangrijke pijler van onze dienstverlening is de kennisbank, die voortdurend wordt doorontwikkeld om actuele en accurate informatie te bieden aan medewerkers. In 2024 wordt geïnvesteerd in verdere uitbreiding en verbetering van (het beheer van) de kennisbank, zodat deze nog beter kan functioneren als centrale bron van informatie. Dit draagt bij aan een uniform en consistent antwoordbeleid, wat de kwaliteit van de dienstverlening ten goede komt.

Terugluisterprotocol voor Trainingsdoeleinden

Om de kwaliteit van onze dienstverlening continu te waarborgen en te verbeteren, wordt er gewerkt aan een terugluisterprotocol voor trainingsdoeleinden. Dit protocol maakt het mogelijk om gesprekken te analyseren en te gebruiken voor trainingsdoeleinden, zodat medewerkers gerichte feedback kunnen krijgen en hun vaardigheden kunnen aanscherpen. Dit draagt bij aan een hogere klanttevredenheid en professionalisering van onze dienstverlening.

Harmonisatie van Contentkanalen

Een ander belangrijk speerpunt is de harmonisatie met betrekking tot de regie over al onze contentkanalen. Dit betekent dat we werken aan een geïntegreerde aanpak voor het beheer van e-mail, websites, digitale formulieren en de kennisbank. Door deze kanalen (en daar waar mogelijk ook de achterliggende werkprocessen) op elkaar af te stemmen en te harmoniseren, kunnen we een omnichannel strategie realiseren. Dit zorgt ervoor dat inwoners via elk kanaal dezelfde hoge kwaliteit van dienstverlening ervaren, ongeacht welk kanaal zij gebruiken.

Ontwikkeling leerlijn dienstverlening

In het afgelopen half jaar hebben de drie gemeenten gezamenlijk gewerkt aan de ontwikkeling van de leerlijn dienstverlening binnen het leerplein. Deze leerlijn wordt ontworpen om de kwaliteit van onze gemeentebrede dienstverlening verder te verbeteren en richt zich op drie kerngebieden: communicatie, ambtelijk vakmanschap en inclusie & diversiteit.

Communicatie: Binnen dit onderdeel ligt de focus op klantvriendelijkheid, hospitality, gespreksvaardigheden, omgaan met weerstand en het creëren van een klantreis. Door middel van intensieve training en praktijkgerichte workshops worden onze medewerkers getraind om effectiever en empathischer te communiceren, wat bijdraagt aan een hogere klanttevredenheid.

Ambtelijk vakmanschap: Hier richten we ons op de basisvaardigheden van de gemeentelijk ambtenaar. Medewerkers leren vanuit welke waarden zij werken en hoe zij inwoners beter kunnen betrekken bij gemeentelijke processen. Dit onderdeel is cruciaal voor het versterken van de professionele competenties en het vergroten van de betrokkenheid van onze medewerkers bij hun werk en de gemeenschap (dit geldt uiteraard niet alleen voor onze frontoffice medewerkers)

Inclusie & diversiteit: De kracht van diversiteit wordt benut door te focussen op inclusieve communicatie en het omgaan met verschillen. Trainingen in dit segment helpen medewerkers om een inclusieve cultuur te bevorderen, waarin iedere inwoner zich gehoord en gewaardeerd voelt.

Bezwaarschriften

De raad en het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester hebben samen met de raden, de colleges en de burgemeesters van de gemeenten Harderwijk en Ermelo, en met het bestuur van Meerinzicht een gezamenlijke commissie voor bezwaarschriften aangesteld. Deze commissie adviseert inzake te nemen beslissingen op bezwaren tegen besluiten van het bestuur, de gemeenteraad, het college en de burgemeester. De commissie brengt jaarlijks voor 1 juli aan de bestuursorganen van de gemeente en van Meerinzicht verslag uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar. Voor informatie over de afhandeling van bezwaren wordt verwezen naar dit jaarverslag.

Informatieveiligheid en privacy

Gemeenten staan voor een aantal grote uitdagingen. Ook op het gebied van privacy & informatieveiligheid. Cybercriminaliteit neemt wereldwijd toe, waarbij gemeenten ook een doelwit zijn. De verdediging daartegen is essentieel en heeft in de eerste plaats bewustwording nodig bij alle medewerkers, naast investeringen in techniek. De techniek helpt, maar de mens blijft de zwakke schakel. Voor zowel privacy als informatieveiligheid zullen we de komende jaren het volwassenheidsniveau van de organisatie moeten verhogen en de bewustwording bij onze medewerkers moeten vergroten.

De EU heeft op het gebied van wetgeving de nodige zaken op stapel staan die in de komende jaren veel gaan eisen van gemeentelijke organisaties. Digital Decade is een Europees programma dat als gids moet dienen voor de digitale transformatie van de Europese Unie in 2030. En de kern ligt in de verhoging van onze digitale veiligheid. De wetten moeten in samenhang worden bekeken, niet afzonderlijk. Tussen nu en 2026 krijgen gemeenten te maken met 13 nieuwe regelgevende initiatieven op het gebied van digitalisering. De komende tijd zal dit verder uitgewerkt worden, waar nodig zal als onderdeel van deze uitwerking, aparte advisering naar college en/of raad hierover volgen.

Artificial Intelligence (AI) kan op bepaalde vlakken naar alle waarschijnlijkheid kostenbesparingen opleveren. Dit vergt in de komende jaren de nodige investeringen in de mogelijkheden en trainingen in de omgang met AI, zodat we de technologische vooruitgang voor ons kunnen laten werken op een wettelijk correcte manier. De financiële risico's worden wel groter door de boetemogelijkheden die opgenomen zijn in de nieuwe wetgeving.

Wetgeving die direct impact heeft:

NIS2 (Network & Information Systems Directive). Gemeenten moeten nu reeds voldoen aan de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Dit is zelfregulering. Door de omzetting van NIS2 in Nederlandse wetgeving, worden de normen uit de BIO verplicht en komt er een toezichthoudende autoriteit. Deze heeft de mogelijkheid van het opleggen van boetes als niet voldaan wordt aan de eisen van NIS2. De bestuurlijke verantwoordelijkheid wordt specifiek vastgelegd en kennis bij bestuur zal moeten worden aangetoond. Naast opzet en bestaan van de normen, moeten we ook werking kunnen aantonen. Ook het leveranciersmanagement wordt aangescherpt en verzwakt, met meer wettelijke verantwoordelijkheid voor de gemeenten.

AI-Act (Artificial Intelligence Act). De AI-Act heeft als doel om een balans te vinden voor de bevordering van innovatie door het gebruik van AI, algoritmes en machine learning en aan de andere kant de bescherming van de rechten, de veiligheid en het welzijn van burgers en de maatschappij. Gemeenten zijn verplicht om bij gebruik van hoog risico algoritmen vooraf risicoanalyses uit te voeren. Ook zal er een register bijgehouden moeten gaan worden van alle algoritmen die gebruikt worden en die een impact op de inwoner kunnen hebben. Dit register moet in het kader van transparantie openbaar worden gemaakt.

Open Data Richtlijn

Door toenemende digitalisering wordt het genereren, delen en gebruik van data steeds belangrijker voor onze maatschappij en economie. De Open Data Richtlijn is bedoeld om af te dwingen dat overheidsinstanties bepaalde gegevens zoals gegevens over milieu, vervoer en overheidsdiensten die worden verzameld en beheerd, openbaar beschikbaar stellen voor hergebruik. Een belangrijk aspect hierbij is dat dit data-gerelateerde beleid betrekking kan hebben op persoonsgegevens en niet-persoonsgegevens. De AVG is randvoorwaardelijk aan de datastrategie.

Samenvattend

Veel van de nieuwe wetgeving die op gemeenten afkomt start met bewustwording van medewerkers. Vanuit privacy & informatieveiligheid zullen we in de komende jaren voortdurend aandacht blijven vragen voor die bewustwording. De mogelijkheden van AI zijn groot, evenals de risico's. Centrale regie is daarbij belangrijk. Informatiebeveiliging van (persoons)gegevens is cruciaal en voorkomen van informatie veiligheidsincidenten en datalekken is uitermate belangrijk. Daarbij is bewustwording van de risico's en de verplichtingen die gemeenten hebben de eerste stap. Een voorbeeld van die risicobewuste aanpak, is het oefenen/voorbereiden op mogelijke Cyber incidenten, waar we in 2024 mee zijn gestart. Tot slot zal het toezicht geïntensiveerd worden, deels door intern-, deels door extern toezicht.

Bedrijfscontinuïteit

In 2023 heeft het onderwerp bedrijfscontinuïteit een doorontwikkeling doorgemaakt. Er is een kerngroep vanuit de EHZM samenwerking geformeerd in opdracht van de Netwerkdirectie EHZM. In deze kerngroep worden veel BCM onderwerpen die al onder de aandacht bij de partners zijn nu meer in samenhang uitgewerkt. Vanuit een BCM Beleidsnota is er een uitvoeringsnota geschreven met hierin uitgewerkt welke concrete acties meerjarig invulling geven aan dit beleid. Ook in 2025 wordt er jaarlijks een actieplan gemaakt wat invulling geeft aan de uitvoeringsnota.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Met ingang van het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Voor Zeewolde betekent dat, dat het college van B&W, via de jaarrekening 2023, verantwoording heeft afgelegd over de rechtmatigheid aan de raad.

Bij de aanbidding van de begroting maakt deze paragraaf wel deel uit van het hoofdstuk, maar zullen kort die onderwerpen die in de jaarrekening samen gaan komen om de verantwoording mede-mogelijk te maken worden aangehaald. In de vorm van een jaarlijks door het college vast te stellen Controleplan wordt gaande het jaar de benodigde informatie opgehaald en beoordeeld. Daarmee kan deze gebruikt worden bij de jaarrekening.

Frauderisico's

De EHZM organisaties hebben in 2023 gezamenlijk fraudebeleid met een bijbehorende frauderisicoanalyses voor de 4 organisaties opgesteld. Dit onderwerp is onderdeel van het Controleplan 2025.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O beleid)

De EHZM organisaties hebben in 2023 gezamenlijk M&O beleid met een bijbehorende analyses voor de 4 organisaties opgesteld. Dit onderwerp is onderdeel van het Controleplan 2025.

3.6 Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hierbuiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente gelieerd is hebben veelal een historische of wettelijke bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn we in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak; denk hierbij aan kennisvoordeel, de lokale overheid kan gebruik maken van kennis waarover zij zelf niet beschikt
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.
 - Een paar voordelen kunnen zijn:
 - Risicospreiding, risico's worden met andere partijen gedeeld;
 - Continuïteit, door meer schaalgrootte te creëren is de organisatie niet afhankelijk van de kennis van individuen.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting van de gemeente wordt er uitgegaan van de door de gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden meest recent aangeboden (concept-)begroting. Tenzij de raad reeds besloten heeft de aangeboden begroting op een andere wijze op te nemen.

Er is de laatste jaren een trend zichtbaar waarbij de indexatiepercentages van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden niet op dezelfde lijn liggen als het percentage waar de gemeente zelf mee rekent vanuit de meicirculaire en anders dan waarmee de algemene uitkering gecorrigeerd wordt voor loon- en prijsstijgingen. Voor onze gemeenschappelijke regelingen geldt, dat we verwachten dat zij meebewegen met de (financiële) ruimte van de gemeente. We zien gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden als “verlengd lokaal bestuur” en daarmee ook onderdeel van onze financieringssystematiek.

Overige deelnemingen

De gemeente heeft ook een deelneming in het Appa-fonds van BNG, bedoeld voor de pensioenopbouw van politieke ambtsdragers. Dit betreffen geen aandelen, maar participatiebewijzen, waarbij er geen bestuurlijke invloed (stemrecht) is. Om die reden is deze deelneming niet in het overzicht verbonden partijen opgenomen.

Hieronder is een overzicht weergegeven van de aan Zeewolde verbonden partijen.

Verbonden partij	Type	Portefeuillehouder	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Alliander	Naamloze Vennootschap	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 0,15% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	205.377 aandelen; nominale waarde van € 1,03 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Naamloze Vennootschap	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 0,00014% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	78 aandelen; nominale waarde van € 195,- (€ 2,50 per stuk)
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Gemeenschappelijke Regeling	E.L. van de Beld	Ja / stemrecht / 16,67% zeggenschap	Jaarlijkse bijdrage
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Coöperatie	E.S.W. Bron	Ja / stemrecht	Jaarlijkse bijdrage
Gebiedsontwikkeling Oosterveld	Gemeenschappelijke Regeling	H.L. Hermans	Ja / stemrecht / 1/3 ^e zeggenschap	n.v.t.
GGD Flevoland	Gemeenschappelijke Regeling	E.L. van de Beld	Ja / stemrecht / 16,67% zeggenschap.	Jaarlijkse bijdrage op basis van een vast bedrag per inwoner.
Het Flevolands Archief	Gemeenschappelijke Regeling	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 14,29% zeggenschap	Jaarlijkse bijdrage
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Naamloze Vennootschap	E.S.W. Bron	Ja / stemrecht / 0,55% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	20 aandelen; nominale waarde van € 20,- (€ 1,- per stuk)
Meerinzicht	Gemeenschappelijke Regeling	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 33,33% zeggenschap	Jaarlijkse bijdrage
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	Gemeenschappelijke Regeling	H.L. Hermans	Ja / stemrecht / naar rato van de bijdrage	Jaarlijkse bijdrage
Veiligheidsregio Flevoland	Gemeenschappelijke Regeling	G.J. Gorter	Ja / stemrecht / 5% bij begroting / overige besluiten 1 stem	Jaarlijkse bijdrage
Vitens	Naamloze Vennootschap	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 1,70% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	98.457 aandelen; nominale waarde van € 98.457,- (€ 1,- per stuk)

Alliander	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Utrechtseweg 68 6812 AH, Arnhem
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer
Ambtelijke accounthouder:	J.P.W. van Veldhoven
Openbaar belang:	<p>Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend.</p> <p>Alle aandelen van Alliander zijn direct in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). Hiermee bezitten deze aandeelhouders gezamenlijk 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn een 70-tal kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.</p> <p>De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).</p>
Doelstelling verbonden partij	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap

Alliander					
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt				
Kansen en ontwikkelingen:	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen. Om deze investeringen mogelijk te maken is door de gemeente (en een groot aantal andere gemeenten en de provincie) eind 2021 een lening verstrekt aan Alliander, voor Zeewolde ten bedrage van € 900.809,-. Er is een akkoord bereikt over een afsprakenkader, waarmee toetreding door de Staat in Alliander mogelijk is gemaakt.				
Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen die eraan komen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Gezien de resultaten uit afgelopen jaren worden de risico's als beperkt beoordeeld.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 4.749 miljoen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 6.877 miljoen	-	-	-	-
Resultaat	€ 267 miljoen	-	-	-	-
Begrote ontvangsten	€ 123.000,-	€ 150.000,-	€ 150.000,-	€ 150.000,-	€ 150.000,-
Realisatie ontvangsten	€ 122.960,49,-	-	-	-	-
Belang	0,15%. Aantal aandelen 205.377 op het totaal van 136.794.964 aandelen. Nominale waarde € 1,03 miljoen (€ 5,- per stuk)				

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Koninginnegracht 2 2514 AA, Den Haag				
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer				
Ambtelijke accounthouder:	J.P.W. van Veldhoven				
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.				
Doelstelling verbonden partij	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan: onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.				
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt				
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.				
Risico:	n.v.t.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 4.7 miljard	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 110.8 miljard	-	-	-	-
Resultaat	€ 254 miljoen	-	-	-	-
Begrote ontvangsten	-	€ 200,-	€ 200,-	€ 200,-	€ 200,-
Realisatie ontvangsten	€ 195,-	-	-	-	-
Belang	0,00014%. Aantal aandelen 78 op het totaal van 55.690.720 aandelen. Nominale waarde € 195,- (€ 2,50 per stuk)				

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Stadhuisplein 1 1315 HR, Almere				
Portefeuillehouder:	E.L. van de Beld				
Ambtelijke accounthouder:	Vacature, tijdelijk E. Blom & I. Peterson				
Openbaar belang:	De Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland is een samenwerking tussen de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde, waarbij iedere gemeente dezelfde zeggenschap heeft.				
Doelstelling verbonden partij	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en WMO. De samenwerking richt zich op de inkoop of subsidiëring van: <ul style="list-style-type: none">• residentiële (24-uurs) zorg en crisisopvang• pleegzorg• gesloten jeugdzorg (jeugdzorg plus)• jeugdreclasseringsmaatregelen• jeugdbeschermingsmaatregelen• zeer gespecialiseerde dagbehandeling• jeugd GGZ: specialistische GGZ				
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6 Zeewolde zorgzaam en solidair				
Kansen en ontwikkelingen:	Een ontwikkeling voor de komende jaren is de decentralisatie van de taak beschermd wonen van de centrumgemeente naar de individuele gemeente. In 2024 heeft Zeewolde zich grotendeels teruggetrokken uit het samenwerkingsverband. Zowel ambulante zorg alsmede de jeugdhulp met verblijf zijn inmiddels volledig ondergebracht op de Noord Veluwe. Alleen voor een deel van de jeugdzorg, hulp vanuit justitiële maatregelen, wordt nog gebruik gemaakt van het samenwerkingsverband in Flevoland en valt Zeewolde nog onder de Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland.				
Risico:	De centrumregeling Sociaal Domein Flevoland geeft voornamelijk uitvoering aan de Jeugdwet (zie hierboven). Het betreft hier ook een open einde regeling (zorg kan in principe niet geweigerd worden om financiële redenen).				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang	16,67% zeggenschap				

Coöperatie Gastvrije Randmeren					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Havendam 58 3841 AA, Harderwijk				
Portefeuillehouder:	E.S.W. Bron				
Ambtelijke accounthouder:	M. van der Schoot				
Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 16 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde) die als doel heeft het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuur, en het bevorderen van het natuurschoon en de watersport binnen het gebied van de Randmeren. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.				
Doelstelling verbonden partij	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te optimaliseren en het positioneren van de Randmeren in (inter)nationaal perspectief. De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale				

Coöperatie Gastvrije Randmeren					
	aandacht gaat daarbij uit naar het maaien van waterplanten in vaarwater, en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.				
Rechtsvorm:	Coöperatie				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 3 Zeewolde economisch veerkrachtig				
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.				
Risico:	n.v.t.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	n.n.b.	-	-	-	-
Vreemd vermogen	n.n.b.	-	-	-	-
Resultaat	n.n.b.	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 30.000,-	€ 42.000	€ 42.000	€ 30.000	€ 30.000
Realisatie bijdrage	€ 29.536,-	-	-	-	-
Belang	Stemrecht				

Gebiedsontwikkeling Oosterwold					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Stadhuisplein 1 1315 HR, Almere				
Portefeuillehouder:	H.L. Hermans				
Ambtelijke accounthouder:	K. Vos				
Openbaar belang:	De Gebiedsontwikkeling Oosterwold is een samenwerking tussen het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeenten Almere en Zeewolde. De 3 partijen hebben allemaal 1/3 ^e zeggenschap.				
Doelstelling verbonden partij	Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold.				
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 8 Ruimte en wonen in Zeewolde				
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.				
Risico:	n.v.t.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang	1/3 ^e zeggenschap				

GGD Flevoland					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Noorderwagenstraat 2 8223 AM, Lelystad				
Portefeuillehouder:	E.L. van de Beld				
Ambtelijke accounthouder:	J. de Veer				
Openbaar belang:	De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers.				

GGD Flevoland	
	<p>De GGD Flevoland is een samenwerking tussen de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde (alle gemeenten in de provincie Flevoland)</p> <p>De GGD Flevoland heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.</p> <p>Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kerntaken Wet publieke gezondheid • Infectieziektebestrijding • Medische milieukunde • Technische hygiënezorg • Psychosociale hulp bij rampen • Beleidsadvisering Jeugdgezondheidszorg • Onderzoek gezondheidssituatie bevolking • Beleidsadvisering • Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering • Preventieve ouderengezondheidszorg • Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang • GGD-taak in de Wet veiligheidsregio's <p>Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar • Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 • Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet • Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging <p>De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers</p> <p>Rijksvaccinatieprogramma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arrestantenzorg • Reizigersvaccinatie • Vergunningen tattooshops • Publieke gezondheidszorg asielzoekers • Aanvullende seksuele gezondheidszorg
Doelstelling verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsadvisering en uitvoering Wet Publieke Gezondheid • Beleidsadvisering en uitvoering Jeugdgezondheidszorg (preventie) en Algemene Gezondheidszorg (preventie): gericht op het verkleinen en voorkomen van gezondheidsachterstanden • Beleidsadvisering en (coördinatie) uitvoering bij rampen en crises
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	<p>De samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen veiligheidsregio Gooi- en Vecht, Veiligheidsregio Flevoland, GGD Gooi- en Vechtstreek en GGD Flevoland heeft geen financiële consequenties voor de uitvoering van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Flevoland en heeft geen nadelige gevolgen of risico's voor gemeenten.</p> <p>De wijziging van de Wgr die de wetgever inzet ter versterking van de democratische legitimatie van deze regelingen, naast maatregelen ter versterking van de toerusting en ondersteuning van raadsleden en griffiers voor regionale samenwerking aanpassing van de GR GGD Flevoland noodzakelijk. In het 1^e kwartaal van 2024 is de wijziging van de GR GGD Flevoland aangeboden aan de Raad.</p>
Risico:	<p>Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p> <p>De GGD neemt in de begroting standaard een uitgebreide risicoparagraaf op. Deze transparantie maakt het ook voor de gemeente(n) mogelijk om risico's beter in beeld te houden. Een langjarig risico is dat de begroting van de GGD grotendeels uit markttaken bestaat (de zogenoemde plustaken), die niet door de gemeenten gefinancierd worden. Bij onverhoopte afname van deze markttaken staat de instandhouding van de GGD Flevoland onder druk en is inkrimping noodzakelijk. De reële kans dat dit risico zich voordoet is echter laag.</p> <p>Het eigen vermogen van de GGD Flevoland is voldoende om tegenvallers op te vangen. Voor de gemeente brengt de verplichte deelname aan de GR GGD Flevoland geen substantiële risico's met zich mee.</p>

GGD Flevoland					
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 7.057.000,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 17.051.000,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 310.000,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 569.000,-	€ 647.000,-	€ 656.000,-	€ 666.000,-	€ 675.000,-
Realisatie bijdrage	€ 589.372,-	-	-	-	-
Belang	16,67% zeggenschap				

Het Flevolands Archief					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Oostvaardersdijk 01-13 8242 PA, Lelystad				
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer				
Ambtelijke accounthouder:	A. van der Veen				
Openbaar belang:	Het Flevolands Archief beheert de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde, het Waterschap Zuiderzeeland, de Provincie Flevoland en het Rijk overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.				
Doelstelling verbonden partij	<ul style="list-style-type: none">• Beheer goedgekeurde archiefbewaarplaats• Overgedragen archieven in goede, geordende en toegankelijke staat houden• (Mee)ontwikkelen en onderhouden van een E-Depot				
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde				
Kansen en ontwikkelingen:	<ul style="list-style-type: none">• Het Rijk is voornemens om per 2024 terug te treden uit de Regionaal Historische Centra (RHC's), waaronder Het Flevolands Archief (HFA). Momenteel is het Rijk verreweg de grootste deelnemer in deze Gemeenschappelijke Regeling.• Door het terugtreden van het Rijk zal ook de aansluiting op het e-depot van het Nationaal Archief komen te vervallen. HFA heeft inmiddels een aanbestedingen uitgevoerd voor een nieuwe digitale archiefbewaarplaats. Deze zal van 2024 worden ingericht.				
Risico:	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen. De bijdrage aan de GR wordt hoger in het geval deelnemers de GR verlaten.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 383.000,-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 120.000,-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	€ 116.000,-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	€ 54.000,-	€ 89.600,-	€ 91.300,-	€ 93.000,-	€ 93.000
Realisatie bijdrage	€ 53.481,-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang	14,29%				

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Jadestraat 1 1812 RD, Alkmaar
Portefeuillehouder:	E.S.W. Bron
Ambtelijke accounthouder:	A. Damstra
Openbaar belang:	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)					
	verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.				
Doelstelling verbonden partij	HVC is een nutsbedrijf gericht op hergebruik van grondstoffen en verduurzaming van de energiehuishouding				
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde				
Kansen en ontwikkelingen:	<p>De missie van HVC is actueler dan ooit: het maximale doen om te zorgen dat zoveel mogelijk afval wordt hergebruikt en een stevige impuls geven om te zorgen dat we van fossiele energie af gaan en naar duurzame energie overstappen.</p> <p>Financiële uitgangspunten zijn onverminderd het terugbrengen van het risico van afvalverbranding door daar robuust op af te schrijven en het blijven inzetten op het weerbaarder maken van HVC door de opbouw van eigen vermogen. Doel is om rendabele investeringen mogelijk te maken in hergebruik, maar vooral in duurzame energie en warmte en dat alle afzonderlijke activiteiten: inzameling, recycling en verwerking van afval en duurzame energie en warmte, zelfstandig bijdragen aan het financiële resultaat van HVC.</p>				
Risico:	<p>De vervangingsinvesteringen continueren de komende jaren op hetzelfde niveau terwijl de investeringen als gevolg van de ambities voor de energietransitie (ontwikkelingen zon-energie en "van gas los") de komende jaren eerder toenemen dan afnemen. Het risico is dat de doelstelling om de solvabiliteit te verbeteren (>25% in 2024) mogelijk niet gehaald wordt. Het halen van deze doelstelling zou ruimte geven voor een financieringsstructuur waarbij garantiestelling door aandeelhouders een optie is i.p.v. een verplichting. De verbrandingsbelasting, de prijsprikkel van het rijk, zal naar verwachting vaker ingezet worden om vergroening en CO2-reductie te bevorderen. Betere prestatie op afvalscheiding zorgt hooguit voor minder meerkosten. 2023 is het tweede jaar van het vernieuwde DVO met HVC. Hierin is rekening gehouden met de hogere kosten voor het verwijderen en verwerken van het huishoudelijk afval. De kosten zijn gestegen ten gevolge van het optimaliseren van de dienstverlening, het stijgen van de verbrandingskosten en een daling van grondstofprijzen (opbrengsten). De behaalde resultaten van 2023 liggen in lijn met de ramingen zoals genoemd in het DVO.</p>				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 234 miljoen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 928 miljoen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	€ 34,9 miljoen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang	0,55%. Aantal aandelen 20 op het totaal van 2.914 aandelen. Nominale waarde € 20,- (€ 1,- per stuk)				

Meerinzicht	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Havendam 56 3841 AA, Harderwijk
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer
Ambtelijke accounthouder:	Domein Bedrijfsvoering: Anneke van der Veen Domein Sociaal: vacature, tijdelijk E. Blom & I. Peterson
Openbaar belang:	<p>Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatisering en automatisering • Personeel en organisatie (HRM) • Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop • Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering • Financiën & administratie • Juridische zaken • Communicatie • Geo-informatie

Meerinzicht					
	Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein: <ul style="list-style-type: none">• Participatiewet• Wmo, waaronder Beschermd Wonen• Jeugdwet en jeugdstrafketen• Leerplicht• RMC• Sociale recherche• Beleidsvoorbereiding• Inkomensondersteuning				
Doelstelling verbonden partij	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en beleidsvaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen				
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt				
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.				
Risico:	n.v.t.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	Geen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 18.328.000,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 345.000,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 10.901.000,-	€ 11.829.000,-	€ 11.805.000,-	€ 11.674.000,-	€ 11.674.000,-
Realisatie bijdrage	€ 10.975.000	-	-	-	-
Belang	33,33% zeggenschap.				

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Botter 14-15 8232 JP, Lelystad
Portefeuillehouder:	H.L. Hermans
Ambtelijke accounthouder:	F. Lamein
Openbaar belang:	De OFGV voert in opdracht van de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdmeren en Zeewolde en de provincies Flevoland en Noord-Holland, diverse milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Doelstelling verbonden partij	<ul style="list-style-type: none">• Advisering over en uitvoeren van vergunningverlening• Toezicht en handhaving van milieutaken
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	De uitvoering van het op 4 maart 2021 verschenen eindrapport “OM DE LEEFOMGEVING, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur” van de commissie Van Aartsen, in opdracht van de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, kan financiële gevolgen voor de OFGV hebben. Dit geldt ook voor nog niet uitgekristalliseerde incidentele en structurele lasten ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet.
Risico:	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)

Financiële informatie

Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 3.173.135,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 3.090.625,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 1.169.879,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 718.000,-	€ 787.900,-	€ 821.000,-	€ 851.500,-	€ 883.200,-
Realisatie bijdrage	€ 713.000	-	-	-	-
Belang	Naar rato van de bijdrage				

Veiligheidsregio Flevoland

Algemene informatie

Vestigingsplaats en adres:	Gordiaandreef 101 8233 AB, Lelystad
Portefeuillehouder:	G.J. Gorter
Ambtelijke accounthouder:	R. de Haas
Openbaar belang:	De gemeente valt onder de Veiligheidsregio Flevoland voor de onderdelen brandweer en geneeskundige hulp in de Regio. De Veiligheidsregio Flevoland is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweezorg in de gemeente. Tevens wordt binnen de Veiligheidsregio Flevoland door de afdeling crisisbeheersing ondersteunend opgetreden ten aanzien van de gemeentelijke processen (bevolkingszorg) die op regionaal niveau uniform worden vorm gegeven.
Doelstelling verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenschappelijke meldkamer Rampenbestrijding, crisisbeheersing en bevolkingszorg Brandweezorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling

Beleidsinformatie

Begrotingsinformatie																															
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 1 Veilig Zeewolde																														
Kansen en ontwikkelingen:	<p>Bestuursconferentie in juni en augustus 2019 over beleidskeuzes voor de toekomst. Eind 2019 is het rapport 'Doorontwikkeling van de veiligheidsregio' verschenen. Hierin wordt een gewijzigde systematiek van kostenverdeling voorgesteld. Deze is vooral nadelig voor 3 van de 4 kleine(re) gemeenten. Voor Zeewolde zou deze nieuwe kostenverdeling een extra bijdrage aan de Veiligheidsregio van ruim € 600.000,- betekend hebben, wat met groeipad van 5 jaar in de begroting van Zeewolde moet worden opgenomen. Zeewolde heeft een geschil aanhangig gemaakt over de nieuwe kostenverdeelsleutel. Hoewel het geschil niet is gewonnen, heeft de discussie over het ingroeipad toch geleid tot een verruiming van het ingroeipad van 5 naar 7 jaar.</p> <p>Herijking van het gemeentefonds heeft een positieve uitwerking op de bijdrage van Zeewolde aan de veiligheidsregio. Zie ook bij risico's.</p>																														
Risico:	<p>Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p> <p>Voor de jaren 2025 en volgende jaren wordt de verdeling van de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio gebaseerd op basis van een in de GR vastgelegde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is opgesteld op basis van de verdeling van het Gemeentefonds.</p> <p>Door een landelijke herijking van het Gemeentefonds ontstaat ook een verschuiving in de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio. De effecten zijn hieronder weergegeven. De genoemde bijdragen zijn onder voorbehoud van wijzigingen als gevolg van de laatste gegevens omtrent inwonersaantallen (peildatum 1 januari 2024).</p> <table><tr><th colspan="2"></th><th colspan="4">Begrotingsjaar</th></tr><tr><th></th><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>Oude bijdrage begroting 2024</td><td>€</td><td>2.156.000</td><td>€ 2.234.000</td><td>€ 2.213.000</td><td>€ 2.213.000</td></tr><tr><td>Herziene bijdrage 2025</td><td>€</td><td>2.063.400</td><td>€ 2.098.600</td><td>€ 2.133.600</td><td>€ 2.133.600</td></tr><tr><td>Mutatie</td><td>€</td><td>-92.600</td><td>€ -135.400</td><td>€ -79.400</td><td>€ -79.400</td></tr></table> <p>Door landelijke onzekerheid en effecten vanuit besluitvorming kan de verdeling van de gemeentelijke bijdrage weer wijzigen.</p>			Begrotingsjaar						2025	2026	2027	2028	Oude bijdrage begroting 2024	€	2.156.000	€ 2.234.000	€ 2.213.000	€ 2.213.000	Herziene bijdrage 2025	€	2.063.400	€ 2.098.600	€ 2.133.600	€ 2.133.600	Mutatie	€	-92.600	€ -135.400	€ -79.400	€ -79.400
		Begrotingsjaar																													
		2025	2026	2027	2028																										
Oude bijdrage begroting 2024	€	2.156.000	€ 2.234.000	€ 2.213.000	€ 2.213.000																										
Herziene bijdrage 2025	€	2.063.400	€ 2.098.600	€ 2.133.600	€ 2.133.600																										
Mutatie	€	-92.600	€ -135.400	€ -79.400	€ -79.400																										

Veiligheidsregio Flevoland					
	Een ander groot risico zit op dit moment bij de taakdifferentiatie bij de brandweer. Als de kosten hiervan niet (volledig) door het Rijk vergoed worden dan zal dit een verhoging van de gemeentelijke bijdrage betekenen.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 8.807.000,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 12.595.000,-	-	-	-	-
Resultaat	€ -/- 1.562.000,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 1.798.800,-	€ 2.063.400,-	€ 2.098.600,-	€ 2.133.600,-	€ 2.133.600,-
Realisatie bijdrage	€ 1.910.019,-	-	-	-	-
Belang	5% bij begroting, bij overige besluiten 1 stem				

Vitens					
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Oude Veerweg 1 8019 BE, Zwolle				
Portefuillehouder:	A.S. Scheffer				
Ambtelijke accounthouder:	J.P.W. van Veldhoven				
Openbaar belang:	De aandelen van Vitens worden gehouden door Gemeenten en Provincies (de zogenaamde publieke aandeelhouders) in haar verzorgingsgebied. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de openbare drinkwater voorziening is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van aandelen.				
Doelstelling verbonden partij	Invloed op dienstverlening en tarieven Rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging				
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt				
Kansen en ontwikkelingen:	Een belangrijk aandachtspunt voor Vitens is het gevolg van de klimaatverandering voor de bedrijfsvoering. Dit leidt in de komende jaren tot een grotere investeringsopgave en een aframing van de dividenduitkeringen naar nihil voor de komende begrotingsjaren.				
Risico:	n.v.t.				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Eigen vermogen	€ 677,7 miljoen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 1.559 miljard	-	-	-	-
Resultaat	€ 27,2 miljoen	-	-	-	-
Begrote ontvangst	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
Realisatie ontvangst	€ 0,-	-	-	-	-
Belang	1,70%. 98.457 aandelen; nominale waarde van € 98.457,- (€ 1,- per stuk)				

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Vanaf het ontstaan van de gemeente in 1984 bezit Zeewolde, door de overdracht vanuit de Rijksdienst voor IJsselmeerpolders, grond voor de ontwikkeling van woningbouwlocaties, werklocaties en voorzieningen. De gemeente nam hierbij als vanzelfsprekend een actieve rol in. Nieuwe gronden werden aangekocht, ontwikkeld en uitgegeven.

Door de economische crisis kwam actief grondbeleid landelijk ter discussie te staan. Sommige gemeenten werden genooddaakt om de waarde van hun grondpositie af te boeken met alle financiële gevolgen van dien. Andere gemeenten, waaronder Zeewolde, liepen flinke vertraging op in de ontwikkeling van gronden. Dit leidde tot de invoering van nieuwe wetgeving waarin de actieve rol van gemeenten werd afgebakend.

Binnen Zeewolde leidde dit tot heroverweging van haar gemeentelijke rol waarin met name de vanzelfsprekendheid van actief grondbeleid werd herzien. In de nota Grondbeleid 2014 werd dit als volgt verwoord:

- Voor bestaande projecten/ontwikkellocaties en locaties die al in eigendom zijn van de gemeente is/blijft actief grondbeleid het uitgangspunt.
- Voor nieuwe projecten/ontwikkellocaties heeft facilitair grondbeleid de voorkeur, maar zal een besluit genomen worden over de gemeentelijke rol en het te voeren grondbeleid op basis van diverse aspecten.

Grondexploitatieberekeningen (grexen)

Een grex geeft een gedetailleerd beeld van de diverse kosten en opbrengsten die zich voordoen bij de ontwikkeling van een locatie. Er wordt aangegeven welke kosten en opbrengsten al zijn gemaakt (boekwaarde) en wat de resterende begrote kosten en opbrengsten zijn, verdeeld over de verdere looptijd van de grex (faseren).

Een grex wordt ieder jaar bijgesteld. De inhoudelijke kosten- en opbrengstenramingen worden opnieuw beoordeeld en worden periodiek ter toetsing voorgelegd aan externe specialisten.

Rekenparameters

In een grex worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

In de vigerende grexen worden de volgende parameters gehanteerd:

Kostenparameter	2%
Opbrengstenparameter 2024-2025	1%
Opbrengstenparameter vanaf 2026	2%
Renteparameter*	0%

* Voor de grondverwerving van Trekkersveld IV is een lening aangetrokken met een rentepercentage van -0,4%. De bijbehorende renteopbrengst wordt als projectfinanciering binnen de grex Trekkersveld IV verwerkt.

Boekwaarde

In onderstaande tabel wordt de begrote boekwaarde per 31 december 2025 weergegeven van de ontwikkellocaties, getotaliseerd op hoofdniveau. Deze tabel is een afgeleide van de vastgestelde grexen in 2024. Bij de weergave van de boekwaarde wordt tussentijds genomen winst buiten beschouwing gelaten.

Ontwikkellocaties	Begrote Boekwaarde 31-12-2024	Begrote Kosten 2025	Begrote Opbrengsten 2025	Begrote Boekwaarde 31-12-2025
Woningbouwgebieden	-/- 9.134.171	7.507.135	15.075.777	-/- 16.702.813
Bedrijventerreinen	7.618.510	4.743.671	3.346.060	9.016.121
Centra	-/- 5.657.195	154.823	344.096	-/- 5.846.468
Inbreidingslocaties	505.282	306.786	982.100	-/- 170.032
Totaal	-/- 6.667.574	12.712.415	19.748.033	-/- 13.703.192

NB: Boekwaarde -/- betekent per saldo meer gerealiseerde opbrengsten dan kosten.

Er vinden jaarlijks herzieningen of actualisaties van de grexen plaats waardoor de begrote kosten en opbrengsten zullen wijzigen. Daarnaast zullen de werkelijke kosten en opbrengsten altijd verschillen van de raming.

Ontwikkeling locaties

De verwachte ontwikkeling van de verschillende locaties in 2025 wordt in onderstaande tabel weergegeven op basis van het aantal m² aan te kopen en te verkopen grond. De gegevens zijn gebaseerd op de vastgestelde grexen in 2024 en zijn getotaliseerd op hoofdniveau.

Categorie	Aantal m ²
Aan te kopen grond:	0 m ²
Te verkopen grond:	67.863 m ²
- woningbouw	40.879 m ²
- bedrijventerreinen	24.600 m ²
- centra	390 m ²
- Inbreidingslocaties	1.994 m ²

Resultaatprognose

Het verwachte financiële eindresultaat van een grex wordt reële waarde genoemd. Hierbij wordt rekening gehouden met de vastgestelde rekenparameters. Doordat iedere gemeente deze parameters afzonderlijk mag bepalen, is er geen goede vergelijking mogelijk tussen verschillende gemeenten. Daarom wordt het verwachte resultaat ook op nominale waarde gepresenteerd. Hierbij worden de rekenparameters op 0% gezet waardoor alleen de nominale kosten en opbrengsten worden meegenomen.

In onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven van de grexen.

- A) Reële waarde methode
- B) Nominale waarde methode

Categorie	(A)	(B)
Woningbouwgebieden	-/- 31.972.126	-/- 32.509.297
Bedrijventerreinen	-/- 45.286.690	-/- 45.182.322
Centra	-/- 5.738.130	-/- 5.745.912
Inbreidingslocaties	427.732	403.690
Totaal	-/- 82.569.214	-/- 83.033.840

In de categorie Inbreidingslocaties zitten 2 complexen met een verliesgevende grondexploitatie: Ontwikkellocatie Noordereiland en Vlierbes. Voor dit verlies is in de begroting een voorziening getroffen.

Van het per saldo voordelige resultaat ad € 82.569.000,- is in de afgelopen jaarrekeningen (t/m 2023) in totaal reeds € 43.077.000,- als tussentijdse winst genomen.

Tussentijdse winstneming

Conform het BBV dienen gemeenten jaarlijks tussentijds winst te nemen. Hierbij wordt de Poc (Percentage of completion) methode toegepast. Afhankelijk van de fase waarin de grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft de kosten als de opbrengsten, dient reeds een percentage van het begrote eindresultaat als winst te worden genomen. Door deze richtlijnen wordt een combinatie tussen het voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel doorgevoerd.

Tussentijds genomen winsten worden binnen de Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de bekleemde bestemmingsreserve “BBV-winst grondexploitaties”. Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico grondbedrijf”.

Risicoreservering

Binnen actief grondbeleid worden de risico's volledig door de gemeente gedragen. De bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico Grondbedrijf” dient binnen Zeewolde ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitaties en het opvangen van eventuele nadelige resultaten op complexen.

In de beleidsnota Meerjaren Prognose Grondexploitatie worden de risico's door middel van 2 analyses gekwantificeerd. De hieruit voortkomende risicoreserveringen dienen als bodem- en plafondbedrag van de bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico Grondbedrijf”.

In februari 2022 heeft de raad de vigerende nota MPG 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de risico's gekwantificeerd op basis van de vastgestelde grondexploitatieberekeningen eind 2021. De hieruit voortgekomen risicoreserveringen van € 6.800.000,- en € 3.600.000,- dienen als plafond- en bodembedrag van de bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico Grondbedrijf”.

Tussen de bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico Grondbedrijf” en de Algemene reserve vindt een wisselwerking plaats indien eerstgenoemde lager dan het bodembedrag of hoger dan het plafondbedrag blijkt te zijn. Veiligheidshalve is besloten het plafondbedrag als richtinggevend aan te houden.

3.8 Openbaarheidsparagraaf Woo

Inleiding

De Woo (Wet open overheid) is op 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). De Woo stelt drie belangrijke plichten voor de overheid, namelijk een actieve openbaarmakingsplicht, een passieve openbaarmakingsplicht en een informatiehuishoudingsplicht. Het doel van de Woo is het bevorderen van openbaarheid en transparantie: overheidsorganisaties moeten, uit zichzelf of als iemand daarom vraagt, informatie openbaar maken over wat zij doen en waarom. Op die manier is het voor iedereen mogelijk om de overheid te controleren. Openbaarheid van overheidsinformatie is belangrijk voor de democratie en het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid.

Actieve openbaarmaking

De actieve openbaarmakingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties uit eigen beweging informatie openbaar moeten maken. In de Woo worden 17 informatiecategorieën genoemd waarvoor deze actieve openbaarmakingsplicht geldt. Voor gemeenten gelden 11 van de 17 categorieën. De inwerkingtreding van de actieve openbaarmakingsplicht vindt gefaseerd plaats. Per 1 november 2024 moeten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar worden gemaakt. Op een later moment wordt bij koninklijk besluit bepaald wanneer de overige categorieën verplicht openbaar gemaakt moeten worden.

Aanvankelijk zou voor het publiceren van de informatie uit de informatiecategorieën het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) worden gebruikt. In 2022 is deze centrale infrastructuur stopgezet, en is in 2023 een verwijzindex (de "Woo-index") gelanceerd. De Woo-index is niet een centraal publicatieplatform, maar maakt het mogelijk dat informatie voor iedereen centraal doorzoekbaar is. De EHZM-organisaties (gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, en Meerinzicht) zijn aangesloten op de Woo-index. Ook zijn de eerste verwijzingen naar informatie uit de verplichte informatiecategorieën ingevuld.

Met betrekking tot de voorbereiding op de actieve openbaarmakingsplicht hebben de drie gemeenten en Meerinzicht zich gepositioneerd als "slimme volger". Voor de implementatie van de actieve openbaarmakingsplicht betekent dit dat de gemeenten en Meerinzicht ervoor zullen zorgen dat de informatie uit de relevante verplichte informatiecategorieën gepubliceerd kunnen worden, maar dat bovenop de rijksbijdrage geen extra investeringen worden gedaan om op de verplichtingen vooruit te lopen. In 2024 is gestart met het uitwerken en onderzoeken van mogelijke publicatieplatformen, met het doel om één publicatieplatform te gebruiken voor de EHZM-organisaties.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmakingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties informatie openbaar moeten maken als iemand daarom vraagt. Concreet betekent dit dat het voor iedereen mogelijk is om een bestuursorgaan te verzoeken om publieke informatie voor eenieder openbaar te maken. Deze mogelijkheid bestond ook onder de Wet openbaarheid van bestuur.

Hoewel sinds 2023 het aantal verzoeken om openbaarmaking van documenten niet significant is toegenomen, is er wel een toename in complexiteit en omvang van de verzoeken op te merken. In 2022 is software aangeschaft voor het anonimiseren en redigeren ("lakken") van documenten. In 2024 heeft een update plaatsgevonden naar een nieuwe versie van deze software. Het anonimiseren en redigeren van documenten is een noodzakelijke stap in het proces van passieve openbaarmaking, en de update naar de nieuwe versie van de software maakt verbeteringen van dit proces mogelijk.

In 2023 is de functie van een Woo-coördinator gecreëerd om verbeteringen door te voeren in de coördinatie op en ondersteuning bij het passieve openbaarmakingsproces. In maart 2024 is de geworven kandidaat in dienst getreden bij Meerinzicht, zodat de EHZM-organisaties eenduidig ondersteund kunnen worden. De Woo-coördinator werkt aan een nieuw, uniform werkproces voor de passieve openbaarmaking die van toepassing wordt op alle EHZM-organisaties. Het werkproces zal worden aangevuld met praktische werkinstructies.

Het nieuwe werkproces en de nieuwe werkinstructies worden opgesteld met het oogmerk om, tezamen met de sjablonen die al in 2023 voor de EHZM-organisaties zijn geïmplementeerd, bij te dragen aan een snelle en zorgvuldige besluitvorming.

Informatiehuishouding

De informatiehuishoudingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties verplicht zijn om maatregelen te treffen zodat overheidsinformatie goed te vinden en toegankelijk is.

Voor de regie en sturing op informatiehuishouding binnen de EHZM-organisaties is de basis een informatievisie en informatiebeleid. De informatievisie was aan herijking toe, en is in 2024 hernieuwd vastgesteld. Uit deze visie volgt een uitvoeringsplan met projecten die bijdragen aan het verbeteren van de informatiehuishouding of de informatiehuishouding raken.

Het verbeteren van de informatiehuishouding vraagt om een structurele aanpak. In het verleden zijn diverse projecten uitgevoerd die zien op deelgebieden van het verbeteren van de informatiehuishouding. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Woo, is in 2023 het meerjarenplan van de VNG (om invulling te geven aan 7 gestelde minimale eisen) omarmd. Door een recent uitgevoerd onderzoek is er een advies en bijbehorend projectplan gemaakt en goedgekeurd. Het projectplan zal in de periode juni 2024 tot en met mei 2027 uitgevoerd worden.

3.9 Uitgaande subsidies

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de uitgaande subsidies en gesubsidieerde instellingen. In de Programmabegroting wordt het begrote bedrag voor subsidies weergegeven per beleidsregel/beleidsnota. In de Jaarstukken wordt in beeld gebracht aan welke instellingen subsidies zijn verleend ¹.

¹⁾ Verantwoording van jaarlijkse subsidies vindt altijd plaats na vaststelling van de Jaarstukken.

Indexering

De subsidiebudgetten van 2024 zullen voor 2025 als volgt geïndexeerd worden:

1. Voor organisaties met personeel en waarvoor cao's leidend zijn bij de salariëring passen wij een combinatie-index toe met een vaste loon-prijsverhouding van 75% verwachte Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers en 25% verwachte Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) zoals opgenomen in de "Meicirculaire betreffende jaar -2" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. De budgetten worden geïndexeerd met 4,5%. Dit is de som van 75% verwachte index beloning werknemers (4,7%) en 25% verwachte index netto materieel (3,9%);
2. Voor vrijwilligersorganisaties zonder personeel passen wij de indexering toe gebaseerd op de verwachte Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) zoals opgenomen in de "Meicirculaire betreffende jaar -2" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. De budgetten worden geïndexeerd met 3,9%.

Voor de wijze van indexeren wordt, net als in voorgaande jaren, aangesloten bij de Meicirculaire. Bij de subsidievaststelling vindt geen verrekening plaats tussen de bij de subsidieverlening berekende prijsindex met de werkelijke prijsindex van het jaar waarop de subsidievaststelling plaatsvindt.

Beleidsregel/Beleidsnota

Voor het toetsen van subsidieaanvragen wordt gebruik gemaakt van beleidsregels. In een enkel geval wordt een subsidieaanvraag direct getoetst aan een beleidsnota. In onderstaand overzicht staat het begrote bedrag voor subsidies per programma weergegeven aan de hand van de geldende beleidsregel/beleidsnota. Indien het een beleidsnota betreft, staat er de afkorting "BN" voor.

Programma	Onderwerp/Beleidsnota	Begroot subsidiebedrag
1. Veilig Zeewolde	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 "Samen doen wat nodig is" (Halt)	15.400,-
3. Zeewolde economisch veerkrachtig	BN: Beleidsnota en Uitvoeringsagenda Toerisme, Recreatie en Evenementen Zeewolde 2020 – 2025 (Puur Zeewolde)	205.000,-
4. Naar school in Zeewolde	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 "Samen doen wat nodig is" (IJsselgroep)	109.600,-
	BN: Harmonisatie Peuterspeelzalen en Voor- en Vroegschoolse Educatie 2019 e.v. BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 "Samen doen wat nodig is" BN: Subsidieverordening VVE en Peuteropvang (Tuimelaar en Vergoeding niet KOT)	129.500,-
5. Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	BN: Cultuurnota 2021 – 2024 gemeente Zeewolde (bibliotheek)	677.700,-
	Amateurkunstbeoefening 2009 (en verder) (diverse amateurkunstverenigingen)	29.500,-
	BN: Cultuur 2021-2024 en Brede Regeling Combinatiefuncties (Brede SPUK GALA 2023-2026) (combinatiefunctie cultuur)	155.200,-
	Monumenten/Carillon 2005 (en verder)	20.600,-
	Muziekonderwijs 2005 (en verder)	72.500,-
	Kunst en cultuur 2005 (en verder)	6.600,-
	Sport 2005 (en verder) (diverse sportverenigingen en stichting beheer sportcomplex de Horst)	133.700,-

Programma	Onderwerp/Beleidsnota	Begroot subsidiebedrag
	Natuurvoorlichting en -educatie 2005 (en verder) (IVN)	5.600,-
	BN: Beleidsnota en Uitvoeringsagenda Toerisme, Recreatie en Evenementen Zeewolde 2020 – 2025 (diverse evenementen)	44.200,-
6. Zeewolde zorgzaam en solidair	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (MDF, GGD, Basisz, MEE Samen)	330.000,-
	Bijstandsverlening, onderdeel cliëntenparticipatie 2005 (en verder) (Arme Kant Zeewolde)	4.100,-
	Maatschappelijke zorg (MDF, BGBF, Slachtofferhulp)	381.500,-
	Kader: Snel en volwaardig meedoen 2022-2026 nieuwe wet inburgering, het uitvoeringsprogramma EHZ-MIZ 2022-2024 en beleidsregels Bijstandsverlening, onderdeel integratiebeleid nieuwkomers 2005 (en verder) (Vluchtelingenwerk)	30.800,-
	Maatschappelijke zorg (o.a. Hart voor Zeewolde)	144.600,-
	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (MDF)	382.600,-
	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (GGD Plusproducten)	92.600,-
	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (Verslavingszorg)	85.000,-
8. Ruimte en wonen in Zeewolde	Volkshuisvesting 2005 (en verder) (VAC Wonen)	5.300,-
Totaal begroot subsidiebedrag		3.061.600,-

4. Financiële begroting

4.1 Geraamde resultaat op hoofdlijnen

Algemeen

Onderstaande tabel geeft het geraamde resultaat 2025 per programma weer, en het geraamde totaal saldo van baten en lasten. Voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen aan reserves zijn apart zichtbaar gemaakt.

		Saldo rekening 2023	Lasten begroting 2024	Baten begroting 2024	Saldo begroting 2024	Lasten begroting 2025	Baten begroting 2025	Saldo begroting 2025
Totaal Programma's								
Baten en lasten voor bestemming	PROG0 Zeewolde bestuurt	-35.003	23.422	-54.991	-31.570	19.686	-56.927	-37.241
	PROG1 Veilig Zeewolde	2.397	2.667	-30	2.637	2.912	-30	2.882
	PROG2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	6.345	6.812	-633	6.179	7.348	-439	6.909
	PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig	-3.955	4.563	-7.950	-3.386	5.564	-9.402	-3.838
	PROG4 Naar school in Zeewolde	1.486	1.767	-147	1.620	2.238	-655	1.582
	PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	4.473	7.651	-995	6.656	6.726	-916	5.810
	PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair	20.597	27.784	-6.172	21.612	31.257	-8.111	23.146
	PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde	2.159	9.098	-7.045	2.053	8.158	-6.556	1.602
	PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde	-11.860	10.990	-10.489	501	9.808	-8.860	948
Baten en lasten voor bestemming - Totaal		-13.359	94.754	-88.452	6.302	93.696	-91.896	1.800
Dotaties en onttrekkingen reserves	PROG0 Zeewolde bestuurt	-7.322	2.215	-10.154	-7.939	269	-1.115	-846
	PROG2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-209	2.292	-1.342	950	2.327	-2.424	-98
	PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig	6	0	0	0	0	0	0
	PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-270	50	-634	-584	0	-542	-542
	PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair	-1.092	0	-2	-2	0	-1	-1
	PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde	1.194	0	0	0	0	-15	-15
	PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde	7.657	31	-680	-649	31	-872	-841
Dotaties en onttrekkingen reserves - Totaal		-35	4.588	-12.813	-8.225	2.626	-4.970	-2.343
Resultaat na bestemming		-13.394			-1.923			-543
Programma 0 exclusief taakveld 0.11 resultaat								

Meerjarenperspectief 2025-2028

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2025-2028 zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Deze zijn gebaseerd op de gegevens tot en met juni 2024. Structurele effecten uit de Voorjaarsnota 2024 en de Meicirculaire 2024 zijn hierin ook opgenomen.

Resultaat begroting		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Resultaat voor bestemming	Baten	-91.896	-87.891	-81.675	-81.749
	Lasten	93.696	94.375	87.648	85.560
Resultaat voor bestemming - Totaal		1.800	6.485	5.973	3.811
Mutaties reserves	Dotaties aan reserves	2.626	3.150	2.819	3.734
	Onttrekkingen uit reserves	-4.970	-5.574	-4.437	-2.902
Mutaties reserves - Totaal		-2.343	-2.424	-1.618	833
Resultaat na bestemming		-543	4.061	4.355	4.644

4.2 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Conform de begrotingsvoorschriften geeft dit hoofdstuk een toelichting op de lasten en baten die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen maar wel van belang zijn voor de uitvoering van het in de raadsprogramma's geformuleerde beleid.

Het gemeentelijke voorzieningenniveau wordt voor een groot deel bekostigd uit algemene dekkingsmiddelen. Het gaat dan om de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, onroerende zaakbelastingen, dividenden en het budget voor onvoorziene uitgaven.

Specifieke gemeentelijke heffingen met een vastgesteld bestedingsdoel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolrechten, worden verantwoord onder de baten van het desbetreffende programma. Hetzelfde geldt voor alle specifieke uitkeringen van het Rijk, zoals voor onderwijs en bijstand.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van de geraamde middelen voor 2025-2028.

Resultaat Niv 0: Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien											
		Rekening	Begroting 2024 (na wijzigingen)			Begroting 2025			Begroting	Begroting	Begroting
		2023	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	-41.626	0	-42.364	-42.364	0	-42.428	-42.428	-40.013	-40.610	-41.046
	Dividend	-123	0	-125	-125	0	-150	-150	-150	-150	-150
	Forensenbelasting	-553	0	-515	-515	0	-575	-575	-575	-575	-575
	Onroerende zaakbelasting	-10.604	0	-10.686	-10.686	0	-11.793	-11.793	-11.939	-12.085	-12.158
	Toeristenbelasting	-3.723	0	-3.400	-3.400	0	-3.850	-3.850	-3.850	-3.850	-3.850
Algemene dekkingsmiddelen - Totaal		-56.630	0	-57.090	-57.090	0	-58.797	-58.797	-56.527	-57.270	-57.779
Onvoorzien	Onvoorzien incidenteel	0	35	0	35	111	0	111	114	116	118
	Onvoorzien structureel	0	97	0	97	165	0	165	136	204	272
Onvoorzien - Totaal		0	132	0	132	276	0	276	250	321	390
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien - Totaal		-56.630	132	-57.090	-56.957	276	-58.797	-58.520	-56.277	-56.949	-57.389
Geheel - Totaal		-56.630	132	-57.090	-56.957	276	-58.797	-58.520	-56.277	-56.949	-57.389
* exclusief product 0.10 en 0.11											

4.3 Totaal overzicht van het geraamde resultaat

Onderstaand overzicht geeft een presentatie per begrotingsprogramma op totalen. Elk programma is daarbij onderverdeeld naar lasten en baten. In lijn met de begrotingsvoorschriften (BBV) worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves afzonderlijk in beeld gebracht. Op deze wijze ontstaat een door de raad geautoriseerd geraamd totaal saldo van baten en lasten en een geraamd resultaat. Voor de goede orde merken we op dat dotaties aan voorzieningen deel uitmaken van de programma's.

		Saldo rekening	Lasten begroting	Baten begroting	Saldo begroting	Lasten begroting	Baten begroting	Saldo begroting	Saldo begroting	Saldo begroting	Saldo begroting
		2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2027	2028
Totaal Programma's											
Baten en lasten voor bestemming	PROG0 Zeewolde bestuurt	-35.003	23.422	-54.991	-31.570	19.686	-56.927	-37.241	-33.049	-32.930	-35.220
	PROG1 Veilig Zeewolde	2.397	2.667	-30	2.637	2.912	-30	2.882	2.917	2.952	2.952
	PROG2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	6.345	6.812	-633	6.179	7.348	-439	6.909	6.255	5.593	5.751
	PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig	-3.955	4.563	-7.950	-3.386	5.564	-9.402	-3.838	-3.878	-3.890	-3.850
	PROG4 Naar school in Zeewolde	1.486	1.767	-147	1.620	2.236	-655	1.582	1.592	1.606	1.606
	PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	4.473	7.551	-995	6.556	6.726	-916	5.810	5.938	5.939	5.824
	PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair	20.597	27.784	-6.172	21.612	31.257	-8.111	23.146	24.069	23.964	23.927
	PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde	2.159	9.098	-7.045	2.053	8.158	-6.556	1.602	1.700	1.800	1.895
	PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde	-11.860	10.990	-10.489	501	8.808	-8.860	948	941	938	925
Baten en lasten voor bestemming - Totaal		-12.355	8.224	-30.452	5.322	13.225	-21.225	5.455	5.272	5.272	5.118
Dotaties en onttrekkingen reserves	PROG0 Zeewolde bestuurt	-7.322	2.215	-10.154	-7.939	269	-1.115	-846	-703	-581	-107
	PROG2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-209	2.292	-1.342	950	2.327	-2.424	-88	676	1.573	1.344
	PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	270	50	-634	-584	0	-542	-542	-537	-492	-360
	PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair	-1.092	0	-2	-2	0	-1	-1	-1	-1	-1
	PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde	1.194	0	0	0	0	-15	-15	-15	-13	-11
	PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde	7.657	31	-680	-649	31	-872	-841	-1.844	-2.104	-32
	Dotaties en onttrekkingen reserves - Totaal	-35	4.588	-12.813	-8.225	2.626	-4.970	-2.343	-2.424	-1.618	833
Resultaat na bestemming		-13.394			-1.923			-543	4.981	4.355	4.644
Programma 0 exclusief taakveld 0.11 resultaat											

4.4 Structureel evenwicht

De begroting bevat structurele lasten en baten, incidentele lasten en baten en lasten en baten die worden gedekt ten laste van reserves. Het BBV schrijft voor dat inzichtelijk moet worden gemaakt of er sprake is van een structureel evenwicht. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Indien de incidentele baten en lasten buiten beschouwing worden gelaten is het structureel evenwicht voor deze begroting als volgt:

Structureel evenwicht	2025	2026	2027	2028
Saldo van baten en lasten	1.800	6.485	5.973	3.811
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-2.343	-2.424	-1.618	833
Begrotingssaldo	-543	4.061	4.355	4.644
Waarvan incidentele baten en lasten	-180	114	116	118
Structureel begrotingssaldo	-363	3.947	4.239	4.526

Uit de bovenstaande tabel blijkt verder dat het structurele begrotingssaldo alleen voor het begrotingsjaar 2025 voordelig is. In de Bestuurlijke samenvatting is nadere informatie over dit onderwerp opgenomen. Zie voor een uiteenzetting van de incidentele baten en lasten paragraaf 4.6. Zie daarnaast bijlage 5.4 voor een gedetailleerd overzicht van het structurele evenwicht.

4.5 Incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken en om projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. een eindig doel hebben.

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma. De incidentele baten en lasten die gedekt worden door onttrekkingen of toevoegingen aan reserves wordt hier buiten beschouwing gelaten.

Incidentele baten en lasten	Programma	2025	2026	2027	2028
Incidentele lasten:					
1 Stelpost onvoorzien incidenteel	0 - Zeew olde bestuurt	111	114	116	118
2 Vluchtelingen Oekraïne	6 - Zeew olde zorgzaam en solidair	449	-	-	-
Subtotaal incidentele lasten		560	114	116	118
Incidentele baten:					
1 Vluchtelingen Oekraïne	6 - Zeew olde zorgzaam en solidair	-1.029	-	-	-
2 COA / AZC	6 - Zeew olde zorgzaam en solidair	-450	-	-	-
3 Incidenteel nadeel Gemeentefonds	0 - Zeew olde bestuurt	739	-	-	-
Subtotaal incidentele baten		-740	-	-	-
Totaal incidentele baten en lasten		-180	114	116	118

Teneinde een totaalbeeld te geven van de incidentele baten en lasten binnen de gemeentelijke begroting wordt vervolgens in paragraaf 4.7 inzicht gegeven in de zich binnen de gemeentelijke begroting voordoende reserve mutaties (zowel incidenteel als structureel van aard).

Negatieve incidentele baat Algemene uitkering

De nieuwe financieringssysteem van de Algemene uitkering (op basis van het Bruto Binnenlands Product in plaats van “trap op trap af systematiek”) is ingegaan per 1-1-2024 in plaats van 1-1-2027. Het nadeel compenseert het Rijk voor 2024 volledig, maar voor 2025 slechts voor de helft aan gemeenten. Dit betekent dat gemeenten in 2025 eenmalig € 675 miljoen minder algemene uitkering ontvangen dan was voorzien in de laatste circulaire. Deze eenmalige daling van het gemeentefonds in 2025 wordt door de toezichthouders in de meerjarenbegroting 2025-2028 voor de jaarschijf 2025 als incidenteel gezien. Gemeenten kunnen de eenmalige daling van het gemeentefonds van € 675 miljoen in 2025 aanmerken als negatieve incidentele baat, wat het structurele evenwicht verbetert. Zeewolde heeft van deze optie gebruik gemaakt (€ 739.000 in het bovenstaand overzicht).

4.6 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bij de onttrekkingen aan reserves zijn er ook mutaties die betrekking hebben op dekkingsreserves. Dit zijn reserves die de dekking zijn voor kapitaallasten van een investering. In Zeewolde zijn deze reserves op niveau, wat inhoudt dat de omvang gelijk is aan de gehele afschrijvingstermijn van deze activa. Voor de jaren 2025-2028 worden de onderstaande incidentele en structurele baten en lasten verrekend met een reserve.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves	Programma	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves:					
1 Dekking archiefw erkzaamheden MIZ	0 - Zeewolde bestuurt	-40	-40	-40	-40
2 Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan gebouw en	0 - Zeewolde bestuurt	-127	-480	-91	-549
3 Onttrekking t.b.v. salarislasten wijkopzichter	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-33	-33	-33	-33
4 Dekking kosten integraal wijkbeheer	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-1.725	-850	-	-
5 Dotatie (jaarlijks) t.b.v. groot onderhoud integraal wijkbeheer	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	325	325	325	325
6 Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan verlichting	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-174	-174	-174	-457
7 Uitgaven Veer Zeewolde	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-10	-10	-10	-10
8 Dotatie (jaarlijks) bijdrage Veer Zeewolde	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	57	57	57	57
9 Dekking groot onderhoud Het Bakken	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-111	-104	-98	-91
10 Dekking onvoorzien kosten grondexploitatie	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-250	-250	-250	-250
11 Dekking verliesgevende grondexploitatie	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-8	-2	-	-
12 Dekking Vennootschapsbelasting	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-459	-1.594	-1.824	247
13 Onttrekking t.b.v. Implementatie/integratie omgevingswet	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-30	-30	-30	-30
14 Dotatie t.b.v. Omgevingswet	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	31	31	-	-
15 Dekking minder inkomsten bouwvergunningen	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-125	-	-	-
16 Dotatie kapitaallasten investeringen	0 - Zeewolde bestuurt	265	759	429	997
17 Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan kunstwerken	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-	-111	-	-
18 Businesscase de Horst	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-125	-138	-113	-
19 Verduurzaming Wagenpark	7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	-12	-27	-15	-
20 Lanterstrand	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-30	-30	-	-
21 Voorjaarsnota 2023 - Collegeprogramma	0 - Zeewolde bestuurt	-765	-595	-500	-
Subtotaal incidentele toevoegingen en onttrekkingen		-3.345	-3.295	-2.366	167
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves:					
1 Dekking kapitaallasten investeringen	0 - Zeewolde bestuurt	-559	-559	-556	-582
2 Dotatie investeringen beheerplan verlichting	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	177	177	177	247
3 Dotatie (jaarlijkse) reserve vervanging wegen	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	1.216	1.246	1.276	1.306
4 Dekking kapitaallasten vervanging wegen	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-381	-542	-698	-854
5 Dotatie (jaarlijkse) reserve vervanging kunstwerken	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	435	435	435	435
6 Dotatie investeringen beheerplan gebouwen	0 - Zeewolde bestuurt	130	130	130	130
7 Dekking kapitaallasten voorplein Het Bakken	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-16	-16	-16	-16
Subtotaal structurele toevoegingen en onttrekkingen		1.002	871	748	666
Totaal toevoegingen en onttrekkingen reserves		-2.343	-2.424	-1.618	833

+ = toevoeging reserve en - = onttrekking reserve

Ten aanzien van de voorzieningen in bijlage 2 bij deze Programmabegroting wordt het volgende opgemerkt. De (jaarschijf)bestedingen uit de door uw raad vastgestelde onderhoudsplannen zijn niet opgenomen in de voorliggende exploitatiebegroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat deze middelen direct op de betreffende voorzieningen (balanspost) moeten worden verantwoord. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt hier dieper op ingegaan.

Zodra werken uitgevoerd (moeten) gaan worden met gebruikmaking van reserves, dan zult u door middel van een raadsvoorstel met daaraan toegevoegd een begrotingswijziging, voorgesteld worden om hiervoor de financiële middelen beschikbaar te stellen.

4.7 Geprognosticeerde balans en EMU saldo

Geprognosticeerde balans 2025-2028

De meerjarenbalans biedt inzicht in de hoofdlijnen van de effecten van de verwachte financiële ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren op de balans.

Uitgangspunten

Voor de onderdelen activa en reserves en voorzieningen geldt dat het verloop hiervan overeenkomt met de verwachte mutaties zoals die in de begroting zijn verwerkt. Voor de overige delen van de balans is een inschatting gemaakt op basis van o.a. ervaringscijfers uit de Jaarstukken.

Activa	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	2.167	2.075	1.983	1.892	1.800	1.708
<i>Materiële vaste activa</i>	52.207	64.876	62.596	60.797	58.867	57.003
<i>Financiële vaste activa</i>	5.740	5.526	5.526	5.526	5.526	5.526
Totaal vaste activa	60.114	72.477	70.105	68.215	66.192	64.237
Viottende activa						
<i>Voorraden</i>	39.877	34.299	26.545	2.592	-20.081	-24.563
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	37.711	26.283	29.902	46.814	65.262	68.623
<i>Liquide middelen</i>	447	447	447	447	447	447
<i>Overlopende activa</i>	7.862	7.862	7.862	7.862	7.862	7.862
Totaal viottende activa	85.897	68.891	64.756	57.715	53.490	52.369
Totaal activa	146.010	141.368	134.862	125.929	119.682	116.605
Passiva	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
Vaste passiva						
<i>Eigen vermogen</i>	118.578	117.451	115.651	109.166	103.193	100.150
<i>Voorzieningen</i>	12.655	11.720	9.014	8.566	8.293	8.257
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	6.933	4.933	2.933	933	933	933
Totaal vaste passiva	138.166	134.104	127.598	118.665	112.419	109.340
Viottende passiva						
<i>Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	2.849	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269
<i>Overlopende passiva</i>	4.995	4.995	4.995	4.995	4.995	4.995
Totaal viottende passiva	7.844	7.264	7.264	7.264	7.264	7.264
Totaal passiva	146.010	141.368	134.862	125.929	119.682	116.605

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).

EMU-saldo

Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert of andersom. In de periode 2025-2027 lijkt onze gemeente een fors EMU-overschot te gaan realiseren. Dit wordt met name veroorzaakt doordat naar verwachting de grondexploitatie meer opbrengsten realiseert dan dat er aan lasten zijn.

Berekening EMU-saldo	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Omschrijving					
1. <i>Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)</i>	6.302-	1.800-	6.485-	5.973-	3.811-
2. <i>Mutatie (im)materiële vaste activa</i>	12.363	2.372-	1.890-	2.023-	1.955-
3. <i>Mutatie voorzieningen</i>	935-	2.706-	449-	273-	36-
4. <i>Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)</i>	5.578-	7.754-	23.954-	22.673-	4.482-
5. <i>Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa</i>	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	14.022-	5.620	18.910	18.450	2.590

4.8 Maatregelen vanwege korting gemeentefonds 2026 en verder

Zeewolde krijgt vanaf 2026 te maken krijgen met grote financiële uitdagingen, ook wel het “ravijnjaar” genoemd. Zeewolde wordt, net als alle andere gemeenten, geconfronteerd met een sterke daling van de rijksbijdrage met een structureel tekort in de begroting als gevolg. Verenigd in de VNG is de primaire inzet dat Zeewolde redelijkerwijs gecompenseerd wordt door het rijk voor de ontstane tekorten. Tekorten die buiten de directe invloedssfeer van de gemeente ontstaan zijn. Maar tot op heden is structurele compensatie uitgebleven en wordt het aspect tijd een breekijzer. We zullen ons moeten voorbereiden op de situatie dat het rijk niet met de noodzakelijke oplossingen komt.

Daarom is binnen de organisatie een ombuigingstraject gestart om de voorziene tekorten te dichten. Ook gemeenschappelijke regelingen zijn opgeroepen hierin een bijdrage te leveren. Het project begint klein en kan groter worden afhankelijk van de resultaten. We gaan kijken naar de grote uitgaven en inkomsten van de gemeente. Belangrijk hierbij is hoe we onze taken uitvoeren en welke aanpassingen mogelijk zijn als er minder geld beschikbaar is. Wat we niet willen, is te vroeg besluiten nemen die het voorzieningenniveau onherstelbaar aantasten. De insteek is om te behouden wat goed is. Naast de financiële gevolgen spelen ook de bestuurlijke, organisatorische en maatschappelijke impact een belangrijke rol bij de uiteindelijke keuze.

Het doel van het ombuigingstraject is om een inventarisatie te maken van realistische ombuigingsopties voor de begroting vanaf 2026. Hierbij volgen we de lijn van de VNG, die aangeeft om mogelijke ombuigingen te richten op medebewindstaken. Belangrijkste argument hiervoor is dat het gaat om een niet-taakgebonden korting die door het rijk is doorgevoerd. Daarmee ligt het voor de hand om ook op taken die voor het rijk worden uitgevoerd te besparen.

De VNG heeft in het Begrotingsadvies 2025-2028 deel 2 een oproep gedaan om een beschrijving te geven van nieuwe of voorgenomen bezuinigingsmaatregelen, maar ook bezuinigingen waartoe – vooruitlopend op de financiële situatie in 2026 – al eerder is besloten. Deze oproep komt voor Zeewolde te vroeg. De gemeenteraad zal uiterlijk bij de voorjaarsnota in juli 2025 een besluit nemen over het totale pakket aan ombuigingsmaatregelen. Dit besluit zal verwerkt worden in de begroting 2026 die de raad in november 2025 zal vaststellen.

5. Bijlagen

5.1 Overzicht reserves en voorzieningen

Toelichting reserves en voorzieningen

Reserves	Doel	Voeding
Algemene reserve	Het doel van deze reserve dient om risico's in algemene zin op te vangen (buffer functie) en is zonder een directe bestemming. Tevens dient deze reserve om investeringen mogelijk te maken.	Bestemming rekeningresultaat.
BR Archiefwerkzaamheden MIZ	Bekostiging van uitgaven voor het uitvoeren van archiefwerkzaamheden door Meerinzicht.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Organisatie ontwikkeling & (E)dienstverlening	Het doel van deze bestemmingsreserve is bekostiging van werkzaamheden op het gebied van E-dienstverlening, ICT en organisatieontwikkeling.	Algemene Reserve e/o bestemming rekeningresultaat.
BR Gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen in gemeentelijke gebouwen te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het MJOP gemeentelijke gebouwen.
BR Vervanging Wegen	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van wegen te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan wegen.
BR Kunstwerken	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van kunstwerken te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan kunstwerken.
BR Integraal Wijkbeheer	Het doel van deze reserve is bekostiging van uitgaven in het kader van het Integraal wijkbeheer.	Eenmalige voeding van € 5.000.000,- in 2007 (t.l.v. Algemene reserve) en € 5.000.000,- in 2016 (t.l.v. BR Nuon).
BR Verlichting	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van openbare verlichting te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan openbare verlichting.
BR Baggeren	Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van budget voor baggerwerkzaamheden en hier voldoende middelen voor te hebben om het dan uit te voeren. Tevens voldoende middelen om te inventariseren of er een baggerplan moet komen en hier voldoende middelen voor hebben om het uit te voeren.	Eenmalige voeding vanuit exploitatie baggeren bij de jaarrekening 2011. Daarna vanuit diezelfde exploitatie het resterende budget in de jaren 2012, 2013 en 2014 doteren (totaal € 91.000,-), zoals beschreven in het advies Baggeren.
BR Veer Zeewolde	Het in stand houden van het fiets-/voetveer en de kade aan de zijden van Zeewolde en Horst.	Eenmalige overdracht van Recreatieschap Veluwe en jaarlijkse dotatie van de exploitant.
BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	Het met eenmalige middelen mede mogelijk maken van acties uit de Actiewijzer Centrum Zeewolde.	Eenmalig bij raadsbesluit van 30 maart 2017.
BR Kapitaallasten	Deze bestemmingsreserve dient ten doel om de eenmalige kapitaallasten van de investeringen te dekken.	De komende jaren wordt hieruit jaarlijks een bedrag gehaald als bijdrage voor de kapitaallasten. Indien een investering gedekt wordt door eenmalig geld wordt de dotatie aan deze bestemmingsreserve toegevoegd om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken voor de gehele looptijd van de investering.
BR Kunst en cultuurnota	Uitvoering kunst & cultuur nota.	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2008.
BR Atletiekbaan	Ontwikkeling / realisatie atletiekbaan.	Eenmalige dotatie bestemming rekeningresultaat 2011.
BR Promotie en acquisitie toerisme	Het doel is om met concrete maatregelen een extra impuls te geven aan het toerisme. Toeristische marketing en promotie, w.o. Puur Zeewolde.	Bij instelling eenmalige uit de bestemming van het rekening resultaat 2011. Jaarlijks ten laste van het rekeningresultaat een aanvulling tot het plafond.

Reserves	Doel	Voeding
BR Baken	Deze reserve dient ter dekking van de hogere kapitaallasten die ontstaan door de nieuwbouw/renovatie van het Baken. De reserve is zo opgebouwd dat de hogere kapitaallasten na 20 jaar structureel zijn opgenomen in de begroting.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Sportpark de Horst	Het doel van deze bestemmingsreserve is om sportpark De Horst weer toekomstbestendig te maken en noodzakelijke investeringen mee te financieren.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Transformatie Sociaal Domein	Door de instelling van een bestemmingsreserve worden middelen gereserveerd als dekking voor maatwerkvoorzieningen en de transformatieopgave in het Sociaal Domein. Inwoners krijgen de ondersteuning conform vastgesteld beleid.	Bij raadsbesluit van 27 september 2018 voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Klimaatadaptatie	Het doel van de bestemmingsreserve is het in kaart brengen en realiseren van diverse maatregelen in het kader van klimaatadaptatie, biodiversiteit en het waterplan Zeewolde.	Eenmalig vanuit de algemene reserve voor de periode 2022-2024.
BR Verbetering digitale uitwisseling met de OFGV	Doel van deze bestemmingsreserve is om de digitale beschikbaarheid voor de OFGV van dossiers en archief te vergroten.	Eenmalig bij de 17 ^e begrotingswijziging van 2015.
BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	Bestemmingsreserve dient ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitatie en het opvangen van nadelige bedrijfsresultaten op complexen.	Voeding is gebaseerd op de gerealiseerde positieve bedrijfsresultaten van afgesloten grondexploitaties en jaarlijkse rentebijbeschrijving.
BR BBV-winst grondexploitaties	In de BBV-notitie wordt aanbevolen het realisatiebeginsel toe te passen bij tussentijdse winstname. Op basis van dit beginsel moeten winsten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Concreet betekent dit dat in ieder jaar waarin een grondexploitatie opbrengsten genereert, er een stukje tussentijdse winst genomen moet worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de POC (Percentage of completion)-methode.	Bij raadsbesluit van 31 mei 2018 is het bedrag aan BBV-winst dat in 2017 is gedoteerd aan de Algemene reserve overgeheveld naar de bestemmingsreserve "BBV-winst Grondexploitaties". De jaarlijkse tussentijdse winsten worden tevens aan de bestemmingsreserve toegevoegd.
BR Bevorderen bereikbaarheid woningvoorraad	Het doel van de reserve is het afdekken van het risico van niet terugbetalen van de bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting uitstaande middelen die door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (het SVN) worden verstrekt in de vorm van startersleningen.	Eenmalige gelden uit de liquidatie van het Openbaar Lichaam Bouwsubsidiering Regio Flevoland en de opbrengsten in enig jaar vanuit antispeculatiebedingen (raadsbesluit december 2008). Daarbij aanvullend vanuit de algemene reserve wanneer de raad daartoe besluit.
BR Bouw-Vergunningen	Het doel van deze reserve is het opvangen van tegenvallers in de legesopbrengsten.	De voeding heeft eenmalig plaats gevonden door een eenmalige dotatie vanuit de legesopbrengsten van de van de windmolens uit de Zuidlob. Een werkelijk overschot in enig jaar kan ook worden toegevoegd.
BR Omgevingswet	Deze reserve dient ter dekking van de te maken kosten gedurende het voorbereidingstraject van de Omgevingswet.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve. Ook geld ontvangen vanuit circulaire wordt aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.
BR Nota Handhaving	Werkbudget voor de uitvoering van de nota handhaving	Algemene reserve (raadsbesluit 30 mei 2013).
BR Projectbureau Wind	Doel van deze bestemmingsreserve is om de activiteiten van het projectbureau mogelijk te maken.	Eenmalig bij de 18 ^e begrotingswijziging van 2015, voor de periode van 2015 tot en met 2020.
BR Baken Voorplein	Het doel van deze bestemmingsreserve is om een mooi, groter en bijpassend voorplein te realiseren bij Sportcomplex Het Baken.	Eenmalig vanuit de Algemene Reserve.
BR Vaarroute	Het doel van deze bestemmingsreserve is het voltooien van de Vaarroute door Zeewolde	Voormalige (bovenwijkse) voorziening Vaarroute die gevoed werd vanuit de grondexploitaties.

Reserves	Doel	Voeding
BR Opvang vluchtelingen Oekraïne	Het doel van deze bestemmingsreserve is het dekken van een eventuele toekomstige afrekening.	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 en 2023.
BR Duurzaamheidskompas 2030	Het doel van deze bestemmingsreserve is het bijdragen aan de landelijke doelstelling om de CO2-uitstoot grootschalig te reduceren.	Deze bestemmingsreserve is een samenvoeging van de bestemmingsreserves Energie uitvoeringsprogramma, Het goede voorbeeld, en Klimaatakkoord (deze zijn opgeheven in 2023). De samenvoeging vindt haar basis in de Visie Duurzaamheid 2023-2030.

Voorzieningen	Doel	Voeding
VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van groot onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Wethouderspensioen	Het doel is om het pensioen van bestuurders te kunnen bekostigen.	Enmalig vanuit de algemene reserve, periodiek naar aanleiding van overzichten externe adviseur.
VZ Wachtgeld ex-wethouders	Het doel is om het wachtgeld van oud-bestuurders te kunnen bekostigen.	Enmalig vanuit de algemene reserve, periodiek naar aanleiding van overzichten externe adviseur.
VZ Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)	Het doel is om de verplichting van arbeidsongeschiktheid te kunnen bekostigen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een (eventuele) jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Verlofsparen	Het doel van deze voorziening is om de verplichting van gespaarde verlofdagen van werknemers te bekostigen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een (eventuele) jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU)	Het doel van deze voorziening is om de verplichting van de vervroegde uittreding van werknemers te bekostigen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een (eventuele) jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Onderhoud wegen	Het doel van deze voorziening is het opvangen van de kosten van groot onderhoud en renovatie van wegen voor wegen buiten en binnen de bebouwde kom.	De voeding vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie. De dotatie is vastgesteld in het beheerplan wegen.
VZ Kunstwerken	Het doel van deze voorziening is het opvangen van kosten van renovatie van bruggen en duikers.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Dubieuze debiteuren sociale zaken	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen op bijstandsccliënten.	De voeding vindt plaats op basis van resultaatbestemming.
VZ Onderhoud riolering	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de (toekomstige) lasten voor groot onderhoud c.q. renovaties van het rioleringsstelsel, zoals beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).	De voeding vindt plaats door storting ten laste van de exploitatie op basis van het GRP.
VZ Windpark Zeewolde	Het doel van deze voorziening het subsidiëren van projectaanvragen uit de samenleving op de thema's Duurzaamheid, Leefbaarheid en Landschap.	Afdracht gebiedsgebonden bijdrage door Windpark Zeewolde B.V.
VZ Dubieuze debiteuren algemeen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Dubieuze debiteuren belastingen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Verliesgevende grondexploitaties	Het opvangen van tekorten uit verliesgevende grondexploitaties.	Indien een grondexploitatie verliesgevend wordt, vindt er een dotatie plaats vanuit de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" aan deze voorziening.
VZ Egalisatie afvalstoffen heffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in de kosten van inzameling, afvoer en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen in relatie tot de heffingen.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afkomen van het batig saldo op het product afvalverwijdering en -verwerking ten gunste van deze voorziening.

Voorzieningen	Doel	Voeding
VZ Egalisatie rioolheffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in het tarief.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afkomen van het batig saldo op het product rioolrechten ten gunste van deze voorziening.

5.2 Staat van reserves en voorzieningen

Rekening-nummer	Omschrijving	Saldo per 31 december 2023	Stand per 1 januari 2025	Saldo per 31 december 2025	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028	Stand ultimo 2028
VRZ0001	Vz. onderh.gemeentelijke gebouw	1.387.100	2.974.700	2.480.100	-505.600	-630.300	-442.500	901.800
VRZ0002	Vz. Wachtgeld ex-wethouders	255.800	255.800	255.800	0	0	0	255.800
VRZ0003	Vz. Wethouderspansioen	1.785.400	1.809.400	1.837.400	28.000	28.000	28.000	1.921.400
VRZ0004	Vz. onderhoud wegen	3.207.500	1.513.500	1.544.500	31.000	31.000	31.000	1.637.500
VRZ0005	Vz. Kunstwerken	808.100	811.400	814.700	3.300	3.300	3.300	824.600
VRZ0006	Vz. Openbare verlichting	1.209.100	0	0	0	0	0	0
VRZ0007	Vz. SOZA dubieuze deb.	602.100	602.100	602.100	0	0	0	602.200
VRZ0008	Vz. onderhoud riolering	4.453.000	3.597.700	1.517.400	-5.300	294.700	344.700	2.151.500
VRZ0009	Egalisatie voorziening Rioolheffing	214.100	213.900	21.000	0	0	0	21.100
VRZ0010	Egalisatie voorziening Afvalstoffen	336.800	336.800	336.800	0	0	0	336.800
VRZ0013	Vz. dubieuze debiteuren algemeen	286.400	286.400	286.400	0	0	0	286.400
VRZ0014	Vz. verliesgevende grondexpl.	409.700	417.800	75.200	-75.200	0	0	0
VRZ0015	Vz. dubieuze debiteuren belastingen	134.900	134.900	134.900	0	0	0	134.900
VRZ0016	Vz. Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)	134.900	134.900	134.900	0	0	0	134.900
VRZ0017	Vz. Windpark Zeewolde	20.600	20.600	20.600	0	0	0	20.600
VRZ0018	Vz. Verlofsparen	12.800	12.800	12.800	0	0	0	12.800
VRZ0019	Vz. RVU	38.400	38.400	38.400	0	0	0	38.400
Totaal voorzieningen		15.296.700	13.161.100	10.113.000	-523.800	-273.300	-35.500	9.280.700
RES0002	BR Archiefwerkzaamheden MIZ	252.000	212.000	172.000	-40.000	-40.000	-40.000	52.000
RES0003	BR Organ.ontw en Edienstverlen	229.000	229.000	229.000	0	0	0	229.000
RES0004	BR Gemeentelijke gebouwen	1.948.800	1.375.700	1.379.000	-349.500	39.000	-418.900	649.600
RES0036	BR Vervanging Wegen	13.010.900	13.945.800	14.780.500	704.500	578.200	1.220.600	17.283.800
RES0037	BR Vervanging Kunstwerken	2.423.000	2.778.000	3.213.000	324.100	435.000	435.000	4.407.100
RES0005	BR Integraal Wijkbeheer	1.782.400	1.998.400	565.400	-558.000	292.000	292.000	591.500
RES0006	BR Verlichting	0	1.212.100	1.215.100	3.000	3.000	-210.000	1.011.100
RES0007	BR Baggeren	0	0	0	0	0	0	0
RES0008	BR Veer Zeewolde	210.400	258.900	305.900	47.000	47.000	47.000	446.900
RES0009	BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	17.400	17.400	17.400	0	0	0	17.400
RES0011	BR Kapitaallasten	7.647.700	8.850.800	8.557.500	199.900	-127.100	414.800	9.045.100
RES0012	BR Kunst & Cultuurnota	74.200	74.200	74.200	0	0	0	74.200
RES0014	BR Atletiekbaan	178.300	178.300	178.300	0	0	0	178.300
RES0015	BR Promotie & acquisitie toer.	0	0	0	0	0	0	0
RES0016	BR Bakken	1.250.400	1.133.400	1.022.900	-104.000	-97.500	-91.000	730.400
RES0020	BR Transformatie Sociaal Domein*	366.400	366.400	366.400	0	0	0	366.400
RES0025	BR Verb.digitale-uitwissel. OFGV	29.900	29.900	29.900	0	0	0	29.900
RES0028	BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	8.498.800	7.765.400	7.047.800	-1.845.700	-2.074.300	-2.600	3.125.200
RES0029	BR BBV-winst en grondexploitaties	27.484.000	27.484.000	27.484.000	0	0	0	27.484.000
RES0030	BR Bevord. bereikbhd. woningvrrd.	317.300	317.300	317.300	0	0	0	317.300
RES0031	BR Omgevingswet	634.000	957.000	958.500	1.500	-29.500	-29.500	901.000
RES0032	BR Bouwvergunningen	1.075.900	825.900	700.900	0	0	0	700.900
RES0033	BR Nota Handhaving	176.800	176.800	176.800	0	0	0	176.800
RES0034	BR Projectbureau Wind	119.300	119.300	119.300	0	0	0	119.300
RES0039	BR Sportpark de Horst	619.500	415.500	290.500	-138.300	-112.500	0	39.700
RES0040	BR Bakken voorplein	650.000	633.700	617.400	-16.300	-16.300	-16.300	568.500
RES0041	BR Klimaatadaptatie	556.800	0	0	0	0	0	0
RES0042	BR Vaarroute	3.077.400	3.077.400	3.077.400	0	0	0	3.077.400
RES0044	BR Opvang vluchtelingen Oekraïne	778.000	1.771.000	1.771.000	0	0	0	1.771.000
RES0045	BR Duurzaamheidskompas 2030	1.193.800	1.166.800	1.154.800	-27.000	-15.000	0	1.112.800
Totaal bestemmingsreserves		74.602.400	77.370.400	75.822.200	-1.798.800	-1.118.000	1.601.100	74.506.600
RES0001	Algemene Reserve *	30.582.100	40.080.600	39.828.900	-4.686.000	-4.855.000	-4.644.000	25.643.900
Totaal algemene reserve		30.582.100	40.080.600	39.828.900	-4.686.000	-4.855.000	-4.644.000	25.643.900
Totaal reserves en voorzieningen		120.481.200	130.612.100	125.764.100	-7.008.600	-6.246.300	-3.078.400	109.431.200

(*) De saldi van de Algemene Reserve is incl. het verwachte resultaat van dat jaar (taakveld 0.11).

5.3 Uitgebreide geprognosticeerde balans

	Jaarrekening	Geprognosticeerde balans				
Activa	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	2.167	2.075	1.983	1.892	1.800	1.708
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.167	2.075	1.983	1.892	1.800	1.708
Materiële vaste activa	52.207	64.876	62.596	60.797	58.867	57.003
- Investerings met een economisch nut:						
- gronden uitgegeven in erfpacht	2.423	2.423	2.423	2.423	2.423	2.423
- overige investeringen met een economisch nut	39.716	40.352	38.685	37.499	36.181	34.925
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden	245	208	172	136	99	63
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	9.823	21.892	21.316	20.740	20.164	19.593
Financiële vaste activa	5.740	5.526	5.526	5.526	5.526	5.526
- Kapitaalverstrekkingen aan:						
- Deelnemingen	535	535	535	535	535	535
- Overige langlopende leningen u/g	5.205	4.991	4.991	4.991	4.991	4.991
Totaal vaste activa	60.113	72.477	70.105	68.215	66.192	64.237
Vlottende activa						
Voorraden	39.877	34.299	26.545	2.592	-20.081	-24.563
- Grond- en hulpstoffen:						
- Gereed product en handelsgoederen	2	2	2	2	2	2
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	39.875	34.297	26.543	2.590	-20.083	-24.565
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	37.711	26.283	29.902	46.814	65.262	68.623
- Vorderingen op openbare lichamen	7.977	7.977	7.977	7.977	7.977	7.977
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen (SVN)	1.233	1.233	1.233	1.233	1.233	1.233
- Uitzettingen in Rijkschatkist	25.832	14.404	18.023	34.935	53.383	56.744
- Overige vorderingen	2.669	2.669	2.669	2.669	2.669	2.669
Liquide middelen	447	447	447	447	447	447
- Kassaldi	7	7	7	7	7	7
- Bank- en girosaldi	440	440	440	440	440	440
Overlopende activa	7.862	7.862	7.862	7.862	7.862	7.862
- Nog te ontvangen bedragen	5.039	5.039	5.039	5.039	5.039	5.039
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen specifieke uitkeringen	2.275	2.275	2.275	2.275	2.275	2.275
- Vooruitbetaalde bedragen	548	548	548	548	548	548
Totaal vlottende activa	85.896	68.891	64.756	57.715	53.490	52.369
Totaal activa	146.010	141.368	134.862	125.929	119.682	116.605

	Jaarrekening		Geprognosticeerde balans			
Passiva	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
Vaste passiva						
<i>Eigen vermogen</i>	118.578	117.451	115.651	109.166	103.193	100.150
- Algemene reserve*	30.582	38.158	39.286	39.204	34.643	30.288
- Bestemmingsreserves:						
- voor egalisatie van tarieven	1.076	826	701	701	701	701
- overige bestemmingsreserves	73.526	76.544	75.121	73.322	72.204	73.805
- Nog te bestemmen resultaat	13.394	1.923	543	-4.061	-4.355	-4.644
<i>Voorzieningen</i>	12.655	11.720	9.014	8.566	8.293	8.257
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.474	2.251	2.279	2.307	2.335	2.363
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.156	5.300	4.839	4.368	3.772	3.364
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	773	571	378	378	378	378
- Bijdrage aan toekomstige verv.inv. waarvoor een heffing wordt geheven	4.252	3.598	1.517	1.512	1.807	2.151
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	6.933	4.933	2.933	933	933	933
- Waarborgsommen	133	133	133	133	133	133
- Geldleningen O/G	6.000	4.000	2.000	0	0	0
- Overige geldleningen	800	800	800	800	800	800
Totaal vaste passiva	138.166	134.104	127.598	118.665	112.419	109.340
Vlottende passiva						
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	2.849	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269
- Overige schulden	2.849	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269
<i>Overlopende passiva</i>	4.995	4.995	4.995	4.995	4.995	4.995
- Nog te betalen bedragen	2.966	2.966	2.966	2.966	2.966	2.966
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	2.029	2.029	2.029	2.029	2.029	2.029
- Overige vooruitontvangen bedragen	0	0	0	0	0	0
Totaal vlottende passiva	7.845	7.264	7.264	7.264	7.264	7.264
Totaal passiva	146.010	141.368	134.862	125.929	119.682	116.605
* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).						

5.4 Uitgebreid overzicht structureel evenwicht

Structureel evenwicht	Begroting 2024					
	Realisatie 2023	primitief	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
TOTAAL						
totaal baten (voor mutaties reserves)	-96.466	-84.696	-91.896	-87.891	-81.675	-81.749
totaal lasten (voor mutaties reserves)	83.106	85.503	93.696	94.375	87.648	85.560
resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	-13.359	808	1.800	6.485	5.973	3.811
onttrekking reserves (baten)	-15.870	-3.243	-4.970	-5.574	-4.437	-2.902
dotatie reserves (lasten)	15.835	2.380	2.626	3.150	2.819	3.734
resultaat reserves	-35	-864	-2.343	-2.424	-1.618	833
totaal baten (na bestemming reserves)	-112.336	-87.939	-96.866	-93.465	-86.112	-84.651
totaal lasten (na bestemming reserves)	98.941	87.883	96.322	97.525	90.467	89.294
totaal resultaat (na mutatie reserves)	-13.394	-56	-543	4.061	4.355	4.644
INCIDENTEEL						
totaal baten (voor mutaties reserves)	-23.912	-505	3.283	4.467	3.177	1.459
totaal lasten (voor mutaties reserves)	12.533	2.182	-118	-1.058	-695	-1.508
incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	-11.380	1.677	3.165	3.409	2.482	-49
onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	-15.373	-1.973	678	1.172	811	1.626
dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	13.683	355	-4.023	-4.467	-3.177	-1.459
incidenteel resultaat reserves	-1.690	-1.618	-3.345	-3.295	-2.366	167
totaal baten (na bestemming reserves)	-39.285	-2.478	3.961	5.639	3.988	3.085
totaal lasten (na bestemming reserves)	26.216	2.537	-4.141	-5.525	-3.872	-2.967
totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	-13.069	59	-180	114	116	118
STRUCTUEEL						
totaal baten (voor mutaties reserves)	-72.554	-84.191	-95.179	-92.358	-84.852	-83.208
totaal lasten (voor mutaties reserves)	70.573	83.321	93.814	95.433	88.343	87.068
structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	-1.981	-870	-1.365	3.075	3.491	3.860
onttrekking reserves (baten)	-498	-1.241	-956	-1.117	-1.270	-1.452
dotatie reserves (lasten)	2.153	1.995	1.958	1.988	2.018	2.118
structureel resultaat reserves	1.655	754	1.002	871	748	666
totaal baten (na bestemming reserves)	-73.052	-85.461	-100.827	-99.104	-90.100	-87.736
totaal lasten (na bestemming reserves)	72.726	85.346	100.463	103.050	94.339	92.261
totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	-325	-115	-363	3.947	4.239	4.526
Structurele exploitatie ruimte (BBV)	0%	0%	0%	-4%	-5%	-6%

5.5 Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld

Hoofdtakveld	Groep naam	B / L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0 - Zeewolde bestuurt	0.1 Bestuur	Lasten	1.937.900	2.009.900	1.941.300	1.983.900
		Baten	0	0	0	0
	0.2 Burgerzaken	Lasten	1.036.800	1.012.200	1.025.200	997.600
		Baten	-507.400	-513.000	-546.200	-461.100
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Lasten	892.000	833.100	963.600	822.100
		Baten	-314.000	-314.000	-314.000	-314.000
	0.4 Overhead	Lasten	12.766.000	12.677.600	12.404.000	12.506.400
		Baten	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
	0.5 Treasury	Lasten	6.000	6.000	6.000	6.000
		Baten	-808.900	-327.900	-407.900	-606.900
	0.61 OZB woningen	Lasten	192.800	188.600	188.300	188.300
		Baten	-6.071.900	-6.205.900	-6.339.900	-6.401.000
	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-5.774.400	-5.786.100	-5.797.800	-5.809.500
	0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Baten	-42.428.000	-40.013.000	-40.610.000	-41.046.000
	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	2.394.900	3.854.400	5.049.100	5.833.200
		Baten	-947.000	-1.990.000	-2.241.000	-2.597.000
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	459.200	1.594.200	1.824.300	-247.400
	0.10 Mutaties reserves	Lasten	2.626.400	3.149.700	2.819.100	3.734.200
		Baten	-4.969.600	-5.573.500	-4.437.100	-2.901.500
	0.11 Res. v.de rek. van baten lasten	Lasten	3.944.700	4.292.200	4.904.300	5.569.900
		Baten	-3.401.400	-8.353.200	-9.259.300	-10.213.500
0 - Zeewolde bestuurt - Totaal			-39.040.900	-39.533.700	-38.903.000	-39.031.300
1 - Veilig Zeewolde - Totaal	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.152.100	2.187.300	2.222.300	2.222.300
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	759.900	759.900	759.900	759.900
		Baten	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
1 - Veilig Zeewolde - Totaal			2.882.000	2.917.200	2.952.200	2.952.200
2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	7.180.700	6.516.700	5.866.300	6.046.600
		Baten	-370.100	-376.400	-386.000	-390.100
	2.2 Parkeren	Lasten	91.200	107.900	105.300	96.800
	2.3 Recreatieve havens	Lasten	50.200	50.200	50.200	41.200
		Baten	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
	2.5 Openbaar vervoer	Lasten	26.000	26.000	26.000	25.000
		Baten	-57.000	-57.000	-57.000	-57.000
2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar - Totaal			6.909.000	6.255.400	5.592.800	5.750.500
3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	141.700	101.700	101.700	141.700
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	4.743.600	4.942.600	805.200	578.400
		Baten	-4.743.600	-4.942.600	-805.200	-578.400
	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Lasten	103.600	105.600	105.600	105.600
		Baten	-83.300	-85.300	-85.300	-85.300
	3.4 Economische promotie	Lasten	575.400	575.400	563.400	563.400
		Baten	-4.575.000	-4.575.000	-4.575.000	-4.575.000
3 - Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal			-3.837.600	-3.877.600	-3.889.600	-3.849.600
4 - Naar school in Zeewolde	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	693.800	693.800	693.800	693.800
		Baten	-67.500	-67.500	-38.000	-38.000
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	1.543.800	1.014.300	999.300	999.300
		Baten	-587.800	-49.000	-49.000	-49.000
4 - Naar school in Zeewolde - Totaal			1.582.300	1.591.600	1.606.100	1.606.100
5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	373.500	358.000	351.600	248.500
		Baten	-120.500	-109.500	-103.100	0
	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	2.597.200	2.610.500	2.593.600	2.479.200
		Baten	-791.500	-791.500	-791.500	-791.500
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Lasten	342.700	342.700	342.700	342.700
	5.4 Musea	Lasten	99.600	101.300	103.000	103.000
	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	37.800	37.800	37.800	37.800
	5.6 Media	Lasten	703.600	703.600	703.600	703.600
	5.7 Openbaar groen en recreatie	Lasten	2.571.300	2.689.100	2.705.000	2.705.000
		Baten	-4.200	-4.200	-4.200	-4.200
5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal			5.809.500	5.937.800	5.938.500	5.824.100

Hoofdtakveld	Groep naam	B / L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Lasten	3.587.600	3.075.400	3.018.500	2.978.500
		Baten	-1.655.700	-159.400	-85.700	-85.700
	6.2 Toegang en eerste lijnsvoorz.	Lasten	0	0	0	0
	6.21 Toegang/1e lijnsvrz. Wmo	Lasten	481.000	503.500	481.000	481.000
	6.22 Toegang/1e lijnsvrz. Jeug	Lasten	2.528.100	2.550.600	2.528.100	2.528.100
	6.23 Toegang/1e lijnsvrz. Integraal	Lasten	305.300	305.300	305.300	305.300
	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	7.605.800	7.599.900	7.579.000	7.580.000
		Baten	-5.493.500	-5.493.500	-5.493.500	-5.493.500
	6.4 WSW en beschut werk	Lasten	389.800	391.800	393.900	394.900
	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	417.900	417.900	417.900	417.900
		Baten	0	0	0	0
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Lasten	817.500	817.500	817.500	817.500
		Baten	0	0	0	0
	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Lasten	1.893.000	1.889.000	1.886.000	1.886.000
		Baten	-303.000	-298.000	-298.000	-298.000
	6.712 Begeleiding (Wmo)	Lasten	1.215.000	1.215.000	1.215.000	1.215.000
	6.713 Begeleiding (Wmo)	Lasten	350.000	350.000	350.000	350.000
	6.714 Begeleiding (Wmo)	Lasten	217.000	217.000	217.000	217.000
	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Lasten	154.000	53.200	26.000	26.000
	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	7.105.200	7.105.200	7.105.200	7.105.200
	6.762 Jeugdhulp m verblijf regionaal	Lasten	2.331.800	2.331.800	2.304.800	2.304.800
	6.763 Jeugdhulp m verblijf landelijk	Lasten	43.000	43.000	43.000	43.000
	6.791 PGB Wmo	Lasten	277.000	277.000	277.000	277.000
	6.792 PGB Jeugd	Lasten	339.000	339.000	339.000	339.000
	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	Lasten	412.000	412.000	412.000	412.000
		Baten	-658.600	-658.600	-658.600	-658.600
	6.821 Jeugdbescherming	Lasten	649.100	646.100	646.100	647.100
	6.822 Jeugdreclassering	Lasten	137.900	137.900	137.900	137.900
6 - Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal			23.146.200	24.068.600	23.964.400	23.927.400
7 - Ruimte en wonen in Zeewolde	7.1 Volksgezondheid	Lasten	1.658.100	1.635.700	1.572.000	1.581.000
		Baten	-105.100	-73.700	0	0
	7.2 Riolering	Lasten	1.306.100	1.356.100	1.406.100	1.456.100
		Baten	-1.531.900	-1.532.000	-1.532.000	-1.532.000
	7.3 Afval	Lasten	3.295.600	3.301.900	3.311.500	3.315.600
		Baten	-3.909.000	-3.909.000	-3.909.000	-3.909.000
	7.4 Milieubeheer	Lasten	1.772.400	1.809.700	1.844.500	1.880.500
		Baten	-900.400	-904.600	-908.900	-913.200
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	126.100	126.100	126.100	126.100
		Baten	-110.000	-110.000	-110.000	-110.000
7 - Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal			1.601.900	1.700.200	1.800.300	1.895.100
8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	668.800	668.800	668.800	668.800
		Baten	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Lasten	7.968.500	7.528.400	4.511.600	3.927.700
		Baten	-7.960.100	-7.526.900	-4.511.600	-3.927.700
	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	1.170.400	1.170.200	1.169.500	1.156.700
8 - Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal			947.600	940.500	938.300	925.500
Geheel - Totaal			0	0	0	0

